

EL CLUB DE JOVES [1965-1976]

EL RESSORGIMENT DE LA CULTURA
CATALANA I CATALANISTA A TARRAGONA

Salvador-J. Rovira i Gómez

Cercle d'Estudis Històrics i Socials
Guillem Oliver del Camp de Tarragona

El Club de Joves (1965–1976)

El resorgiment de la cultura catalana i catalanista a Tarragona

Salvador-J. Rovira i Gómez

[publicacions]

urv

CERCLE D'ESTUDIS HISTÒRICS
I SOCIALS «GUILLEM OLIVER»
DEL CAMP DE TARRAGONA

TARRAGONA, 2016

EDITEN:

Publicacions de la Universitat Rovira i Virgili
Av. Catalunya, 35 · 43002 Tarragona
Tel. 977 55 8474 · A/e: publicacions@urv.cat
www.publicacions.urv.cat

Cercle d'Estudis Històrics i Socials
«Guillem Oliver» del Camp de Tarragona
L'Arxiu, M2 Espai Tabacalera
Av. Vidal i Barraquer · 43005 Tarragona
Tel. 977 296 230 · A/e: guillemoliver@guillemoliver.com

Primera edició en paper, juny del 2010
Primera edició digital, febrer del 2016

ISBN: 978-84-8424-421-9
DL: T 114-2016

COL·LECCIÓ DEL CEHSGO

Direcció

JORDI PIQUÉ PADRÓ

Consell editorial

JOAN GISBERT CANES

JAUME LLAMBRICH BRULL

JOSEP SÁNCHEZ CERVELLÓ

Assessorament lingüístic

ALBA GATELL PANISELLO

Disseny de la coberta

PELE VIADER RAPP

Taula de continguts

Pròleg	9
Introducció	13
La Tarragona del Club de Joves (1965–1973).....	15
El Club de Joves	37
A tall de cloenda.....	79
Bibliografia	83
Apèndix documental	87
Annex fotogràfic.....	107
Índex sistemàtic	165

A la memòria de
Magda MARTÍNEZ i Víctor ASAMÀ,
Joan Enric MIQUEL, Joan Maria BERTRAN,
Modest ANDREU, Modest PANADÉS,
bons amics,
i de la resta de socis del Club
que ja no estan físicament entre nosaltres.

La construcció de la plaça Verdaguier suposà la renovació del centre de la Tarragona vuitcentista.

Pròleg

Agraeixo el fet que els editors d'aquest llibre m'hagin demanat unes paraules en forma de pròleg. Crec, d'altra banda, que hi tinc un cert dret per la vinculació al moviment de joves cristians de la ciutat. Així mateix, voldria dedicar aquest espai que se m'ofereix per a dir alguna cosa sobre la "vida religiosa" a la Tarragona dels anys immediatament anteriors i contemporanis al Club de Joves, vida religiosa de la qual sóc, modestament, un testimoni qualificat i un xic el protagonista.

Jo vaig arribar a Tarragona, procedent de Valls (on havia estat un dels promotors de la vida religiosa de la ciutat), per a fer-me càrrec del benifet eclesial que em constituïa organista segon de la Catedral. Això va ser al gener de 1959. Però immediatament els superiors eclesialtics m'encarregaren tres tasques, diguem-ne, apostòliques: l'atenció als seminaristes, l'atenció als alumnes de l'Institut Martí i Franquès i l'Acció Catòlica juvenil masculina (les dues branques d'aspirants i de joves). Aquesta darrera tasca era diocesana, la qual cosa m'obligava a visitar sovint les parròquies del bisbat, des de les urbanes (Tarragona, Reus, Valls i el Vendrell) fins a les rurals, grans i petites (el Priorat, Urgell-Segarra, el Baix Camp, l'Alt Camp, el Tarragonès, la Conca de Barberà i el Baix Penedès). També vaig exercir de capellà del convent anomenat "De la Vetlla".

La meua tasca diocesana va dur-me a crear les colònies d'estiu i els esplais, així com les trobades de joves que, de mica en mica, s'anaven diversificant, dins de les meves competències, en la JARC (joves de pobles i comarques) i la JIC (joves de context urbà, no obrers: d'aquests se n'ocupava Mn. Tomàs, amb la seva JOC). Immediatament vaig veure que un dels instruments, diguem-ne, d'evangelització eren les "Setmanes de Joventut", setmanes que, com les dues de Tarragona, vaig organitzar a pobles i ciutats, fins a l'esgotament. Els contac-

tes —en el cas de Tarragona, amb la gent d'Acció Catòlica— de les setmanes i de l'Institut van permetre que es fessin les primeres passes per a la creació del Club.

Gosaria dir que la meua actuació en aquests camps estava inspirada en una comprensió de Jesucrist i de l'Església que no sempre i no en cada detall coincidien plenament amb les directrius establertes, especialment amb les del “nacionalcatolicisme”. Jo portava un bagatge teològic procedent de la Roma de Pius XII (havia estudiat a la Ciutat Eterna, i concretament a la Gregoriana, la seu jesuítica del pacellisme, durant els anys 1947–1951, però també era una ciutat —en aquest cas més secular— sotragada per la presència inquietant del comunisme i la no menys inquietant de la democràcia cristiana), però a partir dels anys seixanta vaig descobrir una literatura —teològica i no teològica— simultàniament a un cinema, una música i un art que m'obrien nous horitzons: bàsicament la literatura francesa i, encara que menys, l'alemanya (sense traduccions!). I fou aquesta “segona taula” la que va alimentar el meu esperit de renovació que, un cop arribat el concili Vaticà II, va assolir cotes ni somniades.

No vull entrar en detalls, però em sembla que no m'erro, ni massa ni poc, si dic que la gent que em sentia s'adonava que emetia un esperit i un aire de llibertat i de recerca sense límits i això en tots dos àmbits: el de la religió i el de la política. Tindria moltes coses a dir en aquesta matèria, que no diré per mor de la brevetat. Només voldria dir que, finalment, vam aconseguir tombar la barrera que separava els dos sexes i, consegüentment, vam poder donar a la relació de la parella un sentit nou i alliberat.

Però faltava alguna cosa: faltava la renovació dels actes litúrgics, de les misses. I aquesta renovació va venir de les crec que famoses “misses de joventut”. Vam començar a la Trinitat, els dissabtes al vespre, i vam continuar a la capella de l'hospital (els diumenges al migdia) i als Caputxins (els diumenges a la nit). Si haguéssim de valorar l'encert per l'assistència, hauríem de dir que foren una troballa més que excellent; crec, però, que més enllà del nombre, s'han de valorar els efectes que produïen com a celebracions d'una fe que necessitava un rejuveniment urgent. I encara hauria d'afegir un altre aspecte de la meua actuació pastoral: els grups de parelles, que infalliblement acabaven en casaments!

L'any 1971 vaig començar amb Mn. Tomàs, Mn. Mitjans i, posteriorment, Mn. Gual una nova aventura, la de la parròquia de Sant Pau de Tarragona. Havia descobert, o m'ho semblava, que el futur de la fe cristiana i de l'Església passava per “fer comunitat” i aquest fou l'objectiu de la nova aventura, una

comunitat, en aquest cas, que s'eixamplava més enllà dels joves. Evidentment, no en parlaré aquí, però considero que la tasca que vaig dur a terme a la parròquia, inspirada en la idea de “la parròquia, comunitat de comunitats”, va consistir principalment en l'assistència i animació cristiana de grups d'adults, més o menys joves, que ens reuníem quinzenalment o mensualment.

Espero que els responsables de l'edició del llibre i els seus lectors no s'hagin pres malament les paraules d'aquest pròleg i que de cap manera les hagin enteses com un desig de glorificació personal. Sóc el que sóc i, entre d'altres coses —no sé si la primera— sóc un pecador, gràcies a Déu. A l'alçada dels meus gairebé vuitanta-dos anys, em semblaria una ridiculesa voler practicar a favor el botafumeiro. Les coses que he fet bé, és a dir, les coses que han aprofitat positivament els altres, són en un compte corrent, del qual no en conec el balanç; un compte, però, que a l'hora de la veritat em servirà de molt poc. És allò dels “mèrits”. Resulta que, a l'hora de la veritat, en arribar i en tustar la porta de la qual sant Pere té les claus, ho faré, o així ho espero, amb la maleta carregada de mèrits. Però, en aquell moment, algú em dirà: “O tu o la maleta. Els dos alhora no podeu entrar”. I, naturalment, jo deixaré la maleta i intentaré d'entrar ben sol. Així ho espero!

Mn. Josep GIL I RIBAS

L'antiga seu de la Caixa d'Estalvis de la Diputació de Tarragona és una bona mostra de l'arquitectura dels anys seixanta a Tarragona.

Introducció

El Club de Joves fou profitós per a Tarragona i s'incardinà positivament en la vida local de què formà part, ara bé, a despit d'això, l'inexorable pas del temps l'ha semiesborrat de la memòria col·lectiva, fins al punt que avui en dia el seu nom no diu res a la majoria de tarragonins, especialment als que no el conegueren.

Alguns dels exjoves de cos, que no pas d'esperit, que van promoure l'entitat, com l'Àngel Conesa o l'Emili Guillemat, eren conscients que el seu oblit comportava la pèrdua d'un capítol de la història contemporània de la ciutat i decidiren impulsar la seva recuperació, iniciant la recopilació i sistematització de materials, testimonis i records a fi de documentar el que fou l'associació, des de la seva constitució fins a la seva desaparició. El resultat de tots aquests esforços i col·laboracions són les pàgines que segueixen, escrites per fixar el que fou el Club de Joves i evitar d'aquesta manera que el seu pas per la realitat ciutadana no deixés cap rastre. Han pogut ser redactades gràcies a la recuperació de part de la documentació generada per l'entitat en el decurs de la seva existència a la qual s'ha afegit el material aportat pels que foren socis en resposta a la crida que, el maig de 2009, els feren els promotors de la idea de recobrar la memòria de l'entitat, així com un bon grapat d'entrevistes fetes als antics socis i a persones que hi estigueren vinculades. Tots aquests papers, per voluntat dels propietaris, han estat dipositats a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Tarragona a fi i efecte que restin a disposició dels investigadors i de les generacions futures.

També ha estat molt útil el buidat que s'ha fet dels números del *Diario Español* dels anys 1965–1975, així com la consulta d'una determinada bibliografia que apareix relacionada a l'apartat corresponent.

El treball que ha resultat de tot plegat es presenta dividit en dues parts: I. La Tarragona del Club de Joves (1966–1976), i II. El Club de Joves. La primera pretén situar el lector en el medi físic i humà en què nasqué, creixé i desaparegué el Club, mentre que la segona és la història de l'entitat pròpiament dita i intenta explicar el que fou l'associació des del seu naixement fins a la seva dissolució. S'inclouen, finalment, en apèndix documental, els estatuts del Club i la relació de socis.

El text s'enriqueix amb una sèrie de fotografies, facilitades per un ampli ventall de persones, que reforcen gràficament el que s'ha dit i manifestat per escrit.

Ha de quedar clar que aquest llibre ha estat possible gràcies a la col·laboració d'una munió d'amics i d'antics socis com Fèlix Adserias, Enric Bonan, Rafael Calle, Ramon Civit, Àngel Conesa, Josep-Miquel García Ramos, Josep Gil, Jaume Fontanet, Ernest Gatell, Emili Guillemat, Teresa Magarolas, Ramon Marrugat, Albert Pallarès, Parròquia de Sant Pau, Francesc Poy, Albert Pujol, Josep M. Recasens, Pere Recasens, Francesc Rius, Rosa M. Toldrà, Pere Verges, Josep M. Sánchez-Maza, Francesc Sans, Josep M. Sans, Olga Xirinacs que han aportat els seus records, materials i esforç. Té, doncs, quelcom de col·lectiu, malgrat vagi signat, i es pot dir que constitueix la darrera aportació que el Club de Joves fa a Tarragona.

La Tarragona del Club de Joves (1965–1976)

L'hospital Joan XXIII començà a funcionar el 1969.

ABANS DE TRACTAR QUÈ FOU EL CLUB DE JOVES, entenem que cal parlar del medi físic i humà en què nasqué, visqué, es desenvolupà i desaparegué l'associació; per això, pensem que és imprescindible començar per considerar la ciutat de Tarragona en els anys en què estigué activa l'entitat que analitzem, és a dir, de l'any 1965 al 1976.

Se'ns fa necessari advertir que la Tarragona aportada aquí és la nostra Tarragona, la que vam viure personalment, i com que cadascú experimenta i viu les coses a la seva manera i unes ens importen i interessen més que altres, la ciutat que aquí presentem no és necessàriament la de tothom. Amb això volem dir que per alguns dels nostres lectors la ciutat que aportem potser no és la seva, almenys en alguns aspectes, per la qual cosa els suggerim que l'arrodoneixin amb les seves vivències i percepcions.

Demografia

Tarragona, en els anys que estem considerant, doblà la seva població, de manera que els 57.428 habitants que tenia el 1965 esdevingueren 100.786, el 1975. En aquells deu anys, doncs, hi hagué un creixement del 77'49% provocat per l'augment de la natalitat, però molt especialment, per l'arribada, entre 1966 i 1975, de 39.728 immigrants procedents majoritàriament d'Aragó, Múrcia, Andalusia i Extremadura, que vingueren atrets per l'arrencada de la industrialització i la millora de les condicions econòmiques.

No cal dir que el fort increment del nombre d'habitants comportà problemes de tipus urbanístic i social a la ciutat que no es pogueren resoldre totalment.

Hem d'indicar que la incorporació del municipi de la Canonja a Tarragona, el 1965, també incidí en l'augment de població i suposà l'afegitó de 3.026 habitants.

En el creixement vegetatiu dels tarragonins contribuí el fet que s'incloguessin en el Registre Civil de Tarragona tots els nadons nats en clíniques de la ciutat, malgrat que no fossin veïns de Tarragona. Aquesta política —per no saltres equivocada— provocà que durant uns quants anys no nasqués ningú oficialment als pobles veïns.

Evolució urbana

D'una banda, la dècada dels anys seixanta començà amb un pla general d'ordenació urbana. Els tarragonins pogueren veure com s'inaugurava el Museu Arqueològic; com s'iniciaven les obres de restauració del Pretori —tot començant per l'enderroc dels afegits que s'hi feren en els anys en què serví de presó—, les quals restaren enllestides l'any 1971, moment en què s'obriren les portes al públic; com es restaurava l'Amfiteatre, no sense polèmica per l'excessiva actuació en la graderia, i com s'intervenía en el Fòrum romà del carrer Lleida, que s'inaugurà el 9 de novembre de 1968. En bona mesura aquestes obres en el patrimoni arqueològic les provocà el fet que el Consell de Ministres, el 10 de març de 1966, declarà conjunt historicoartístic la Part Alta de la ciutat.

D'altra banda, el procés d'industrialització que es visqué aquells anys tingué un efecte de crida per a moltes persones del centre i el sud de l'Estat, que arribaren en quantitats considerables, i que, davant la manca d'habitatges que hi havia, provocaren el sorgiment del barraquisme, és a dir, de barris marginals sense equipaments ni infraestructures. Les barraques es construïren a la vora de les platges del Miracle, de l'Arrabassada i de la Savinosa; als marges del riu Francolí; a la zona d'Entrevies; a les parcelles Tuset, i als voltants del Llorito i de la Casablanca. El fenomen del barraquisme començà a desaparèixer l'any 1969, en què s'enderrocaren les barraques del polígon d'Entrevies, i, molt especialment, després de les inundacions per la crescuda del Francolí l'octubre de 1970, que obligaren les autoritats a cercar una solució al problema, que es resolgué amb la construcció del barri de l'Esperança.

El mateix fet que provocà el sorgiment del barraquisme també impulsà l'aparició dels barris perifèrics, els primers dels quals (Torreforta i Bonavista) feren acte de presència en zones properes a les indústries. Torreforta, tot i haver-se iniciat el 1953, es desenvolupà en els seixanta fins a l'extrem que als seus voltants s'alçaren altres barris com ara Parc Riuclar, el Pilar, la Granja, Icomar, Riuclar i la Floresta. Bonavista sorgí de manera ràpida i sense cap pla

urbanístic en terrenys del terme municipal de la Canonja i les primeres cases, les construïren els seus propietaris durant els caps de setmana i en hores de lleure; després de les inundacions del 1970, molts dels barraquistes del riu Francolí s'hi van instal·lar. El barri de Sant Salvador es començà a edificar el 1965 a la confluència dels termes dels Pallaresos, Constantí i Tarragona a cura del Patronat Municipal de l'Habitatge i és per això que ja disposava de més serveis i equipaments; a més, es construï amb la intenció que fos una urbanització de segona residència per a lleidatans i saragossans que venien a estiuejar a la costa i també per a tarragonins i barcelonins. El fet que una part del barri s'aixequés en terrenys dels Pallaresos provocà, el 1971, l'annexió d'unes quantes hectàrees d'aquest terme al de Tarragona. Cap al 1969 nasqué el barri de Sant Pere i Sant Pau, al costat de la carretera del Pont d'Armentera i en règim cooperatiu.

Un altre factor ben diferenciat que impulsà el creixement de la ciutat fou el turisme, el qual fou determinant perquè s'emprengué la urbanització de les platges. Es construï una carretera litoral que enllaçava les platges del Miracle i l'Arrabassada, i les escales que baixaven des del Balcó del Mediterrani a la platja del Miracle foren substituïdes per unes de noves que passaven pel bell mig del parc del Miracle. Al costat d'aquestes mesures cal plànyer l'eliminació del jardí situat sota el Balcó, en els terrenys del qual fou bastit un restaurant (que es féu famós perquè s'hi rodaren escenes de la pel·lícula *La gran família*), amb la qual cosa es canviaren les palmeres i les plantes per teules.

Cal considerar també com a millora urbanística l'obertura de l'avinguda de Roma, el pont nou sobre el Francolí i les places Verdaguer i Anselm Clavé. El creixement demogràfic impulsà l'edificació dels solars situats entorn de les places suara esmentades, així com la dels terrenys de darrere la presó i la d'aquells que es trobaven entre l'avinguda de Pius XII (ara rambla del President Lluís Companys) i l'avinguda del Principat d'Andorra.

Fites de l'arquitectura d'aquests anys són l'Hotel Imperial Tàrraco, bastit en el solar on abans es trobava el convent medieval de Santa Clara; l'edifici Sant Carles de la Rambla Vella, construït en el solar que resultà del dissortat enderroc, l'any 1964, del Teatre Principal (per alguns fou una petita tragèdia); la seu de la Caixa d'Estalvis de la Diputació de Tarragona a la Rambla Nova, i el conjunt d'edificis del tram inferior de la Rambla Nova, aleshores coneguda com avinguda del Comte de Vallediano. De totes les construccions que s'aixecaren aleshores la més singular és la del Govern Civil.

Altres construccions i actuacions urbanístiques de l'època foren l'edificació de l'Hospital Joan XXIII, estrenat l'any 1968; la construcció de l'Auditori del

Camp de Mart, que es començà el 20 de gener de 1969 a càrrec de Fomento de Obras y Construcciones (la primera fase de les obres conclougué el 1970 i la segona, el 1972); el pont nou, que substituï l'antic pont d'Armes; el nou edifici de l'Institut Martí i Franquès, inaugurat el 20 d'octubre de 1970 en substitució de l'antic que havia estat declarat en ruïnes al juliol de 1969; la prolongació de l'avinguda de Catalunya; la construcció del Palau de Justícia; la realització de la glorieta de l'Alguer a la punta del Miracle; l'obertura del nou tram del carrer de Pere Martell, i el nou camp del Gimnàstic, que permeté destinar a habitatges el solar resultant de l'enderroc de l'antic camp.

Els nous conceptes de creixement i progrés comportaren la desaparició dels cines Modern i Fèmina, als números 11 i 59 de la Rambla Nova, d'estil racionalista, que foren ensulats l'any 1970 i substituïts, respectivament, pels edificis del Banc Mercantil, que trencà la línia de cornises de la Rambla, i de Mobles La Fàbrica.

Una altra faceta de l'urbanisme són els monuments. Tarragona, en aquests anys, s'enriquí amb diversos monuments públics com ara l'estàtua de Sant Pau, la Lloba Capitolina, els bustos de Mn. Serra Vilaró i del bisbe Borràs, l'estàtua de Wagner i els monuments al Dr. Ferran i a Tarragona Ciutat Pubilla de la Sardana. El Sant Pau, darrera obra de l'escultor canongí Salvador Martorell, s'emplaçà entre l'avinguda de Catalunya i la plaça d'Anselm Clavé i fou inaugurada el 3 de setembre de 1966. La Lloba Capitolina, una reproducció en bronze de la que es conserva als Museus Capitolins de Roma, va ser donada pel Govern italià i col·locada en el que aleshores era edifici de la Jefatura Provincial del Movimiento, al capdamunt de l'avinguda de Roma, el 21 d'abril de 1967 (any del 2.718è aniversari de la fundació de la Ciutat Eterna). El 1968, en ser inaugurades les obres de restauració del Fòrum romà, és col·locà un bust de Mn. Joan Serra Vilaró, obra de Salvador Voltas, per recordar la tasca arqueològica que aquest canonge havia realitzat en aquell indret. L'11 de juliol de 1970 es col·locà als jardins del Camp de Mart i davant l'auditori una escultura en bronze de Richard Wagner, obra de l'escultor Bruno Gallart, basada en la màscara i l'esbós que en el seu dia havia fet Julio Antonio. A la Canonja, el 15 d'agost de 1971, davant de la casa natal, s'emplaçà un bust de marbre del bisbe Borràs, també de Bruno Gallart. El 16 de desembre de 1972 se situà als jardins del Camp de Mart el monument dedicat al Dr. Ferran, obra de Lluís M. Saumells, que representa l'exaltació de la vida, està format per les figures d'un home i una dona nus que sostenen enlaire un nen petit. El 6 de maig de 1973, s'inaugurà, també al Camp de Mart (avui es troba a la Rambla Nova) el monument a Tarragona Ciutat Pubilla de la Sardana, obra de l'escultor Bru i Pagès.

Per últim, el 18 d'abril de 1974, coincidint amb la cloenda dels actes celebrats amb motiu del nomenament de Tarragona com a Ciutat Pubilla de la Sardana es col·locà la primera pedra del monument a Verdaguer, que fou inaugurat el 23 de setembre de 1976 dins dels actes de la Festa Major.

Activitats econòmiques

La industrialització

Per industrialitzar Tarragona es pensà en l'obtenció d'un pol de desenvolupament per part de l'Estat, però no s'aconseguí. Aleshores l'Ajuntament decidí prendre la iniciativa i ho féu mitjançant una campanya de captació d'empreses en què oferia sòl industrial a bon preu. En aquest sòl, que provenia de la transformació d'una part dels camps que havien restat erms com a conseqüència de la gran glaçada de l'any 1956, l'Ajuntament creà el polígon d'Entrevies, d'unes 30 hectàrees, i, posteriorment, els de la zona Trèvol, de 378 hectàrees i el del Francolí, de 72.

Gradualment s'hi anaren instal·lant indústries. A la refineria d'Asfaltos Españoles (ASESA), dedicada a la producció d'asfàltics, i a la planta de producció d'etilè de Dow-Unquinesa, els seguiren les factories d'Industrias Químicas Asociadas, Amoniaco de Tarragona, Basf Española, Energías e Industrias Aragonesas, Monsanto Ibérica, Bayer Hispania, Explosivos Río Tinto, Saeta, Hoechst Ibérica, i Cyha, entre d'altres empreses. Aquestes indústries incrementaren el nombre de treballadors industrials que d'uns 5.500 el 1964 passaren a quasi 9.000, el 1970.

Dissortadament la industrialització es féu sense planificació, descontroladament i sense preveure les conseqüències que podia comportar. Com ha escrit el professor Olivé "els polítics locals preferiren, ajudats per la ignorància, un país destrossat a un país desindustrialitzat".

L'activitat portuària

El port registrà la realització d'obres importants. Destaquen l'equipament del moll transversal; els magatzems d'EDEGRASA i d'Anchisi, Rafeques & Roig S.A.; l'atracador per a petrolers al contradic, destinat a l'empresa CAMPSA, que començà el 1966 i restà enllestit al cap de dos anys; les obres del moll adossat al dic de Llevant (ara anomenat d'Aragó), començades el 1969 i enllestides el 1972, i, per últim, es realitzà la prolongació del dic de Llevant i la construcció de nous contradics, aquests treballs s'iniciaren el 1970 i finalitzaren el 1974.

Amb la instal·lació de les primeres indústries i a partir de 1963 el moviment portuari experimentà un creixement important dels seus volums de càrrega. El 1963 sobrepassà el milió i mig de tones (1.678.776) i d'aleshores ençà no parà de créixer, així, el 1965, superà els dos milions de tones (2.246.801); el 1966 quasi aconseguí els tres milions i mig (3.446.078); el 1967 creuà la divisòria dels quatre milions (4.104.304); el 1968 experimentà un fort avenç (4.799.085); el 1971 arribà a les portes dels cinc milions (4.991.108) que, certament, aconseguí el 1972; el 1973 sobrepujà els sis milions (6.014.461) i el 1974 superà els sis milions i mig (6.601.610). El port, doncs, resultà un element dinamitzador de la vida econòmica de la ciutat.

Turisme

Als anys seixanta i molt especialment a la segona meitat de la dècada, es produí un *boom* turístic gràcies a la prosperitat econòmica europea i a la baixa cotització de la pesseta.

Es calcula que Catalunya l'any 1965 rebé quasi cinc milions de turistes. Aquesta allau de visitants representà una font d'ingressos molt important que permeté no sols l'entrada de divises sinó també d'altres maneres de veure el món: portaven aires de llibertat que feien reflexionar la gent sobre les restriccions que patien.

Davant l'arribada de turistes, la iniciativa per donar equipaments i serveis partí més del món privat que no pas de l'oficial, tot i que aquest es dedicà a batejar el litoral peninsular, i així, la zona costanera entre Malgrat de Mar i les Cases d'Alcanar, fou anomenada, el març de 1965, Costa Daurada. El turisme que hi estiuejava tenia un caràcter més aviat popular i en bona part provenia de l'interior peninsular.

Gradualment anaren sorgint places hoteleres i de càmping. Entre les primeres prengueren avantatge les d'hotels d'una i dues estrelles, pensions i hostals, i l'Hotel Imperial Tàrraco esdevingué el vaixell insígnia de l'estol hoteler. L'expansió es manifestà ben clarament als càmpings, que passaren de tenir 1.948 places el 1965, a 2.147 el 1968 i a 2.715 el 1970. Simultàniament a aquest augment en el nombre de places, prosperaren els apartaments i les segones residències que, entre 1960 i 1970, es multiplicaren per quinze.

Societat i cultura

Les entitats i activitats culturals que es formaren o actuaren de 1965 a 1973 les agrupem en dos apartats: les creades abans de 1965 i les que sorgiren amb posterioritat.

Entitats creades abans de 1965

Dins d'aquest apartat situem, per ordre alfabètic, l'Associació La Salle, l'Associació de Pessebristes, el Casal Tarragoní, el Col·legi Pax, les colles castelleres, la Cooperativa Obrera Tarraconense, els conjunts corals, diverses entitats esportives, l'Escola d'Art, els Festivals d'Espanya, l'Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, els mitjans de comunicació, la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, les sales de cinema i el Teatre Club Atenea.

Associació La Salle. Aquesta entitat, creada per aglutinar els antics alumnes del Col·legi La Salle, continuà realitzant les seves activitats en els anys que considerem. El 1968 celebrà les bodes d'or amb uns Jocs Florals que presidí mossèn Miquel Melendres. La flor natural l'aconseguí la composició *Triptic*, d'Enric Balaguer i Mestres, de Barcelona; l'englantina l'obtingué *Llocs i focs*, de mossèn Ramon Muntanyola, i la viola fou per a *Quatre miniatures*, del barceloní Manuel Bertran i Oriola. En fou el mantenidor Ferran Ruiz i Hebrard, fill de Joan Ruiz i Porta.

Associació de Pessebristes. Reprengué la seva activitat tot just acabada la Guerra Civil. De 1964 a 1976 tirà endavant el premi Pare Andreu de Palma de Mallorca, els concursos familiars, artístics, infantils, de botigues i d'institucions, i impulsà el pessebre monumental. El 1967 organitzà la V Assemblea Nacional Pessebrista.

Casal Tarragoní. Es fundà el 1957. En tot moment actuà com a revulsiu del moviment sardanístic local. Entre les seves realitzacions cal destacar que portà a Tarragona l'Orfeó Català, que actuà a la Catedral el 26 de maig de 1968, i l'Escolania de Montserrat, que cantà el dia 30 de gener de 1970 al Capitol. El concert de l'Escolania constà de dues parts, en la primera interpretaren les cançons *Poncella d'agost*, *Salve Regina*, el "Kyrie" i el "Glòria" de la *Missa* de Joan M. Thomàs, *El noi de la mare*, *Cançó del pobre*, *Els tres tambors*, *La nostra dansa*, *Campanetes* i *Déu en la natura*, i en la segona, set nades de diverses parts del món. També fou aquesta associació la que aconseguí que Tarragona obtingués la condició de Ciutat Pubilla Universal de la Sardana l'any 1973. Entre els actes que se celebraren aleshores destacaren una exposició retrospectiva de la sardana, la representació de *Terra Baixa* i el certamen literari i musical en

què parlaren, en el moment del lliurament de premis, Tomàs Roig i M. Aurèlia Capmany.

Cooperativa Obrera Tarraconense. A diferència d'altres cooperatives de consum de l'època, no fou confiscada. Només experimentà un canvi de denominació amb la substitució del mot "obrer" pel mot "sindical". Integrà agrupacions relacionades amb la cultura popular i també el Cineclub de Tarragona, que s'hi mantingué fins el 1968.

Colles castelleres. Les dues colles castelleres de Tarragona, la Colla Vella Xiquets de Tarragona, creada el 1926, i la Colla Nova, fundada el 1931 i refundada el 1951 amb el nom de Colla Nova de Sant Magí, es fusionaren el 1970 i prengueren el nom de Xiquets de Tarragona.

El 27 de setembre de 1970 se celebrà un concurs casteller a la plaça de toros. En van prendre part sis colles i els guanyadors foren els Nens del Vendrell. En segon lloc quedaren els Xiquets de Valls i en tercer, els Castellers de Vilafranca.

Entitats esportives. Els esportistes tarragonins es repartien entre quatre clubs: Gimnàstic, Nàutic, Natació Tàrraco i Tennis Tarragona.

Pel que fa al Gimnàstic s'ha de dir que en l'homenatge que el 6 de novembre de 1963 es féu a Agustí Pujol va jugar reforçat contra el F. C. Barcelona i el va guanyar per 8-1. En la temporada 1964–1965 el Nàstic entrà en la promoció a segona divisió i va eliminar al Sestao (2-0 i 0-3), però no superà l'Europa, que l'eliminà. En la temporada 1965–1966 l'equip es va proclamar campió de grup amb 53 punts. En la de 1968–1969, per diferències amb la Federació Catalana, jugà al grup valencianoblear de la tercera divisió i va aconseguir ser sotscampió. La temporada 1969–1970 fou poc brillant i l'equip va tenir dos entrenadors: Josep Otero i Antoni Argiles. El Gimnàstic, en la de 1972–1973, estigué a segona divisió i s'hi mantingué en la temporada següent. L'any 1972 inaugurà unes noves instal·lacions al camí de la Budellera, amb un camp de futbol per a vint mil espectadors.

El Club Natació Tàrraco es fundà l'octubre de 1963 per iniciativa d'un grup d'entusiastes de la natació. Les instal·lacions es bastiren en dos anys i suposaren una inversió de quasi vuit milions de pessetes.

Entitats musicals. El 1939 es va constituir l'Institut Musical de Tarragona amb tres seccions dedicades respectivament a l'ensenyament, els concerts i les conferències. La Secció d'Ensenyança evolucionà i el 1950 donà pas a l'Escola de Música, ubicada a l'edifici de l'Antic Ajuntament, que al cap de quatre anys es constituí en Conservatori Elemental de Música el qual es mantingué així

fins el 1970, any en què passà a dependre de la Diputació en qualitat de Conservatori Professional de Música.

Pel que fa als concerts, la majoria se celebraven a l'auditori de Ràdio Tarragona. S'ha de dir que eren relativament freqüents gràcies a l'activitat de l'Institut Musical i de les Joventuts Musicals. Aquesta darrera entitat havia estat creada el 1962.

Respecte als conjunts corals, el degà era la Societat Coral L'Ancora, fundada el 1860, que el 1940 reinicià la seva activitat després del silenci imposat per la guerra. Durant uns anys dugué una vida lànguida, però en la segona meitat dels seixanta es recuperà. El 1963, amb motiu de la fundació de Joventuts Musicals a Tarragona, sorgí el Cor Allèluia, sota la direcció de Pepa Roselló. Portà a terme una important tasca de formació de veus joves.

Escola d'Art. L'any 1947 es va reobrir l'Escola-Taller de la Diputació, que fou la successora de la memorable Escola de Belles Arts que funcionà en temps de la Generalitat republicana. Primer estigué ubicada a l'Escola del Treball i després passà a la Casa Martí, del carrer de Santa Anna, on ara hi ha el Museu d'Art Modern.

Vinculades al món de l'art estaven les medalles Julio Antonio d'escultura i Tapiró de pintura, que havia creat la Diputació per tal d'impulsar les belles arts, que havien quedat somortes com a conseqüència de la guerra. Estaven dotades amb 25.000 i 50.000 pessetes respectivament.

Collegi Pax. Fou fundat l'any 1962 per un grup de pares i mares per poder donar als seus fills un ensenyament d'acord amb les idees del moviment pedagògic Rosa Sensat. Es feia coeducació, es treballava en equip, se cercava la participació de les famílies i s'emprava el català. Obrí les portes el curs 1963-1964 a l'edifici d'estiueig que la família Mallol tenia a l'Oliva i el nom "Pax" fou escollit perquè era un nom que no calia traduir. La primera directora fou M. Antònia Ferrer i Bosch que ocupà el càrrec fins el curs 1970-1971.

Festivals. L'estiu del 1955 començaren a fer-se festivals al Camp de Mart. Se'ls posà el nom de "Festivales de España" i fins el 1969 se celebraren en un auditori desmuntable. A partir del juliol de 1970, ja estigué enllestida la primera fase de l'auditori actual i s'hi pogueren dur a terme les actuacions. S'hi representaven obres de teatre clàssic, sarsueles, ballets, concerts, etcètera.

Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. Fou creat per la Diputació l'any 1951 amb la missió de fomentar, estimular i coordinar treballs d'investigació relacionats amb les comarques meridionals. La direcció de la institució recaigué en Manuel de Montoliu, al que succeïren els reusencs Salvador Vilaseca (1961-1970) i Pere Batlle (1970-1979).

Encara que l'Institut abastava l'àmbit provincial, el fet que tingués la ubicació a Tarragona, i que molts consellers hi residissin, permeté que es convertís en un element dinamitzador de la cultura ciutadana en la vessant editorial. Sota la direcció del Dr. Vilaseca, l'Institut publicà deu llibres, alguns d'aquests en català, mentre que en la del Dr. Batlle els títols publicats foren dotze. Entre 1965 i 1973 el Ramon Berenguer IV edità els quatre volums de Lluís M. Mezquida dedicats a les batalles de l'Ebre (1967, 1970 i 1972) i del Segre (1973); *Toponímia de Gandesa i el seu terme municipal* (1976), d'Anton Monner Estopinyà; *Los restos romanos de Els Munts-Altafulla (Tarragona)* (1971), *La Sociedad Económica de Amigos del País* (1972), *Los enterramientos romanos de la Via Augusta* (1973), *Molino papelero en Tarragona* (1974), i *Los médicos de Tarragona (siglos XIV-XVII)* (1976), de José Sánchez Real; *Las estaciones prehistóricas del Pla del Maset (Cap de Salou) y les Gavarres (Constantí)* (1968), de Salvador Vilaseca i Ramon Capdevila; *Estudio geológico del sector Espluga-Vimbodí-Rojals* (1964), de Carme Virgili, i *Els topònims del terme municipal i poble de Constantí* (1968), de Ramon Amigó.

A més de les publicacions, l'Institut tingué cura de convocar i premiar les beques de filologia, lingüística i toponímia Manuel de Montoliu i de lliurar les medalles de tema històric Antoni Agustí.

Mitjans de comunicació i publicacions. Els del règim eren dos: el *Diario Español* i *Radio Tarragona*. El primer, dirigit per Domingo Medrano, tenia el monopoli informatiu no sols a Tarragona ciutat sinó a tota la província. Inicialment estigué al carrer Martí d'Ardenya, però el 1971 passà a un edifici de nova planta construït al carrer Domènec Guansé. El segon controlava la radiodifusió i destacava pels programes benèfics a càrrec del seu director Josep M. Tarrasa i el personatge imaginari d'en Maginet. Arribats aquí recordarem que aquesta activitat fou immortalitzada amb la col·locació d'una estàtua a Maginet Pelacanyes en els jardins del parc del Miracle, aquest monument patí atacs vandàlics en dues ocasions (en la primera —el 1965— se li tirà un pot de pintura negra i en la segona —el 1966— li arrencaren el moixó que duia a la mà).

En els anys que ens ocupen, s'editaren a Tarragona unes quantes noves publicacions. El 1966 aparegueren *Skal Club*, que era el portaveu d'aquesta organització, i *Concejo*, editat per la Jefatura Provincial del Movimiento. El gener de 1967 féu acte de presència el bimensual *Nike*, editat pel Col·legi La Salle. L'any 1968 començà a publicar-se el *Boletín Informativo del Colegio Oficial de Médicos de la Provincia de Tarragona*. El 1969 contemplà l'aparició del *Boletín de Información Municipal de la Ciudad de Tarragona*, publicat per

l'Ajuntament; *Claxon. Boletín semanal de guía y reclamo*, i *PP. Claretianos*. El 1970 s'edità *A.L.S.*, portaveu de l'Associació d'Antics Alumnes La Salle, i l'any següent, l'*Hoja Informativa de la Hermandad de Donantes de Sangre de la Seguridad Social de Tarragona*. L'any 1974 es publicà *Picarol*, que era un “boletín semanal de guía y reclamo”, i *E.S.T.*, el butlletí de l'Esbart Santa Tecla.

La Reial Societat Arqueològica Tarraconense. Fou una de les poques entitats d'abans de la guerra (fou fundada el 1844) que pogué continuar l'activitat després de la contesa sense cap dificultat. Prosseguí la publicació del seu butlletí —ara *Boletín Arqueológico*— encara que amb retard, així, el 1965, aparegué el corresponent al període de gener de 1960 a desembre de 1961; el 1966 el dels anys 1962 i 1963; el 1967 sortí el del període gener de 1964 - desembre de 1965; el 1968 es publicà el primer volum de la Miscel·lània Sánchez Real, que era el butlletí de gener a desembre de 1966, i el segon volum de dita miscel·lània que era el butlletí dels anys 1967-1968; dins de l'any 1970 aparegué el dels anys 1969-1970; el 1973 es repartí el corresponent als anys 1971-1972, sotstitulat “Estudis dedicats a la memòria de Mossèn Joan Serra Vilaró”; durant 1974 aparegué el dels anys 1973-1974, i el 1976, el de l'any 1975, que commemorà el LXXV aniversari de la publicació.

A més del *Boletín Arqueológico* impulsà una sèrie d'actes culturals com ara cicles de conferències, excursions, exposicions i concursos fotogràfics, així com els premis Cronista José Mª Pujol, el setè i darrer dels quals estigué dedicat al 150è aniversari del setge i la defensa de Tarragona el 1811. El guanyà Josep M. Recasens, i Joan Salvat obtingué un accèssit.

Sales de cinema. Es disposava de vuit sales: Teatre Principal, Modern, Fèmina, Tarragona, Metropol, Central Cinema, Coliseum i Capitol. L'espectador gaudia de dues pel·lícules per sessió, la de complement i la d'estrena, i l'espectacle es completava amb el No-Do, noticiari d'informació —o desinformació, segons es miri— que s'emetia bé en apagar-se els llums, bé a la mitja part —entre les dues pel·lícules.

El Teatre Principal tancà les portes el 1963 i començà a ser enderrocat al gener de 1964. De l'edifici se salvaren l'estàtua de la Constitució que el coronava, obra de Vicenç Roig (a) Vicentó, la qual havia format part, inicialment, de la font situada a la plaça del mateix nom, i l'escut de la façana.

La sort patida pel Teatre Principal també l'experimentaren el Modern, conegut popularment com el “Tiburón”, que tancà les portes el 1970, i el Fèmina.

Davant dels cinemes, al costat o a sobre de les voreres s'estacionaven carrets que venien cacauets, caramels, tramussos, pipes, regalèssia i altres llamina-

dures que eren consumides pels espectadors mentre miraven les pel·lícules. L'Ajuntament els prohibí l'any 1965.

Teatre Club Atenea. El fundaren, el 1961, un grup d'actors de l'Associació La Salle. El dirigia Pere Salabert i les actuacions les feia els diumenges a la tarda a l'auditori de Ràdio Tarragona.

Entitats creades del 1965 al 1975

A més del Club de Joves, tenim, entre d'altres, la Delegació d'Estudis Universitaris, la Llibreria de la Rambla, i l'Òmnium Cultural del Tarragonès.

La Delegació d'Estudis Universitaris. L'any 1971 es creà la *Delegación de Estudios Universitarios de la Facultad de Filosofía y Letras de Barcelona a Tarragona*, que obrí les portes el 13 d'octubre a l'antic Col·legi de La Salle, a la plaça de la Imperial Tàrraco. Els estudis universitaris a Tarragona restaren reforçats durant el curs 1972-1973 amb la incorporació a la Universitat de Barcelona de l'Escola Normal amb la denominació d'Escola Universitària de Professorat d'Educació General Bàsica, i l'adscripció a la Universitat Politècnica de Barcelona dels estudis de peritatge industrial que s'impartien a la Universitat Laboral amb la denominació d'Escola Universitària d'Enginyeria Industrial.

Llibreria de la Rambla. Per Sant Jordi de 1968 s'obrí la Llibreria de la Rambla, impulsada per un grup de 133 tarragonins que aportaren un capital de 70.000 pessetes, amb l'objectiu de "fomentar la difusió del llibre i la promoció i estímul d'activitats artístiques i culturals". L'establiment s'inaugurà definitivament el dissabte 14 de desembre d'aquell mateix any amb un parlament de Joan Fuster al saló de sessions de l'Ajuntament.

La llibreria, a més de ser un focus de promoció del llibre en català, esdevingué una llar per a tota mena d'activitats progressistes, especialment d'aquelles que difícilment haguessin trobat acollida en altres indrets, ja que la llibreria passà a fer una autèntica feina de suplència. Així, esdevingué el campament base on tingueren lloc molts dels esdeveniments que contribuïren al redreçament cultural i polític de Tarragona i fou l'indret on nasqueren moltes de les associacions tarragonines durant els darrers anys de la dictadura com ara l'Associació d'Espectadors de Teatre, l'Escola d'Estiu, el Grup d'Artistes de Tarragona, el Grup de poesia l'Espiadimonis, el Bloc Feminista, etcètera.

Òmnium Cultural del Tarragonès. El 21 de novembre de 1968 es donaren les primeres passes envers l'obertura d'una delegació d'Òmnium Cultural a la ciutat. Josep Anton Baixeras convocà una reunió a què assistiren, entre d'altres persones, Frederic Roda, coordinador d'Òmnium; el promotor Baixeras;

el notari Puig Salellas; Artur Bladé; Gabriel Bas i Pere Lloret. Les coses anaren fent el seu curs fins que l'11 de maig de 1971 l'entitat acordà crear la delegació del Tarragonès amb una junta provisional que presidí Josep-Anton Baixeras. Amb la convocatòria de la primera assemblea de socis, celebrada l'1 de desembre de 1971, es pogué dir que Òmnium Cultural del Tarragonès era una realitat.

La delegació tarragonina endegà campanyes d'introducció del català a l'escola, classes de llengua catalana, concursos literaris, etcètera, i creà la distinció de Tarragoní Fidel destinada a reconèixer persones i entitats que s'haguessin destacat per les seves activitats en favor de la llengua i la cultura catalanes a la ciutat.

Esdeveniments diversos

Dins l'ambient de nacionalcatolicisme que es respirava als anys seixanta, la Setmana Santa era molt important. La de l'any 1963 tingué com a fet rellevant la benedicció de la Mare de Déu de la Soledat, més ben dit, de la cara i les mans de la Mare de Déu. Dos anys més tard se li afegí la corona, obra de l'orfebre barceloní Ricard Claveras, i a la processó del Divendres Sant de 1968 la Soledat lluí mantell nou. Aquell any també es produí un esdeveniment remarcable: per primera vegada el pregó de Setmana Santa es féu en català. Els anys 1969 i 1970 la processó del Sant Enterrament no sortí pas a causa de la pluja. El 1973 es produí la pèrdua del pas de la Germandat de Nostre Pare Jesús de la Passió en un incendi provocat per un curtcircuit en el magatzem on es guardava. Aleshores, com ara, una de les característiques de la Setmana Santa eren els opuscles de les confraries i el de l'Agrupació d'Associacions, escrits, com no podia ser d'altra manera, en castellà.

Del 1963 al 1975 els tarragonins van poder gaudir cada dilluns per Ràdio Tarragona d'una emissió radiofònica en català a càrrec de Josep-Anton Baixeras. Aquest programa va ser durant molt temps l'única crònica periodística en llengua catalana que es produïa a Tarragona i, tot i les concessions que calgué fer al delegat d'Informació i Turisme, resultava una autèntica alenada d'aire fresc que entrava a les cases. Es tractava d'un comentari breu sobre un tema d'actualitat, no necessàriament tarragoní, que podia parlar de qualsevol cosa, com molt bé ho demostra la selecció d'escrits que féu Francesc Roig —calia redactar-los per a la censura— i que amb el títol de *Carnet Tarragoní* va ser editat l'any 1983 pel dissortadament desaparegut Institut d'Estudis Tarracoenenses Ramon Berenguer IV. El ventall de temes tractats era amplíssim, anava de la defensa de la llengua catalana a les edicions bibliogràfiques, tot passant

per l'art i els artistes, la poesia i els poetes, les agrupacions culturals ciutadanes, l'educació, les conferències, els recitals, etcètera. També foren protagonistes d'aquesta crònica un gran nombre de personatges com ara Guansé, Joan Antònio, Pau Casals, Ricard Opisso, Miquel Melendres, Manuel de Montoliu, Ramon Muntanyola, Antoni Rovira i Virgili, Pere Lloret o el cardenal Vidal i Barraquer.

El 1964 es commemorà el centenari de la construcció dels nans vells per l'escultor Verderol. Ben mirat s'hagués hagut de commemorar l'any 1965, ja que si bé foren enllestits el 1864 no sortiren fins l'any següent. L'avançament el provocà la necessitat que hi havia d'emplenar d'actes la celebració dels "25 años de paz" franquistes. La festa d'aniversari es realitzà el diumenge 13 de setembre amb una concentració de nans de tot Catalunya a la plaça de braus. En total s'aplegaren 182 capgrossos entre els quals es trobaven la nova parella de nans dels personatges serrallencs Jaume Solé, conegut com "Jaume el Castellano", i Antònia Casanovas, anomenada la "Toneta del Pagès". Per acabar aquest apartat folklòric recordarem que al Corpus de 1966 els gegants moros estrenaren vestits confeccionats per la Casa Llorens, de Barcelona.

El novembre de 1965 eren molts els tarragonins, filatèlics o no, que esperaven l'aparició del segell de 5 pessetes de l'escut de Tarragona, que formava part de la col·lecció de segells dels escuts de les capitals de província que imprimia la Fàbrica de Moneda i Timbre del Ministeri d'Hisenda. La sorpresa i el disgust fou general en veure que el vairat d'or i de gules en pal s'havia convertit en argent i atzur. L'Ajuntament, fent-se ressò del clam general, no dubtà pas a dirigir-se a la direcció de la Fàbrica de la Moneda i Timbre per denunciar l'adulteració de l'escut de la ciutat i demanar la retirada de l'emissió.

El 1965 també veié com Joan Antònio i Guardias publicava la seva obra més ambiciosa: *Oda nova a Tarragona i altres poemes*. La composició que origina el títol té cent un versos i en ells es parla de la realitat de la ciutat, del seu renaixement i dels canvis que ha experimentat; per al poeta la ciutat ve de "molt lluny", està "feta de ressons" i "d'ecos que duren" i afirma que va tenir moments tràgics, fins el punt de no "ser res", però que revingué fènix de si mateixa.

El gener de 1966 aparegué el disc *Murallas de Tarragona* amb música de Josep M. Tost i lletra de Joan Casanovas, cantat per Bernardo Ríos. La cançó central va ser recuperada no fa gaires anys per Oriol Grau, que la cantava en el programa que Andreu Buenafuente tenia a la televisió catalana. Del 22 al 26 de febrer d'aquell any Tarragona s'animà amb la celebració del Xè Congrés Nacional de Skat Clubs que portà a la ciutat més de tres-cents congressistes. No cal dir que l'impulsà i organitzà el de Tarragona, fundat el 1964.

Cap a l'abril de 1966, Ràdio Tarragona començà a retransmetre un programa dedicat a l'ensenyament de la llengua catalana conduït per Joaquim Icart i patrocinat per la Delegación Provincial del Ministerio de Información y Turismo. Dins de l'activisme per la llengua, s'ha de recordar que el 1968 la Diputació acceptà finançar dues aules de català a la Casa de Cultura del carrer Fortuny; les classes anaren a càrrec de Miquel Menéndez i Cuspinera —filòleg, traductor i escriptor—, de Ricard Jordana i d'Artur Bladé. El 1966 també fou l'any de l'aparició del primer volum de *La ciutat de Tarragona*, de Josep M. Recasens i Comes. El treball, síntesi geogràfica i històrica de la ciutat en temps prehistòrics i romans, havia de ser el primer de quatre volums dels quals només se'n publicà un més, el segon, i ho féu nou anys després de sortir el primer, la qual cosa posa de manifest com anava aleshores el món de l'edició.

El maig de 1967 l'Ajuntament decidí eliminar les cadires metàl·liques de pagament de la Rambla i substituir-les per bancs de color verd. Amb la substitució de les cadires, inaugurades el 24 de juliol de 1879, desaparegué un referent de la ciutat, i alguns perderen un dels seus esports preferits: jugar a fet i amagar amb el cobrador de torn. Quedaren així buits de contingut els versos d'Isabel Mallafrè que diuen:

Cadires les de la Rambla
ai ¡si poguéssiu parlar!
quantes històries diríeu
ben plaens d'escoltar;
d'amor, de somnis, de nines
més també de zels i planys,
de sospirs colors de rosa
i de tristos desenganys.

La vida un xic monòtona de la ciutat s'animà el 16 de febrer de 1968 amb l'arribada d'un ralli de cotxes d'època des de Sitges. No cal dir que els conductors dels trenta-set vehicles que formaven l'expedició, així com els seus acompanyants, vestien en consonància amb l'any de matrícula de les màquines.

Tarragona celebrà, el 1968, el centenari de Pompeu Fabra. Entre els actes que s'hi feren destacaren, d'una banda, la xerrada d'Artur Bladé, pronunciada a la Biblioteca de La Caixa, en què per primera vegada després de la guerra els tarragonins sentiren parlar de Mestre Fabra i la seva obra, i d'altra banda, la conferència "Pompeu Fabra i la llengua d'una cultura" a càrrec de Joan Triadú, en què el conferenciant fou presentat per mossèn Muntanyola que, jugant amb el cognom i referint-se a la seva qualitat de crític, va dir que "Triadú triava bé i triava dur". Un altre esdeveniment d'aquell any fou, al mes de març, l'actuació

al Teatre Tarragona dels Petits Cantaires de Viena, gràcies al patrocini de la Caixa d'Estalvis Provincial que els tornà a portar al cap d'un any.

De l'any 1969 destaca l'adjudicació a Tarragona de la refineria. Per a certs sectors de la ciutat el fet fou molt important i les autoritats volgueren que no passés desapercbut, així que feren sortir una cercavila amb el Magí de les Timbales, els gegants, els capgrossos, els grallers i la banda del Regiment d'Infanteria, mentre que a la plaça de la Font hi hagué una manifestació —gens espontània— que estigué curulla de pancartes d'acció de gràcies al bon govern que havia fet tan magna concessió.

En el capítol cultural cal recordar els salons d'aquarellistes que se celebren a la sala d'exposicions del Sindicat d'Iniciativa i que estaven patrocinats per la Diputació i els ajuntaments de Tarragona, Reus i Tortosa. En els anys que ens ocupen se'n realitzaren onze i en el VI saló, el de l'any 1970, feren acte de presència aquarellistes tan destacats com Burdeus, Calderó, Carbó, Davies, Font, Fresquet, Garolo, Noé, Olivé, Plana, Ramon i Santiago, que presentaren quaranta-vuit obres.

El gener de 1970 es va saber que Joan Miró tenia enllestit el cartró que havia de servir de base per a la confecció d'un tapís per a l'Institut Mèdic Quirúrgic de la Creu Roja local i que aviat Josep Royo el començaria a confeccionar a Sant Cugat del Vallès. La notícia produí satisfacció entre la població que no tardaria gaire a poder-lo contemplar a les dependències de la Creu Roja. Recordarem que la donació del Tapís de Tarragona es va fer sota la condició que no podria sortir de Tarragona, per això, desaparegudes les instal·lacions de la Creu Roja, el tapís es traslladà i actualment es conserva al Museu d'Art Modern de la ciutat.

Un dels temes de conversa dels tarragonins durant el 1970 fou la renúncia que per motiu d'edat féu el cardenal de Arriba y Castro a l'arquebisbat de Tarragona. Acabava una etapa de vint-i-un anys caracteritzada, pel que feia al prelat, per l'adhesió incondicional al règim de Franco i una forta incomprensió de la identitat nacional catalana que es traduí en intransigència envers tot el comportava un bri de catalanisme, n'és un exponent el tracte que es donà a certs capellans com ara mossèn Ramon Muntanyola.

A la Tarragona de 1971 l'entrada d'un nou arquebisbe era un fet important, per això se celebrà, el diumenge 24 de gener, l'arribada del nou prelat Josep Pont i Gol, que fou saludat pel canonge Miquel Melendres. El tarannà liberal i catalanista del nou ordinari es deixà sentir aviat, el qual, des del primer moment, es mostrà proper al poble i a la terra de què era fill.

Durant 1971 es feren excavacions arqueològiques a les places del Fòrum i del Rei, les troballes foren abundants, d'entre les quals destacà el fragment d'un crater de tres metres de diàmetre, amb dos alts relleus de Bacus, trobat el 4 de maig a la primera de les places.

El 1972 fou l'any del Gimnàstic. El 23 de gener, després de mig segle d'activitat, es tancà el vell camp de l'avinguda de Catalunya que fou substituït per les instal·lacions actuals, les quals foren inaugurades el 2 de febrer amb un encontre entre el Barcelona i el Gimnàstic. L'anyada s'arrodoní amb l'ascens de l'equip de futbol a Segona Divisió.

Entre els esdeveniments de 1973 destaca la proclamació de Tarragona com a Ciutat Pubilla de la Sardana.

El 1974 es commemorà el bimil·lenari de Tarragona. Els actes de celebració es feren a l'agost i comptaren amb la presència de Salvador Dalí, que va dissenyar el cartell recordatiu, participà en una cercavila pujat dalt de l'elefant de la cavalcada de reis i pintà un quadre davant del públic a l'escenari de l'auditori del Camp de Mart.

Les coses, poc a poc, anaren canviant, així, per exemple, el 20 de març de 1975, l'Ajuntament, a proposta de la Comissió de Cultura, aprovà promoure i difondre l'ensenyança de la llengua catalana als col·legis d'EGB de la ciutat i a càrrec del pressupost municipal. I encara canviaren més a partir del 20 de novembre, en què, mort el general Franco, es començà a experimentar una certa obertura.

Aspectes polítics

La política oficial en els anys que ens ocupen estigué dirigida pels governadors civils i els alcaldes.

Els governadors, homes de fidelitat provada al règim, eren els representants del Govern i tenien com a comesa fer complir la política oficial que es dictava des de Madrid, mantenir l'ordre públic, nomenar els responsables de l'administració local i designar els alcaldes, regidors i diputats provincials.

De 1965 a 1976 ocuparen el càrrec tres governadors: Rafael Fernández Martínez (1961–1968), José A. Serrano Moltalvo (1968–1971) i Antonio Aigé Pascual (1971–1976).

Els alcaldes eren els transmissors de la voluntat del règim a la ciutadania. En aquells anys dugueren la vara Agustí Martí Pla (1965–1968) i Ricard Vilar Guix (1968–1976). Dins la política municipal de la segona meitat de la dècada dels cinquanta destacà la compra de terrenys, per part de l'alcaldia, per oferir-los com a sòl industrial a les empreses interessades a instal·lar-se a Tarragona.

L'operació consistia que l'alcalde es feia amb els poders que li atorgaven els propietaris i amb aquests a la mà negociava amb les empreses. Els diners resultants de la diferència dels preus pagats per les indústries i els que rebien els propietaris s'ingressava, almenys en teoria, a la caixa municipal. Com que l'alcalde realitzava actuacions urbanístiques al marge de la corporació municipal, la base per a les irregularitats estava servida. L'actuació dubtosa de l'alcaldia era un secret compartit per uns quants que esclatà quan l'alcalde Benigne Dalmau Vilà (1961–1965) i el primer tinent d'alcalde Josep M. Sugrañes es negaren a retre comptes al plenari del total de les transaccions realitzades. L'octubre de 1965 la fiscalia començà les diligències pertinents i el procés acabà el 25 de juny de 1966 amb l'ingrés de l'alcalde a la presó i la fugida a l'estranger del primer tinent. Tres anys més tard el Tribunal Suprem li imposà la pena de set anys de presó i el pagament d'una multa de trenta-vuit milions de pessetes per apropiació indeguda de béns.

El franquisme tenia la visió que les capitals provincials havien de créixer, per això era política general incorporar a la capital municipis veïns que, en fer-ho, perdien la seva personalitat de segles, que restava diluïda en la de la capital. En aquest sentit a Tarragona li foren incorporats Tamarit i la Canonja, el primer municipi el 1951 i el segon el 1965. Tamarit és un cas perdut, però la Canonja, sortosament, ha recuperat la independència en els nostres dies i ha esdevingut el municipi 947 de Catalunya.

La convocatòria del referèndum per aprovar la Llei orgànica de l'Estat que pretenia eternitzar el règim personal de Franco amb una monarquia continuïsta fou una clara imposició política a la població. El règim no estalvià la propaganda a favor del sí. Es podia veure a la Rambla un retrat gegant de Franco, cartells amb el rètol "Vota sí" a les façanes de l'Ajuntament i del Govern Civil (ara Subdelegació del Govern), aleshores en construcció, i retrats de Franco amb la llegenda "Garantía de la Paz. Garantía del futuro" a les botigues i als taxis. En aquesta ocasió, encara que a anys llum de l'oficial, hi hagué propaganda de rebuig al referèndum, promoguda per l'oposició clandestina. El referèndum es votà el 14 de desembre de 1966 i els treballadors comptaren amb dues hores lliures per poder-hi anar. El resultat oficial donà una participació de 39.554 votants, el 89,39% del cens, dels quals 37.509, el 94,82%, digueren "sí" i 820, el 2,07%, el rebutjaren. La martingala del règim al respecte es féu palesa en els 12.182 vots dels transeünts que actuaren com a element corrector tant pel que feia a l'índex de participació com per garantir el resultat favorable de la votació.

El 6 de juny de 1967 Franco visità Tarragona per tercera vegada a fi d'inaugurar diverses indústries i instal·lacions com les factories d'IQA, DOW-Unquinesa, la Jefatura Provincial del Movimiento i la seu del Govern Civil. Com ja havia fet quan com a pelegrí visità Tarragona durant l'any paulí, arribà a bord de l'*Azor*. El programa de la visita començà amb el desembarcament a les escales reials i després de revisar les tropes i saludar les autoritats que havien anat a rebre'l empenquè camí en cotxe descobert vers la Catedral per assistir a un *Te-Deum*, finalitzat el qual es desplaçà a la plaça de la Imperial Tàrraco per iniciar les inauguracions. Vers les dues dinà a l'Hotel Imperial Tàrraco i cap a les quatre retornà al port per embarcar-se a l'*Azor* i deixar la ciutat.

Als anys seixanta es consolidà l'oposició sindical i política al règim. Aparegueren Comissions Obreres, el Sindicat d'Estudiants, la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques, etcètera, i es produïren reivindicacions obreres en demanda de millores salarials com les de la Tabacalera, Enher i la dels treballadors portuaris, i d'ençà el 1968 s'intentaren fer concentracions l'1 de maig. Amb la creació de les Joventuts Comunistes (1969) i la implantació del PSUC, l'antifranquisme adquirí una nova dimensió que s'arrodoní amb l'actuació dels grups cristians escindits de Comissions Obreres i el moviment veïnal.

El lloc de trobada de l'oposició antifranquista era el bar La Geganta, que obrí les portes el 1972 al carrer de Sant Magí. Estigué obert fins el 1978 potser perquè amb l'arribada de la democràcia els seus serveis ja no foren tan necessaris i la clientela, també per allò de les modes, anà minvant.

Com és fàcil d'entendre, al costat dels que volien enderrocar el règim hi havia els que el volien apuntalar i perpetuar. A Tarragona la ultradreta s'organitzà a partir de 1972 entorn del *Círculo Cultural Hispánico* que era la cara legal del grup *Acción Revolucionaria Sindicalista (ARS)* d'ideologia nacional socialista que realitzà diversos actes contra l'oposició i que intentà intimidar-la amb pintades i pamflets.

Mort el dictador, una part de les persones vinculades al règim seguiren actuant com si res no hagués passat, amb la qual cosa la continuïtat era evident, però alhora es produí la discontinuïtat, ja que foren molts els que es reciclaren a fi de seguir tenint quotes de poder i influència, ja que el trencament del franquisme no s'esdevingué fins al cap d'un any, quant les Corts aprovaren la Llei de reforma política.

Les obres de l'auditori del Camp de Mart s'iniciaren el 1969.

El Club de Joves

El nou edifici de l'Institut Martí i Franquès s'inaugurà el 20 d'octubre de 1970.

Els antecedents

Els antecedents de la creació del Club de Joves es troben en les dues setmanes de joventut que es feren als anys 1964 i 1965 per aglutinar el jovent i atendre'n els interessos i necessitats.

La Primera Setmana de la Joventut es realitzà de l'onze al disset de maig de 1964. Els dies onze, dotze, tretze i quinze, a un quart de nou del vespre, al cinema Capitol, hi hagué una xerrada-colloqui a càrrec de mossèn Josep Gil, que cada dia anà precedida de l'actuació d'un conjunt musical. Els mateixos dies, més el dissabte setze, se celebraren a dos quarts d'onze de la nit, a la Casa de Cultura, sessions especials dedicades a la música per a la joventut, el testimoni literari, la joventut i l'esport, l'art modern, i la joventut en acció. El dijous catorze, a partir de les set de la tarda, s'oferí un festival poliesportiu i, a un quart d'onze de la nit, es projectà al cine Coliseum la pel·lícula *Fresas salvajes*, que anà seguida d'un fòrum. El dissabte dia setze, a dos quarts de vuit del vespre, hi hagué l'acte de clausura seguit d'una audició de sardanes. El punt final el posà un festival, celebrat el diumenge dia disset. En finalitzar la Setmana es féu una enquesta per preguntar als assistents què creien que es podia fer. Mossèn Gil va enviar una carta a alguns dels joves que hi havien assistit i, entre els que es mostraren participatius, començà a fer reunions periòdiques a casa seva, primer, i al Metropol, després, que foren l'embrió del que vingué més tard.

La Segona Setmana per la Joventut tingué lloc del vuit al catorze de març de 1965. Els organitzadors no volgueren que fos sols una setmana de conferències, ans una setmana de diàleg entre tots els joves de Tarragona per tractar els problemes que tenien. Per saber com estava la situació es passà una enquesta organitzada en quatre apartats dedicats, respectivament, al divertiment, la família, l'amistat i el treball.

Aquelles xerrades despertaren un gran interès entre els assistents a causa dels temes que s'hi exposaven i per la manera com es presentaven. Contribuí al seu èxit la personalitat de mossèn Gil que, amb els seus canvis de to de veu, les passejades ràpides amunt i avall de l'escenari del Capitol, els tombs sobtats que realitzava i el voleiar de la seva sotana, feia esclatar a riure el jovent que, com és ben sabut, té la rialla fàcil.

La fundació

La voluntat de crear el Club de Joves sorgí, segons declaracions fetes al periodista Daniel de la Fuente Torrón, “como consecuencia de haber asistido a una serie de conferencias¹ celebradas en nuestra ciudad [Tarragona], observamos que la juventud tarraconense adolecía de inquietudes culturales y entonces pensamos en la oportunidad de apartarla un tanto de su vida rutinaria”.

Els impulsors de la idea de crear el Club de Joves no tenien unes motivacions polítiques específiques, és a dir, de partit, sinó més aviat el desig d'ajudar a normalitzar les relacions socials i culturals del jovent que llavors es trobaven força ofegades. Certament no tenien cap intencionalitat política, però sí que estaven impellits per la catalanitat i l'esperit democràtic. El que els impulsava a constituir-lo era la recerca d'un àmbit de naturalitat per a les relacions entre joves, tant nois com noies.

La constitució oficial del Club s'esdevingué el 30 de maig de 1967 al Palau Arquebisbal davant el notari Josep M. Puig Salellas, a qui s'ha d'agrair la posició favorable que en tot moment tingué envers el projecte de l'associació. Feren acte de presència el cardenal Benjamín De Arriba y Castro, “en virtud de su autoridad episcopal sobre todos los fieles de la archidiócesis y a petición de los señores fundadores de la asociación” i la resta de socis fundadors.

La presència del cardenal obeïa a una estratègia per tal d'activar al més ràpidament possible la legalització de l'entitat, que pensava presentar els seus estatuts a les autoritats a tenor de la primera Llei d'associacions, del 24 de desembre de 1964, del ministre d'Informació i Turisme, Manuel Fraga Iribarne.

Per facilitar l'aprovació i per demostrar que s'estava sota l'empara de l'Església, s'establí que el cardenal nomenaria un consiliari, la funció del qual seria vetllar per l'ortodòxia i moralitat del Club, al temps que promouria la formació cristiana dels associats. A aquesta persona se li assignaven atribucions importants com ara la d'assistir a les reunions de tots els òrgans de govern amb capacitat per poder vetar els seus acords si no s'ajustaven a les ensenyances de l'Església. No cal dir que el nom del primer consiliari estava pactat i no era

1. Les que es consideren en els antecedents.

altre que el de mossèn Josep Gil Ribas, un dels principals impulsors de la idea del Club. Aquesta disposició estava en consonància amb els temps que corrien i és que si es volia fer alguna cosa calia seguir les regles del joc, procurant en tot moment adaptar-les a les pròpies necessitats i circumstàncies. Arribats aquí, cal dir que mossèn Gil actuà en tot moment amb molta discreció, la seva tasca d'apostolat va ser suau, com una pluja fina que no angoixava ningú, però que feia saber a tothom que estava a disposició de qui el necessités. Era evident que la figura de comissari polític del consiliari quedava en no res si renunciava a exercir les seves funcions fiscalitzadores i, podent haver estat un element repressiu, esdevingué la garantia del funcionament democràtic de l'entitat.

No podem estar-nos de preguntar quines van ser les motivacions que tingué el cardenal De Arriba y Castro per veure amb bons ulls i avalar la creació d'un moviment juvenil com el del Club de Joves, especialment quan era un incondicional del Règim del general Franco i manifestava una forta incomprensió vers tot allò que es derivava de la identitat nacional catalana, la llengua inclosa. Ens ho ha aclarit mossèn Gil, que va conviure força temps amb el cardenal com a familiar, en indicar-nos que no era franquista sinó cent per cent espanyolista i que podia dir “¡Viva España!”, però mai “¡Arriba España!”, per això va acceptar la creació d'un moviment de joves que fos independent de les associacions falangistes de l'època. A més, hi havia la lluita clàssica entre el poder secular i l'eclesiàstic, és a dir, un duel de competències.

El Club, no hi ha dubte, sorgí lligat a les sotanes, puix que sense mossèn Gil i sense l'empara del cardenal no hi hagués hagut Club, però des del primer moment més d'un veié que del que havia promogut el clergat se'n podia servir a títol personal i que, a més, podia posar-se al servei del país.

Els socis fundadors del Club van ser una barreja de gent gran i jove. Els primers —Josep Gil Ribas, Ramon Civit Vernet,² Francesc Roset i Mestre,³ Pere Fort Subirats,⁴ Ricard Jordana Puigpinós,⁵ Enric Olivé Martínez⁶ i Josep Ad-

2. Industrial. Pare de Ramon Civit Caralt.

3. Advocat. Redactà els Estatuts del Club i sempre estigué amatent a les consultes que des del Club se li feren respecte dels dubtes jurídics que sorgien.

4. Nasqué a Tarragona l'1 d'agost de 1928 i hi morí el 6 d'abril de 2005. Cursà estudis eclesiàstics que no aconseguí acomplir a causa d'una malaltia. Treballà d'oficinista a la cúria eclesiàstica on, entre d'altres obligacions, tenia cura del *Boletín Eclesiástico del Arzobispado de Tarragona*. També donà classes al Col·legi La Salle i a l'Acadèmia Roig. Estigué casat amb Pilar Sabaté Ribalt i fou pare de vuit fills.

5. Professor de llengua anglesa de l'Institut Martí i Franquès.

6. Nat a Cambrils el 1914 i mort a Tarragona el 2004. Empleat de Casa Müller. Del 1949 al 1954 fou alcalde de Tarragona. Presidí el Patronat de Castells i la Reial Societat Arqueològica. En les primeres eleccions al Parlament de Catalunya sortí elegit diputat per Unió Democràtica de Catalunya.

serà Martorell⁷— entraren en el joc per tal de donar suport a la idea i guiar als joves, mentre que els segons —Ramon Civit Caralt, Pere Vergés Fortuny, Cèlia Xirinacs Díaz, M. Cinta Gómez Bladé, M. Cinta Bonavila Molins, Antoni Bové Carles i Àngel Conesa González— eren el llevat que havia de fer créixer en volum i consistència la nova associació.

L'entitat es constituí, segons el que diu l'acta constitucional, amb un patrimoni de 496.000 pessetes, 432.600 de les quals foren aportades per mossèn Gil i les 65.000 pessetes restants pels socis fundadors, en participacions de 5.000 pessetes cadascun. La veritat, però, és que tots els diners els va posar mossèn Gil. D'aquest patrimoni fundacional, 493.000 pessetes s'invertiren en les obres i mobiliari del local social i les 3.600 pessetes restants s'ingressaren a la caixa social.

L'acte de constitució fou considerat com la primera assemblea del Club i, consegüentment, es procedí a l'elecció dels membres de la primera junta directiva, el mandat de la qual seria d'un any des del moment de l'aprovació dels estatuts. La junta restà formada per Ramon Civit Caralt, president; Àngel Conesa González, vicepresident; M. Cinta Gómez Bladé, secretària, i M. Cinta Bonavila, tesorera. El perquè aquells cinc joves acceptaren sumar-se al projecte i tirar-lo endavant ens ho aclarí Ramon Civit en l'entrevista que se li féu el 20 de novembre de 2009, quan a la pregunta de per què s'havia implicat en el projecte, respongué:

Jo havia sovintejat bastant la Punxa, hi havia el pare Pere, i allí vaig entrar en relació amb el Quimet Galià que es devia moure en diferents àmbits. Va ser qui li va dir a mossèn Gil que jo existia i li va donar la meva adreça per enviar-me la carta [la crida al jovent].

I quan l'interpellàrem per saber per què havia pres un protagonisme especial digué:

No, no ho sé, jo em vaig trobar amb la gent amb la que vaig connectar, tots els que després vàrem ser de la junta, i altres, i em vaig sentir com a molt còmode en aquell ambient.

També se li va sol·licitar si ho considerava com un servei a la societat o a l'Església i va respondre:

7. Doctor en medicina. Fou director de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla. Entre els llibres que ha publicat destaquen: *Tarragona capital de provincia. Estudio histórico documental sobre la división del territorio* (1986); *El doctor Rafael Battestini i Galup i el seu entorn. Director de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla (1923–1937). Estudi documental* (1992), i *Larquebisbe Fr. Francesc Armanyà i el seu entorn (1785–1803)* (2005).

Home, penso que una cosa no pot estar deslligada de l'altra. Per mi era un servei a la societat, però també un servei a nosaltres mateixos, als que en formàvem part d'una manera molt directa i també pel concepte aquell de fer país. Les circumstàncies eren les que eren. Penso que vist amb molta distància, des d'ara, vam saber aprofitar l'oportunitat que ens donava estar dins d'un règim com el del Franco, vull dir que estar dins una dictadura podia fer dir: "aquí no hi ha res a fer", o, "ja que és una dictadura, aprofitem l'oportunitat". Em sembla que nosaltres ens vam orientar cap aquest costat.

Per últim, en resposta a si es va sentir utilitzat en algun moment, va dir:

No, mai de la vida. Ja sé el que vols dir. A aquell grup de gent més gran els vam donar una injecció d'optimisme al veure que una colla de gent jove feia coses amb trempera pel país, per Catalunya. Ens van estimar, ens van influenciar, això sí. Teníem l'avantatge que no existien els partits polítics i vam saber aprofitar la dictadura per fer coses i xalàvem fent-les.

El Club abans dels estatuts

En el temps que va de la fundació del Club fins a l'aprovació dels estatuts, l'associació funcionà com una organització de l'Església i això gràcies al decret del cardenal-arquebisbe Benjamín De Arriba y Castro, emès el 27 de maig de 1967, que la declarava inclosa "en las Obras Marginales de la Acción Católica diocesana", la qual cosa podia fer d'acord amb l'article 34 del Concordat.

Durant aquest període, la Junta Directiva es limità oficialment a fer els tràmits necessaris per aconseguir l'aprovació dels estatuts, però en la pràctica tirà endavant un bon nombre d'activitats, entre les que figuraren una excursió a la Fira de mostres de Barcelona, la conferència que amb el títol "Literatura compromesa" impartí Josep-Anton Baixeras, l'audició comentada de tangos que féu el Dr. Subirats, i l'acampada que a l'agost de 1966 es féu a Siurana. Les reunions dels socis se celebraven al Metropol.

De l'1 d'agost al 5 de setembre de 1967 la junta organitzà un cicle de conferències amb el títol de "Llengua i cultura catalanes". Per la sala d'actes del Club passaren com a conferenciants Francesc Bonastre Bertran,⁸ Josep M. Recasens

8. Musicòleg i compositor nascut a Montblanc. Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i director de l'Institut de Musicologia Josep Ricart i Matas del mateix centre universitari.

i Comes, Joan Martí i Castell,⁹ Amadeu-J. Soberanas Lleó¹⁰ i Mn. Joan Montalà López.¹¹ Francesc Bonastre pronuncià les conferències “Música i humanitat”, “La música catalana en el període del Barroc” i “Problemàtica de la música actual al nostre país català”, els dies u, vuit i divuit d’agost. Josep M. Recasens desenvolupà el tema “La geografia condiona la història”, el dia quatre d’agost. Joan Martí impartí les conferències “Llengua i cultura: el bilingüisme català-castellà i les dues cultures” i “El dialecte occidental enfront del dialecte central”, els dies vint-i-dos i trenta-un d’agost. Amadeu-J. Soberanas dissertà sobre “Idees sobre l’origen de la llengua catalana” i “Panoràmica general dels nostres dialectes”, els dies vint-i-cinc i vint-i-nou d’agost, i, per últim, mossèn Montalà donà, el dia cinc de setembre, la conferència “La poesia catalana contemporània”. El cicle tingué un gran èxit i la sala d’actes de l’associació estigué tots els dies plena de gom a gom.

L’agost del 1967 es tirà endavant un concurs de fotografia sota el lema “Castellers de Tarragona”. S’hi presentaren seixanta obres que foren exposades al local social del 2 al 21 d’octubre d’aquell any.

Els estatuts

Ramon Civit, el president del Club, presentà els estatuts al Govern Civil de Tarragona el 3 de juny de 1967 i tot seguit començaren el seu camí cap a l’aprovació; però els primers entrebancs arribaren quan el director general de Política Interior els examinà i considerà que:

a) Conforme a lo dispuesto en el artículo 18 de los estatutos pueden ser socios de la entidad personas que carecen de capacidad de obrar, en oposición con lo establecido en el artículo 3, párrafo primero de la Ley de Asociaciones.

9. Lingüista nascut a Tarragona l’any 1945. Va arribar a ser soci del Club. Ha estat rector de la Universitat Rovira i Virgili. Presideix la Secció Filològica de l’Institut d’Estudis Catalans des del 2002. És titular de la càtedra UNESCO de Llengua i Educació. Les seves publicacions són nombrosíssimes.

10. De família tarragonina. Nasqué per casualitat al Catllar, on la seva mare s’havia refugiat, l’any 1938. És filòleg i bibliògraf. Ha estat professor de la Universitat de Barcelona i conservador de les seccions de Manuscrits i de Reserva Escrita, Biblioteca de Catalunya.

11. Poeta nascut a Valls el 1927 i mort a Barcelona el 1990. Es donà a conèixer com a poeta el 1973 i arribà a ser Mestre en Gai Saber. Entre els seus llibres destaca *D’un torsimany al bosc, potser* (1980). Una bona part de la seva producció poètica fou aplegada en el volum *Joan Montalà. Obra poètica*, editat per l’Abadia de Montserrat l’any 2001.

b) Que las excepciones que se establecen en el artículo 24 para los socios fundadores son improcedentes por contradecir el espíritu de la Ley que considera a los socios en un plano de igualdad en cuanto a derechos y obligaciones.

El governador civil, davant del posicionament de la Direcció General, retornà, el vint-i-u d'octubre, els tres exemplars dels estatuts que se li havien lliurat, i sollicità als socis fundadors l'esmena dels dos defectes.

Ramon Civit i les persones que l'assessoraven entengueren que la resolució era contrària a dret i presentaren un llarg recurs de reposició al Govern Civil el sis de novembre, en què exposaven una sèrie d'arguments per mantenir els estatuts sense modificacions.

La Direcció General analitzà el recurs i a la fi resolgué “declarar inadmissible el recurso de reposición interpuesto por Don Ramón Civit Caralt contra acuerdo de 13 de octubre de 1967, en razón a no ser el mismo recurrible con arreglo a lo dispuesto en el artículo 113.1 de la Ley de Procedimiento Administrativo”.

El resultat de la resolució es conegué a Tarragona el març de 1968 i llavors es decidí fer les modificacions exigides i, un cop efectuades, es presentaren els estatuts de bell nou al Govern Civil amb data quatre de maig.

Al juliol, la Dirección General de Política Interior y Asistencia Social, després d'examinar-los, retornà els estatuts arranats, perquè hi trobà diversos defectes de forma, i demanava que les imperfeccions fossin esmenades.

Per solucionar les insuficiències calia reunir-se amb el cardenal De Arriba y Castro i, com que era l'estiu, les coses s'allargaren, per això no fou fins el trenta-u d'octubre que Ramon Civit es presentà un vegada més al Govern Civil per dipositar la documentació exigida.

Finalment, el 10 de desembre de 1968, la Dirección General aprovà els estatuts i ho féu amb els següents “resultados” i “considerandos”:

RESULTANDO: Que según el artículo 3º de los estatutos los fines de la entidad son “agrupar a jóvenes de ambos sexos para: *a)* La celebración de actos culturales tales como sesiones de cine-Club, teatro-forum, certámenes poéticos, charlas, coloquios literarios, etc.- *b)* La práctica de cualquier deporte o arte tales como pintura, grabado, música, etc.- *c)* La educación del individuo a través de las actividades antes referidas.- *d)* La previa captación de nuevos socios para la Entidad, pertenezcan o no a la sección juvenil de la misma.

RESULTANDO: Que el patrimonio social asciende a 496.000 pesetas; el límite del presupuesto anual es de 150.000 pesetas, y el ámbito territorial de actuación comprende la Archidiócesis de Tarragona.

Vista la Ley de Asociaciones de 24 de diciembre de 1964; el Decreto de 20 de mayo de 1965; la Orden de 25 de junio del mismo año, y la Ley de Procedimiento Administrativo de 17 de julio de 1958.

CONSIDERANDO: Que con arreglo al artículo 3º, párrafo 5º, de la Ley de Asociaciones, este Ministerio es competente para dictar la resolución pertinente.

CONSIDERANDO: Que los fines que la entidad persigue son lícitos y determinados y que los estatutos contienen todas las menciones prevenidas en el párrafo 2º del artículo 3º de la Ley de Asociaciones.

Esta Dirección General, por delegación del Excmo. Sr. Ministro de la Gobernación, ha tenido a bien reconocer la licitud y determinación de los fines del CLUB DE JÓVENES de Tarragona, y visar sus estatutos.”

Els estatuts, aprovats el 10 de desembre de 1968, contenien set títols i quaranta-nou articles.

El títol I establia que l'associació es constituïa amb la denominació indistinta de “Club de Joves”/“Club de Jóvenes” i no cal dir que de la segona no se'n féu cap ús. Era objectiu de l'associació agrupar a joves d'ambdós sexes per educar-los mitjançant la celebració d'actes culturals i artístics i de la pràctica de qualsevol tipus d'esport. L'activitat política restava prohibida i l'article quart especificava que “el mero intento de ello por parte de cualquier asociado será motivo suficiente para acordar la pérdida de tal cualidad”.

Pel que feia al patrimoni, recursos econòmics i pressupostos, el títol II indicava que el patrimoni fundacional quedava constituït per les 496.000 pessetes que, com ja ha estat comentat, havien aportat els socis fundadors. S'establia que els ingressos provindrien de les quotes d'entrada dels associats —establer-tes en 200 pessetes—, les mensualitats, les donacions que pogués rebre i les rendes que produïssin els béns. En cas de dissolució de la societat, es disposava que el patrimoni passés a ser propietat de Càritas Diocesana.

Els llibres i documents que s'havien de dur els establia el títol III i consistien en el fitxer, el registre de socis, el llibre d'actes i el de comptabilitat.

Les disposicions referides als socis les aplegava el títol IV. Per ingressar calia tenir vint-i-un anys i no haver complert els trenta. La qualitat de soci es perdia preceptivament en arribar als trenta anys, si es faltava a les normes de convivència social i si es pretenia realitzar activitats polítiques. Els socis, òbviament, tenien drets i el primer d'ells era gaudir de les dependències del Club i organitzar i participar en les seves activitats. Altres drets eren poder ser electors i elegibles, assistir amb veu i vot a les assemblees generals, poder examinar els llibres i les actes, i impugnar els acords i actuacions de l'entitat. S'acceptava l'existència d'una secció juvenil que es veia com la pedrera que havia de furnir els socis del futur.

L'administració del Club es decidia en assemblea general de socis i de la junta directiva, formada per un president, un vicepresident, un secretari, un tresorer i un nombre indeterminat de vocals. Els càrrecs s'elegien per un termini de tres anys i podien ser reelegits un sol cop.

A les disposicions finals, contingudes al títol VII, s'establia que l'arquebisbe de Tarragona es reservava el dret i el deure de garantir l'ortodòxia i la moralitat de l'activitat social i el de promoure la formació cristiana dels socis, i per poder fer-ho se li concedia el dret de nomenar un consiliari que, com a representant seu, podia assistir a les assemblees generals, a les juntes i als altres òrgans col·legiats i podia vetar, si ho considerava necessari, els acords quan aquests no s'ajustessin a les ensenyances de l'Església.

Els estatuts foren editats l'any 1969 gràcies a un acord amb Tomàs Forteza pel qual la Llibreria Guàrdias pagava l'edició a canvi que el Club deixés de vendre la Gran Enciclopèdia Catalana.

A l'assemblea general extraordinària celebrada el 30 de novembre de 1969 s'aprovà la inclusió als estatuts dels articles 5 bis i 30 bis i la modificació dels articles 9 i 35.

L'article 5 bis quedà redactat d'aquesta manera: "La facultad de abrir otros locales de la Asociación corresponde a la Junta Directiva, la que así mismo, redactará el reglamento de régimen interior de cada uno de los locales, cuya dirección efectiva corresponderá a un Vocal de la Junta". Mentre que el 30 bis afirmava que "La Junta Directiva convocará la Asamblea General Extraordinaria, cuando lo estime oportuno. Y necesariamente cuando así lo pida el 10 por ciento de los socios en escrito a ella dirigido".

L'article 9 indicava que el límit del pressupost anual era de 150.000 pessetes. Es considerà que aquesta quantitat era insuficient per cobrir les activitats del Club i que calia modificar-la a l'alça, per això s'acordà elevar el límit del pressupost a mig milió de pessetes amb aquest redactat: "El límite de presupuesto anual de la Entidad se fija en la cantidad de quinientas mil pesetas".

Pel que feia al 35, referit a la duració dels càrrecs de la junta directiva, es cregué que el termini de tres anys era excessiu pel fet que els membres eren joves i estaven subjectes a experimentar canvis en la situació social i laboral; en conseqüència es proposà i s'aprovà rebaixar la durada dels càrrecs a dos anys. El nou article restà redactat d'aquesta manera:

La Junta Directiva estará formada por un Presidente, un Vicepresidente, un Secretario, un Tesorero, y los Vocales de Junta que se acuerde o que sean preceptivos por normal legal o estatutaria.

Todos los referidos cargos tendrán una duración de dos años, si bien será posible una primera y única reelección, después de la cual y pasados otros dos años, el asociado que hubiese cesado en el cargo podrá presentarse de nuevo a elección.

Les modificacions dels estatuts foren informades favorablement pel Govern Civil, això, junt al fet que no alteraven “la naturaleza jurídica de la entidad”, facilità que la Dirección General de Política Interior y Asistencia Social les aprovés el 23 de febrer de 1970.

El local social

S'establí als baixos de la casa número 19 de la baixada de la Pescateria, que havia estat un forn de pa, però no abans que l'Ajuntament publicqués al *Boletín Oficial de la Provincia de Tarragona* del 21 de maig de 1968 aquest anunci:

AYUNTAMIENTO DE TARRAGONA

Apertura de un local social con fines culturales, recreativos, bailes, etc.

En cumplimiento de lo dispuesto en el Reglamento de 30 de noviembre de 1961, respecto a Industrias molestas, insalubres, nocivas y peligrosas, se hace público que don Ramón Civit Caralt, presidente del “Club de Joves”, desea obtener autorización para abrir un Local Social, con fines culturales, recreativos (bailes, etc.) en los bajos de la casa núm. 19 de la Bajada de Pescadería, por lo que quienes se consideren afectados podrán presentar las observaciones que estimen pertinentes, mediante el oportuno escrito, en este Ayuntamiento durante el plazo de diez días, a partir del siguiente al de la publicación de este anuncio en el Boletín Oficial de la Provincia.

Tarragona, 3 de mayo de 1968.- El Secretario General (illegible)

L'Ajuntament, com que ningú allegà en contra de l'obertura del local, concedí el permís per decret de data 26 de juny de 1968, que es donà a conèixer als interessats el cinc de juliol.

Era un local ampli que disposava de planta baixa i d'un altell allargassat que es va reformar completament amb la col·laboració de tots plegats. Les obres de remodelació començaren l'1 de desembre de 1966 i s'acabaren el juny de l'any següent. El 13 de juny de 1967 el president Civit pogué comunicar amb gran goig als socis que el local "que tants esforços i diners ens està costant" estava enllestit i que s'inauguraria oficialment l'1 de juliol amb presència de les autoritats i del cardenal De Arriba y Castro que el beneiria. Abans, però, convocava a tots els socis a una assemblea general extraordinària a dos quarts de nou del vespre del dia vint-i-set de juny, que tindria el valor d'acte inaugural del local en l'àmbit privat i íntim.

El local, que era insuficient per a certes activitats, donava prou joc per efectuar-ne d'altres, ja que permetia disposar de vestíbul, bar, sala d'actes amb un petit escenari, sala de música, sala de juntes, sala de jocs, biblioteca, secretaria, despatx del president i lavabos. El finançament de les obres que s'hi feren, així com l'adquisició del mobiliari imprescindible, s'endugueren la pràctica totalitat del patrimoni amb que es constituí l'entitat: 493.000 de les 496.000 pessetes que aportaren els socis fundadors.

Com a petit homenatge a Artur Bladé, que fou bon amic del Club de Joves, aportem la descripció que en féu en l'anotació corresponent al 21 de novembre de 1968 del seu dietari *Viure a Tarragona*:

Al Club de Joves, que ocupa la planta baixa (més baixa que el nivell del carrer) d'una casa vella, molt vella, hi ha com un petit escenari, sobre un empostissat. Aquest local serveix de sala de conferències. A l'entrada, en un replà, hi ha el bar. La biblioteca —en formació— ocuparà, amb altres dependències, la planta de sobre. (...) La sala és estreta i llargaruda, baixa de sostre, amb algun racó que sembla excavat al mur, però que devia ser una habitació —fosca— quan la casa era habitatge. Encara ara, a desgrat de l'emblanquinat de les parets i de la llum elèctrica, el Club de Joves té un aire críptic, catacumbal. Flota en l'ambient una vella olor, reclosa de segles. Quin contrast amb les cabelleres, els "blue-jeans" i les rialles del jovent —nois i noies— que gairebé omplen el local.

El bar, des de la inauguració del local fins l'agost de 1970 el portà el Sr. Bayerri, secundat per la seva esposa Maria. El matrimoni Bayerri esdevingué una institució gràcies al caràcter extravertit i un xic matrimonier de la Sra. Bayer-

ri. L'especialitat de la casa eren uns xoriços vermells que feien a la planxa als quals anomenaven "comunistes", tal volta pel seu color roig. Els Bayerri deixaren el bar en emmalaltir el Sr. Bayerri i foren substituïts pel Bernat Margalef i la Neus Marrugat.

Des del primer moment la constitució de la biblioteca fou un dels objectius de la junta directiva. Hi hagué moltes persones que hi contribuïren a través de les donacions, per exemple, sabem que Francesc de B. Moll visità el Club i que posteriorment envià un lot de llibres de la seva editorial. Teresa Rovira, filla d'A. Rovira i Virgili, féu arribar a través d'Artur Bladé, un paquet de llibres del seu pare en el que figuraven, entre d'altres, *Teatre de la Ciutat*, *Els corrents ideològics de la Renaixença catalana*, *Prat de la Riba* i *Viatge a la URSS*. El Sr. Forteza, gendre de Joan Antònio i Guardias, lliurà, el març de 1970, un lot de llibres, i també el Sr. Ferré Palaus, delegat del Ministerio de Informació y Turismo, donà, el maig de 1970, un bon nombre de volums. A més a més, a la biblioteca hi havia un fons de llibres dipositat pel Centro Provincial Coordinador de Bibliotecas, per això, quan el Club tancà les portes del local de la baixada de la Peixateria, tots els llibres foren lliurats al Sr. Feliciano Conde, aleshores director de l'esmentat centre coordinador. A finals de 1970 la biblioteca servava 651 volums, quantitat que s'anà incrementant en els anys successius, ja que, per exemple, el Centro Coordinador en diposità 109 el desembre de 1972.

En tot moment les juntes directives procuraren tenir cura del local. L'any 1970 es contractà una assegurança contra incendis per valor de 800.000 pessetes i una altra contra robatoris per valor de 300.000 pessetes.

El pas del temps i l'ús continuat de les instal·lacions degradaven el local, per la qual cosa, el novembre de 1970, s'acordà fer-hi obres. La factura dels paletes suposà una despesa de 6.840 pessetes.

El desembre de 1971, com que continuaren havent-hi danys, es disposà la constitució d'un equip de conservació i manteniment del local, la tasca del qual consistia a restaurar els desperfectes causats al mobiliari i a les dependències. Als membres d'aquest equip se'ls dotà d'una certa autoritat perquè poguessin recriminar als que no respectessin les instal·lacions. El local, durant els mesos de juliol i agost de 1972, romangué tancat a fi d'agençar-lo, es pintà tot i es col·locà un protector de canyes a la zona del bar.

A l'assemblea general del 18 de gener de 1975 es reconegué que el Club estava en un estat de letargia i que caminava vers la fi perquè el nombre de socis no parava de disminuir. La reducció d'associats implicava una disminució dels ingressos que provocava problemes econòmics i aquests, al seu torn, incidien

en què l'entitat pogués acomplir amb els seus objectius, ja que la primera preocupació era pagar els rebuts del lloguer. Com que les activitats havien minvat, la presència de socis en el local disminuï dràsticament i es feu palès que resultava excessiu per al que s'havia de menester aleshores; això portà a plantejar-se la necessitat de deixar-lo i traslladar-se a un lloc més petit i econòmic. En l'assemblea general extraordinària celebrada el 18 de gener de 1975 es decidí rescindir el contracte d'arrendament del local social i anar a un altre indret.

Calia, doncs, trobar un nou domicili social i amb aquesta finalitat s'iniciaren converses amb la Cooperativa Obrera Tarraconense, tot indicant al president de la Cooperativa que no es tenia necessitat concreta d'una estança i que en tenien prou amb poder donar l'adreça de la Cooperativa com a pròpia. El president del Club de Joves, Àngel Conesa, adreçà la sol·licitud oficial el 24 de febrer de 1975 a Josep Sendra Navarro, president de la Cooperativa, el qual respongué favorablement a la petició, tot especificant que de moment no es podia assignar cap dependència al Club.

Com és natural el canvi de domicili comportà la modificació de l'article 5è dels estatuts el qual quedà redactat d'aquesta manera: "Artículo 5º. La mencionada Asociación tendrá su domicilio social y principal en la Ciudad de Tarragona, Fortuny 23 y podrá además abrir otros locales y extender sus actividades a todo el ámbito territorial de la Archidiócesis de Tarragona".

Un cop aconseguida la ubicació del domicili social a la Cooperativa només calia desprendre's de l'antic local social. Aquest es traspasà el març de 1975 a Pere Vergés Fortuny per 75.000 pessetes i s'acordà que pagaria en trenta-sis mensualitats de 2.000 pessetes i una darrera de 3.000. El Sr. Vergés tingué el detall de cedir gratuïtament al Club durant un any l'habitació que havia servit de secretaria amb la condició que si l'entitat es dissolia o es traslladava fora de Tarragona, la cessió restaria sense efecte.

El traspàs del local social de la baixada de la Peixateria deixà l'associació sense un lloc de reunió, ja que la Cooperativa només cobria la necessitat de tenir un domicili oficialment reconegut, per la qual cosa quan calia aplegar-se s'havia de recórrer a altres solucions i així, per exemple, l'assemblea general extraordinària del 4 de desembre de 1976 se celebrà als baixos del número 6 del carrer Goya.

Administració del Club

Estatutàriament el Club estava regit i administrat per l'assemblea general de socis, la Junta Directiva i el president.

L'assemblea general era l'organisme suprem i quedava constituïda vàlidament quan hi concorrien en primera convocatòria la majoria dels socis i, en segona convocatòria, qualsevol nombre de socis. S'havia d'anunciar amb quinze dies d'anticipació mitjançant un avís fixat al tauler d'anuncis del local social. Era preceptiu fer-la anualment durant la primera quinzena de febrer “para censurar la gestió de la Junta Directiva, examinar la cuenta de ingresos del año anterior, el Presupuesto del que se inicia y la Memoria explicativa”. Les seves competències principals eren aprovar la compravenda d'immobles, i nomenar les juntes directives, els administradors i els representants.

La Junta Directiva i el president eren els executors de l'associació. Les decisions s'havien de prendre per majoria no de socis, sinó d'entre els assistents a les reunions i, perquè aquestes fossin vàlides calia que hi assistissin, com a mínim, tres membres. En cas d'empat decidia el vot de qualitat del president. S'havia de reunir un cop al mes, però ho podia fer sempre que fos convenient. Les seves atribucions consistien a fer complir els acords de les assemblees generals, acceptar i donar de baixa els socis, establir contractes i acords, resoldre els dubtes d'interpretació dels estatuts, etcètera.

Al president li competia fer complir els acords de la Junta Directiva, representar l'entitat i la Junta Directiva, i disposar els pagaments.

Les diverses juntes directives que dirigiren el Club tingueren en tot moment molt clar que havien de quedar bé dins l'àmbit institucional amb les autoritats, per això, des de l'aprovació dels estatuts, és a dir, des de l'existència oficial del Club, cuidaren les bones maneres i procuraren sempre mantenir excel·lents relacions amb els que manaven, sense que això suposés cap claudicació ni renúncia als ideals i els interessos de l'associació.

Una de les primeres coses que es féu, un cop acceptada oficialment l'existència del Club, el gener o els primers dies de febrer de 1969, fou una visita de protocol al governador civil, a qui anaren a veure el president Civit, el vicepresident Conesa i el soci Solanas. La idea era “cumplimentarlo por la aprobación de los estatutos y tener un cambio de impresiones de cara a la marcha del Club”. Per la mateixa raó, al maig de 1969, es decidí anar a veure el president de la Diputació per informar-lo de la marxa del Club i s'aprofità l'avinentesa per sol·licitar-li una subvenció econòmica. Segons el que s'informà a l'assemblea general del febrer de 1970 les dues entrevistes anaren molt bé i el Sr. Clua Queixalós s'interessà per l'estat econòmic del Club i, fins i tot, animà els seus

visitants a demanar subvencions a la corporació que presidia quan els actes a realitzar fossin de caràcter cultural.

Els responsables de l'entitat tingueren una atenció especial als delegats provincials del Ministeri d'Informació i Turisme, ja que d'ells depenien els permisos pertinents per poder realitzar les activitats culturals.

La vinculació o dependència que el Club tenia respecte de l'Església de Tarragona va fer que les bones relacions amb els arquebisbes es mantinguessin en tot moment. En produir-se la substitució d'Arriba y Castro per Pont i Gol la junta considerà que l'havia de visitar i demanà al consiliari mossèn Josep Gil que sollicités l'entrevista, que s'efectuà l'11 de març de 1971.

També es cuidaren les relacions amb l'Ajuntament i, quan s'inaugurà el local social es convidà l'alcalde a visitar les instal·lacions, la qual cosa féu Ricard Vilar durant la Primera Setmana del Club. L'alcalde Vilar se sorprengué de veure que tot estigués escrit en català i li ho digué al president Civit, que li respongué que era perfectament lògic perquè com que pensaven en català era normal que escrivissin en aquesta llengua.

Els dirigents del Club es mantingueren sempre dins la legalitat, però en tot moment la interpretaren de manera progressista. Aquesta norma de conducta els estalvià tenir problemes amb les autoritats fins al punt que la policia només es presentà un cop al local social durant tota la vida de l'associació i quan ho féu no fou pas per una qüestió relacionada amb l'entitat sinó perquè buscaven els autors d'uns fulls volants fets a ciclostil, i, com que el Club tenia una màquina de ciclostilar, la policia es presentà al local, el 6 de novembre de 1970, per demanar exemplars dels últims documents impresos, les factures de les darreres compres de paper i informació sobre el consum i existències d'aquest material.

Del 1969 al 1976 el Club registrà uns ingressos totals de 1.561.973,62 pessetes que procedien de les quotes dels socis, dels donatius i subvencions que es rebien i d'altres conceptes de diversa índole. Com és natural, les quotes suposaren la principal entrada de diners i s'elevaren a 974.730,20 pessetes, equivalents al 62,40% dels ingressos. En segon lloc se situà el calaix de sastre dels "diversos", amb 219.697,81 pessetes, que significaven el 14,06%. El tercer correspongué amb 106.995 pessetes als donatius, que representaren el 6,84%. Per últim, les subvencions, que sumaren 45.000 pessetes i equivalgueren al 2,88%. Els anys 1970 i 1971 registraren la major recaptació de quotes amb 172.055 i 156.659 pessetes, respectivament, mentre que al 1975, amb 84.891 pessetes, fou l'any en què s'aportaren menys diners en aquest concepte. Com a curiositat direm que les subvencions només arribaren els anys 1969 i 1970 amb 10.000 i

35.000 pessetes, respectivament, en els anys successius ja no se'n registraren, tal volta perquè les autoritats veieren que el Club resultava indomable.

Les despeses, en aquells vuit anys, pujaren a 1.433.700 pessetes de les quals la partida més gran, 354.336 pessetes, el 24,96%, serví per pagar el lloguer del local social. En segon lloc se situà el manteniment d'aquest local (obres, neteja, electricitat, assegurances, mobiliari, etcètera) que suposà una despesa de 187.492 pessetes, és a dir, del 13%. A continuació vénen les activitats socials, més les obres de la casa de la Morera de Montsant, que s'endugueren 158.458 pessetes, l'11,05%. En aquest capítol resulta prou important la comissió que percebia el cobrador dels rebuts de les quotes dels socis, ja que rebé 69.521 pessetes, el 4,84% de les sortides de diners.

És de justícia que recordem, per últim, els socis que, com a membres de la Junta Directiva, foren els responsables de la marxa de l'entitat, en la qual invertiren les seves il·lusions, capacitats, energies i temps lliure perquè la resta dels socis poguessin gaudir del caliu que el Club oferia. En primer lloc ens referirem als cinc presidents, que foren Ramon Civit Caralt (1967–1969), Ernest Gatell i Roset (1969–1971), Àngel Conesa González (1971–1976), Francesc Sans Vives (1976), i Emili Torres Jové (1976). El càrrec de vicepresident estigué ocupat per Modest Andreu Barceló, Àngel Conesa González, Josep-Miquel García Ramos, Joan-Enric Miquel Roig, i Ernest Rodríguez Romaní. Tingueren cura de la secretaria Magdalena Blanch Cañellas, Daniel Espuny Robles, Cinta Gómez Bladé, Magdalena Martínez Farré, i Leonor Pomerol. Actuaren de tesorers Joan-Josep Cid Grau, Joan Gisbert, Emili Guillemat Bernat, i Josep M. Ribera Adalit. Foren vocals Modest Andreu Barceló, Josep Bargalló Rofes, Josep M. Bartra Rofas, Josep Bergadà Minguella, Cinta Bonavila Molins, Francesc Canacedo, Mercè Curull Iborra, Josep-Miquel García Ramos, Josep M. Gibert Montero, Emili Guillemat Bernat, Fernando Hernández González, Magdalena Martínez Farré, Marius Massip, Miquel Moya, Modest Panadès, Francesc Poy, Ernest Rodríguez, Roser Roselló Martí, Anselm Segura, Agustí Solanas Dalmau, i Vicenç Tortes.

Els socis

Amb els estatuts aprovats, el Club pogué començar a admetre socis. El 17 de gener de 1969, en la primera acta després de l'aprovació del document, es donaren d'alta vuitanta-sis nous socis majors d'edat que, afegits als quinze fundacionals, feren arribar al centenar el nombre de socis de ple dret. També es donà entrada a cent seixanta-un nous socis de la Secció Juvenil, el que féu un total de dos-cents seixanta-un socis.

Els socis del Club podien integrar-se a les seccions d'activitats establertes, crear-ne de noves a fi de poder realitzar en el si de l'entitat les activitats que els abellien o restar desvinculats de totes aquestes, però podent gaudir en tot moment del que es feia i s'organitzava. Com que l'entitat era un lloc de trobada on es feien coneixences i amistats, eren molts els socis que s'agrupaven segons les circumstàncies, així quedaven per fer activitats concretes com, per exemple, anar a ballar sardanes o fer una excursió.

Quan un grup de socis no adscrit volia fer una activitat concreta amb realitzacions continuades dins el si de l'associació, demanaven a la Junta Directiva el seu reconeixement formal, i si les activitats que volien fer no anaven en contra dels estatuts se'ls donava permís, de manera que sorgia una nova secció, amb nous responsables davant dels directius.

Des del primer moment, la Junta Directiva considerà els drets dels socis juvenils que, per no ser majors d'edat, no podien ser socis numeraris. A fi de salvaguardar els seus drets, en la primera reunió de junta, celebrada el 17 de gener de 1969, s'acordà nomenar director de la Secció Juvenil al vicepresident Àngel Conesa perquè els coordinés. S'acceptà que els socis juvenils poguessin elegir els seus representants per formar un equip amb el director designat per la junta, que era el seu portaveu en les reunions de junta i en les assemblees. Inicialment no s'establí una edat concreta per poder donar-se d'alta com a soci juvenil, però a l'assemblea general tinguda el 14 de desembre de 1972 s'acordà que per fer-se soci s'hauria de tenir quinze anys, en el cas de les noies, i setze en el dels nois.

La particular idiosincràsia del Club, que obligava a tenir vint-i-un anys per poder ingressar-hi com a soci de ple dret i obligava a deixar-lo als trenta anys, així com el fet de tenir una secció juvenil en la qual s'integraven els socis menors d'edat, implicava una gran mobilitat, ja que els socis majors d'edat havien de donar-se de baixa en complir els trenta anys, i el mateix els passava als juvenils quan arribaven a la majoria d'edat, que, si volien, ja podien donar-se d'alta com a socis de ple dret. I a més d'aquests moviments hi havia els de les altes i baixes voluntàries.

L'evolució dels socis de 1969 a 1974 fou aquesta:

Any	Socis majors d'edat			Socis juvenils		
	Altes	Baixes	Diferència	Altes	Baixes	Diferència
1969	28	16	+ 12	40	57	- 17
1970	46	14	+ 32	26	61	- 35
1971	34	18	+ 16	58	36	+ 22
1972	28	42	- 14	23	61	- 38
1973	19	20	- 1	17	34	- 17
1974	—	33	- 33	1	16	- 15

De 1969 a 1971, la millor època del Club, els socis de ple dret experimentaren un increment de seixanta membres, mentre que els juvenils només tingueren una minva de trenta, la qual cosa implicà un augment net de trenta socis. Per contra, a partir de 1972, les baixes superaren les altes tant en els socis majors d'edat com en els juvenils. La davallada resultà imparabile fins al punt que, al febrer de 1975, el nombre de socis s'havia reduït a seixanta.

El Club de Joves arribà a comptabilitzar 258 socis majors d'edat i 359 socis menors d'edat o juvenils. Això no vol pas dir que el nombre total de socis fos la suma de les dues quantitats, és a dir, 617 socis, ja que molts socis juvenils, en arribar a la majoria d'edat, es donaven de baixa com a soci juvenil i d'alta com a soci de ple dret, però sí que indica que el nombre total de joves tarragonins que en un moment o altre de la seva vida foren socis del Club degué rondar el mig miler.

La trajectòria que han seguit els que foren socis del Club de Joves dins la societat és força variada. Alguns han arribat a ocupar llocs de rellevància, és el cas, per exemple, de Joan Martí i Castell i Lluís Arola i Ferrer, que han estat rectors de la Universitat Rovira i Virgili, i de Joan-Miquel Nadal i Malé, que ha ocupat l'alcaldia tarragonina. Són també molts els antics socis que han arribat a ser professors universitaris, de secundària i de primària, funcionaris de les diverses administracions, homes d'empresa i de negocis o empleats d'entitats bancàries, entre altres moltes activitats.

Les seccions

El Club, tal com ja hem esmentat anteriorment, comptà amb diverses seccions o conjunts de socis aplegats per fer una activitat en comú. Les més destacades i actives foren la sardanista, la d'esports —amb les seves subseccions de bàsquet, futbol, espeleologia, tennis de taula i ciclisme—, l'excursionista, la filatèlica, la del grup de folk, la del grup de mims, la de música, i la de teatre.

Colla sardanista Romaní

Els socis Carmina i Antònia Cendrós, Maite Agramunt, Adorabel Miró, M. Dolors Gual, Rosa M. Tous, Immaculada González, M. Victòria i Fina Garcia, Josep M. Ríos, Carles Matamoros, Àngel Samaniego, Manuel Espuny, Joan Martí, Jordi Grau i Josep-Miquel Garcia decidiren formar una colla sardanista que prengué el nom de Romaní, proposat per Josep-Miquel Garcia.

La seva presentació en societat s'esdevingué el 29 d'abril de 1973. Els actes començaren a les onze del matí amb una missa a l'església de la Santíssima Trinitat, durant la qual es beneí el banderí de la colla. La presentació oficial es realitzà a dos quarts d'una a la Rambla Nova amb una audició de sardanes amenitzada per la cobla La Principal del Camp. A les cinc de la tarda, els sardanistes celebraren una festa íntima a l'estatge social. La celebració acabà al Pretori, a les deu de la nit, amb el concert de música catalana a càrrec de La Principal del Camp i del cor L'Àncora, que oferiren als assistents nou composicions entre les que destaquem la *Sardana de les monges*, *L'Empordà* i la sardana *Tarragona*, d'Enric Casals, que serví per cloure l'acte.

La primera participació de la colla en un concurs sardanista fou el 13 de maig de 1973 a Lleida. S'aconseguí el lloc trenta-un, més o menys a la meitat de la classificació.

Els dies 4 i 7 d'abril de 1974 celebrà el seu primer aniversari. Hi hagué l'elecció del sardanista més destacat, una missa, l'audició de sardanes a la Rambla Nova, durant la qual s'estrenà la sardana *Colla Romaní* del mestre Tomàs Gil i Membrado, i un concert de sardanes al Pretori.

Aquesta colla, a més d'assajar a la sala de música, es dedicà a fer cursos d'ensenyament de sardana a Tarragona, la Canonja, el Morell, la Pobla de Montornès i a d'altres poblacions. A la nostra ciutat feren cursets als col·legis del Serrallo i Sant Pau. Aquesta activitat portà més balladors a la colla i perquè ningú quedés sense poder ballar crearen una segona colla anomenada Nova Romaní.

L'any 1977 es fundaren dues colles més que depenien de la Romaní: la colla juvenil Brots de Romaní i la colla infantil Rebrot de Romaní.

Aquesta colla sardanista es dissolgué l'any 1980, però el seu esperit és viu entre els antics dansaires que recorden aquells anys com els més feliços de la seva joventut.

Secció d'Esports

La Secció d'Esports es constituí oficialment el març de 1969 amb tres subseccions: bàsquet, tennis de taula i ciclisme. El 1973 es constituí un equip de futbol.

Bàsquet

Durant 1968 l'equip participà en el campionat juvenil de la província de Tarragona.

Tennis de taula

L'abril de 1969 els socis Pijuan i Pascual triomfaren en el campionat provincial per parelles. El 12 de juliol de 1969 es féu un campionat de caire social. El gener de 1971 s'organitzà un campionat social mixt, individual i per parelles, amb gran èxit de participació. El maig del 1973 la Subsecció de Tennis de Taula prengué part en un torneig d'empreses en què guanyà dos encontres, i aquell mateix any i el 1974 organitzà les vint-i-quatre hores de tennis de taula.

Ciclisme

El grup ciclista nasqué el 30 de gener de 1969 amb Joan M. Bertran Vinaixa com a president i Joan-Enric Miquel Roig com a secretari.

El 6 de juny de 1969 s'atreví a organitzar a l'avinguda de Pius XII una prova per a aficionats de segona categoria i juvenils en què participaren vint-i-nou ciclistes. Resultaren guanyadors Xavier Manzó, Joan Castellanos i Pere Moreno.

El març de 1970 els socis inscrits com a ciclistes eren Adolf Giné, Albert Marín, Josep Castellanos, Secundí Mesegué, J. Martín, P. Ferré, i J. J. Escrivà, que ben segur formaven l'equip que es presentà al públic l'1 d'abril d'aquell any. Com a corredors prengueren part en nombroses curses dins i fora de Catalunya.

Durant el 1970 la Subsecció Ciclista participà en vuitanta-set carreres regionals d'un dia, una de nacional per etapes i dues d'internacionals també per etapes, amb un balanç de nou victòries individuals i deu per equips. En el Campionat Provincial de Ciclisme, celebrat durant el mes de juny, Secundí Mesegué es proclamà campió provincial, mentre que per equips, el del Club de Joves aconseguí la primera posició. En la classificació individual els ciclistes del Club aconseguiren els llocs números 6, 7, 11, 16, 23, 25, 28 i 30 que foren per a Joaquim Martí, Secundí Mesegué, Adolf Castellanos, Ramon Martos,

Josep Becerra, Joan Escrivà i Albert Marín. El soci Mesegué quedà tercer en la seva categoria en el campionat de Catalunya i sisè en totes les categories, mentre que el corredor Giné guanyà la carrera d'Amposta, i l'equip del Club quedà campió en la classificació per equips. Tres socis anaren a Mallorca on durant un mes intervingueren en les diverses competicions que s'hi feren.

El 8 de gener de 1971, a dos quarts de vuit del vespre, presentaren la projecció de quatre proves ciclistes de l'any anterior —Ciclocròs, Setmana catalana, Escalada a Montjuïc i Equip ciclista del Club— a càrrec de Joan-Enric Miquel, i el 7 d'agost de 1971 organitzaren El Gran Premi de Vilabella per Aficionats de Segona Categoria i Juvenils, en què resultà campió Jesús Líndez.

Indicatiu del tarannà de la gent del Club en general i del ciclistes en particular és l'anècdota que en una ocasió, a la pancarta situada al final de la cursa, en comptes del mot “meta” hi figurés “arribada”.

Futbol

L'any 1973 es constituí un equip de futbol que participà en campionats d'aficionats. El 18 de maig de 1973 portava jugats cinc partits amb el resultat d'un partit empatat i quatre de perduts. Durant 1974 participà en un torneig i aconseguí el primer lloc.

Secció d'Excursionisme

Tenia tres subseccions —muntanya, escalada i espeleologia— i estava federat a través del Grup Excursionista Muntanyenc.

Principalment, aquesta secció organitzava excursions i caminades, entre les quals destaquen les fetes per col·locar un pessebre al Tossal de la Baltasana, el 22 de desembre de 1968 i el 20 de desembre de 1970; però també projectà pel·lícules i diapositives i organitzà xerrades de tema muntanyenc. El 19 de juny de 1970 es féu una xerrada sobre l'expedició manresana als Andes bolivians; el 29 de desembre d'aquell mateix any Juli Valderrama presentà una xerrada-col·loqui sota el títol “Orientació a la muntanya i esperit del muntanyenc”; el 25 de febrer de 1971, es projectà el documental de l'expedició Tàrraco a l'Anti-Atlas, de Joan Domènech, i la de diapositives sobre Nova York, Washington i les cascades del Niàgara a càrrec d'Isidre Mas.

Entre les moltes excursions recordarem les que es feren al balneari de Cardó el 24 de gener de 1971, i el mes següent, al llac de Sant Maurici —que tot hom recorda perquè els socis Valle i Padró es perderen durant quatre hores— i a les pistes de neu de Super-Espot. A més d'aquestes excursions, es feren sortides al monestir de Pedra, Peníscola, Montserrat, les caves de Sant Sadurní

d'Anoia, Empúries, Núria, la Costa Brava, Escaladei, Falset, el Poble Espanyol i Montjuïc, i el Parc Nacional d'Ordesa.

La Subsecció d'Espeleologia estigué activa des dels primers anys de vida del Club. L'estiu de 1968 l'equip d'espeleòlegs, integrat per cinc persones, anà a la població aragonesa de Bastaràs on, a partir del vuit de setembre i durant uns dies, explorà la cova Solencio, a la qual tornaren el mes d'octubre per prosseguir l'exploració.

L'empta de la Secció Excursionista dins del Club era molt important i així ho demostra el fet que impulsaren la compra d'una casa al carrer Bon Repòs de la Morera de Montsant per convertir-la en refugi. L'acord d'adquirir-la es prengué a proposta de la secció en l'assemblea general de socis celebrada el 16 de maig de 1970. L'operació de compravenda davant notari s'efectuà el 29 de setembre del mateix any per 25.000 pessetes. L'edifici disposava de soterrani i tres plantes, el soterrani es destinà a cuina, a la planta baixa s'hi installaren el vàter, el lavabo i una habitació, la primera planta s'habilità com a dormitori, mentre que la segona planta es destinà a menjador. S'hi hagueren de fer obres, les quals començaren el 1970 i acabaren el 1972. Els membres de la secció hi abocaren moltes hores de treball i esforç, però ho feren en tot moment amb molta illusió. Tot plegat comportà una despesa de 33.370,46 pessetes que foren aportades per la Secció Excursionista (13.897,96 ptes.) i per diversos socis i particulars a tall de donatiu gracios (19.472,50 ptes.). El Club tingué l'immoble en propietat fins a l'assemblea general extraordinària del 4 de desembre de 1976 en què el Club ja estava en procés de dissolució i s'acordà cedir-la a mossèn Josep Gil Ribas “para los fines que él considere más necesarios”.

Secció de Filatèlia

Aquesta secció muntà, el mes de desembre de 1970, la Primera Exposició Filatèlica de Nadal amb el lema “Iniciació a la filatèlia i al colleccionisme”.

La mostra s'installà al pati interior de la Casa de la Cultura i s'inaugurà el dia quinze. La clausura estava prevista per al dia de Reis, però l'èxit fou tan gran que es decidí posposar-la fins al dissabte setze, en què es clogué amb l'assistència del governador civil, l'alcalde de la ciutat i el president de la Diputació.

Grup de Folk

El 10 de gener de 1971, aquesta secció organitzà al Metropol una trobada provincial de grups de folk en què participaren deu grups de cançó folk de les comarques meridionals.

Al febrer de 1973, la secció, consolidada com a grup musical, féu una emissió de música a Ràdio Popular de Reus i col·laborà en un muntatge amb el grup de mims. El sis d'abril oferí, a les vuit del vespre, una actuació al local social amb el títol de "Cançons d'amor i de soledat"; tingué tanta acceptació que aquest muntatge el repetí a Gandesa el disset de juny, a Valls el vint-i-u d'aquell mateix mes i novament a Tarragona, el dia trenta, dintre dels actes de celebració de Tarragona Ciutat Pubilla de la Sardana. També actuà a Tortosa i Alcover.

L'any 1975 va intentar celebrar la II Trobada de cançó folk, junt amb un recital de Raimon, però les autoritats no li donaren l'autorització preceptiva. Malauradament eren coses pròpies d'aquella època.

Mims

El grup Nosaltres els Mims posà en escena, la Setmana Santa de 1971, l'espectacle Passió 71. La primera representació la féu a les set del vespre del divuit d'abril al local social, les següents les realitzà el Divendres Sant a Valls, en un acte organitzat pel Fòrum Joventut; el trenta d'abril a la Canonja, al local de l'Orfeó Canongí, i el nou de maig a Falset. Fent referència a l'actuació canònica, la crònica del *Diario Español*, signada per F[rancesc] R[oig], ens recorda que el decorat era "una gigantesca cruz revestida con recortes periodísticos en los que se muestran las diferentes causas de la pasión actual del hombre; en ella se divisan claramente figuras de lider que han clamado contra la desdicha humana Martín Luther King, Helder Cámara, y tantos otros que pretenden con su esfuerzo diario hacer de la cruz un signo de justicia y un grito de libertad".

L'abril de 1971 començà a muntar un espectacle basat en el llibre *Història i llegendes de Tarragona*, de Joan Salvat i Bové, que estrenà al local social el vint-i-nou d'agost. Els quadres representats foren "La nit de Nadal al Camp de Tarragona", "El cavaller temerari de Tarragona", "Les tres poncelles de sant Nicolau", "La cambra fosca del castell de Pilat", "El pont del Diable" i "Els orígens de Tarragona". A la representació assistí l'autor del text, que també escriví el pròleg del programa de mà i a qui es lliurà una placa com a record. També participaren en l'acte d'homenatge a Cassen que se celebrà el vint-i-vuit d'agost d'aquell any.

El 19 de maig del 1974, al local social, posà en escena *Llum, imatge i poesia de la Passió*. Aquesta obra la repetí l'endemà a l'auditori de Ràdio Tarragona.

Secció de Música

Des del començament del Club hi hagué la voluntat de tenir una coral. Primerament se'n féu càrrec mossèn Gil, que la dirigí fins que Francesc Rius en prengué el relleu.

La coral començà sense tenir nom propi fins que, ja en l'etapa Rius, se li donà el nom de "Boixerica".

Des del primer moment es tingué clar en quina llengua s'havia de cantar, fins al punt que es feia en català o no es cantava. Es va connectar amb la Federació de Corals de Catalunya i ben aviat participà en aplecs i actuà conjuntament amb el cor Alleluia que dirigia la Pepa Roselló.

La Boixerica va funcionar de l'any 1967 al 1975. Des de l'inici fins al 1973 assajà al local social, però des d'aleshores fins a la fi, a causa de l'elevat nombre de cantaires que havia assolit, ho hagué de fer a l'antiga caixa de reclutes del carrer d'August.

Una de les seves primeres actuacions fora de Tarragona fou a la primera trobada de cançons de muntanya que se celebrà a Montblanc l'any 1968.

El 1970 la coral portà a terme un bon nombre d'activitats. El quatre de gener participà en el Concert de Nadal celebrat a l'auditori de Ràdio Tarragona, en el qual a més de la Boixerica actuaren el cor Alleluia, les corals de Barberà, de Bonastre i de Masllorenç i l'Orfeó Reusenc; la Boixerica interpretà en solitari les cançons *Veniu tots, bons germans, Dindirintin* i *Ding, Dang, Dong* i amb les altres masses corals, *Aclarida, Gingle Bells, El noi de la mare, Santa Nit, El desembre congelat* i *Els àngels de la glòria*. El vuit de març, a un quart de vuit, organitzà a l'auditori de Ràdio Tarragona una actuació del cor Madrigal. El vint-i-cinc de maig anà a Flix per participar en la trobada de les terres lleidatanes. El dos de juny portà a Tarragona l'Orfeó Andorrà, que actuà al Pretori. El vint-i-nou de juny cantà a l'Església de Sant Pere del Serrallo i el catorze d'agost féu el mateix a l'església salouenca de Santa Maria del Mar. La següent sortida la féu a Mataró on, el vint-i-dos de novembre, assistí a l'aplec de Santa Cecília. El vint-i-quatre de desembre amenitzà la Missa del Gall a l'Ermita de la Mare de Déu del Loreto.

Durant el 1971 l'activitat no fou menys intensa. El vint-i-quatre de gener prengué part a la cerimònia de benvinguda a l'arquebisbe Pont i Gol. El trenta del mateix mes actuà a les festes de la Candela de Valls, on cantà conjuntament amb altres masses corals. Al febrer donà un concert a l'Escola Normal, dirigit a fomentar el cant coral a les aules. Amb aquesta intenció també oferí, el vint-i-dos de febrer, un segon concert a la Casa de Cultura. El vint-i-set de març anà a Cambrils, on cantà amb l'orfeó d'aquesta mateixa població. Durant

la Setmana Santa participà al sermó de les set paraules que es féu a la parròquia de Sant Francesc. El deu d'abril, en el marc de l'intercanvi entre França i Espanya, actuà a l'auditori de Ràdio Tarragona acompanyada per una parella d'instrumentistes d'Orleans. El vint-i-cinc d'abril celebrà el concert anual al local social. Aprofità el cap de setmana de l'u i dos de maig per aplegar-se amb altres corals i assajar conjuntament. El sis de maig participà a Igualada en l'homenatge al mestre Joan Just i Bertran i el dia vint oferí al Pretori, amb la coral infantil Els Rossinyols, el concert de cloenda de curs. Del tres al tretze d'agost anà a l'aplec internacional de masses corals que es féu a la població francesa de Vaison le Romaine. Al novembre féu acte de presència a l'aplec de Santa Cecília i al desembre organitzà el Concert de Nadal.

Dins la feina feta per la Boixerica destaca la intensa dedicació que tingué a la formació de grups corals infantils, com Els Rossinyols, amb assaigs setmanals als locals del Conservatori de Música.

L'octubre de 1972 la coral decidí independitzar-se del Club. No cal dir que el fet entristí la Junta Directiva, però es consolà pensant "que grupos iniciados en su seno tengan la suficiente importancia como para convertir-se en auto-suficientes". La decisió la motivaren dues raons: *a)* la divergència de camins presos per l'associació i la coral, i *b)* les condicions insuficients del local social per atendre amb èxit els assajos dels membres de la coral en les seves tres categories.

El darrer concert de la Boixerica es féu el 1975 i fou una col·laboració amb el Cor Montserrat de Terrassa i la Schola Cantorum Universitària de Barcelona.

Secció de Teatre

El que els promotors d'aquesta secció volien que fos resta exposat abastament amb la crida que el delegat Esteve Guardiola va adreçar als socis i als no-socis per animar-los a incorporar-s'hi:

L'agrupació, diguem-ne així, vol que els integrants de les diferents derivacions de llurs activitats, sentin i visquin el Teatre, com quelcom autèntic i viu, amb realitat i dimensió. Amb vitalitat i futur i per això han volgut crear-la; perquè en ella i amb direccions més o menys enteses, s'hi despleguin tota una sèrie d'activitats lligades al Teatre. De l'agrupació han de sortir-ne amb el temps, gent dedicada a tots i cadascun dels diferents caires del teatre, des de directors d'escena, directors artístics, intèrprets, autors, escenògrafs, figurinistes, adaptadors, realitzadors, lluminotècnics, etcètera, i fins i tot un públic; cosa no gaire fàcil tot plegat.

Al marge de l'activitat pròpiament teatral haurem de senyalar la lectura d'obres i fragments de tots els temps, dialogades i comentades, el desenvolupament de cicles d'estudis sobre les diferents èpoques del teatre i de les activitats vinculades i marginades del teatre, parlaments, conferències, representacions públiques i privades del teatre escènic experimental, col·loquis, presentació de grups radicats en d'altres indrets, sortides a fer i a veure teatre, instauració de premis teatrals, improvisacions i pràctiques de creació escènica, reposició d'obres teatrals, homenatges i commemoracions, exposicions fins i tot, etcètera. Un pla potser excessivament ambiciós, però pel que disposem de temps, d'afició, malgrat que de poca gent. Necessitem més gent que s'hi comprometí, no els defraudarem.

A tots els que sentin les nostres mateixes passions, als que fan o volen fer teatre, des de qualsevol de les seves activitats, tots aquells que estimen aquestes manifestacions, trobaran i tenen ja un lloc al nostre costat en aquest refugi que volem crear pel Teatre i en ell els esperem, conscients de que amb aquest intent fem una nova i positiva aportació a la cultura d'aquest poble i a la construcció del país, que és en definitiva i en aquest sentit tot allò que, ara per ara, podem fer.

El grup de teatre no hauria estat possible sense la col·laboració inestimable de Ramon N. Dolç que, com a director artístic i amb una carència gairebé absoluta de mitjans, va transformar en actors una colla de joves que, pràcticament, no havien trepitjat mai un escenari.

La Secció de Teatre adquirí un protagonisme remarcable. Es donà a conèixer amb l'obra *Homes i no*, de Manuel de Pedrolo, de la qual es van fer tres representacions, la primera, el 16 de desembre de 1967, al Col·legi Menor Sant Pau; la segona, el 13 de juliol de 1968, a les voltes romanes del Circ, i la tercera, el 7 de setembre de 1969, al local dels cantaires de l'Ebre-Delta de Tortosa. Aquesta obra, que de fet estava prohibida, fou permesa pels d'Informació i Turisme perquè no varen entendre el seu contingut. En la primera ocasió els actors foren Esteve Guardiola (Bret), Antoni Sanahuja (Fabi), M. dels Àngels Marrugat (Eliana), Anna M. Balañà (Selena), Modest Andreu (No), Pere Fortuny (Fedo) i M. Dolors Sol (Sarne), tots ells repetiren en la segona, tret de Pere Fortuny i M. Dolors Sol que foren substituïts per Amadeu Sans i Rosa M. Raspall, respectivament.

A aquesta primera obra en seguiren d'altres com *És perillós fer-se esperar*, de Josep M. Espinàs, que es representà el 3 de març de 1968 a l'Escola de Mestria Industrial Comte de Rius; *El desert dels dies*, de M. Aurèlia Capmany, que s'estrenà el 12 de gener de 1969 a l'auditori de Ràdio Tarragona i es tornà a fer el 26 d'abril al local dels cantaires de l'Ebre-Delta, per Pere Vergés (Home primer), Francesc Princep (Taverner), Jaume Segòvia (Home segon), Miquel B. Colet (Home tercer), M. Dolors Sol (La Rossa), Joan Raspall (Jugador), Esteve Guardiola (Eloi), Francesc Rius (Daniel), Amadeu Sans (Tomàs), Rosa M. Raspall (Lia), Anna M. Velando (La Dona), Emili Guillemat (Sr. Carop), Magda Martínez (Mònica), Anna M. Balanyà (la mare de Martina), M. Lluïsa Seritjol (Martina), Antoni Sanahuja (Alfred), i Miquel A. Vileu (l'oncle Miquel); *Tres farses russes*, d'Anton P. Txèkhov, de la qual es feren quatre representacions: el 14 de maig de 1969 al Teatre Metropol, el 19 d'abril de 1970 a l'auditori de Ràdio Tarragona, el 27 de juny de 1970 a Perafort i el 5 de juliol de 1970 a la Casa Municipal Villa de Palamós d'aquesta població; *Tot esperant Godot*, de Samuel Becket, el 23 de novembre de 1969 a l'auditori de Ràdio Tarragona i amb aquests actors: Modest Andreu (Estragó, dit Cogó), Francesc Rius (Vladimir, dit Didí), Antoni Sanahuja (Pozzo), Pere Vergés (Lucky) i M. del Carme Martínez (un noi).

El 22 de febrer i l'1, el 8 i el 15 de març de 1970, representaren al saló d'actes de l'Escola de Mestria Comte de Rius, dins el Cicle de Teatre Infantil que patrocinava l'Ajuntament de Tarragona, l'obra *L'infant que volia ser mestre*, *La farsa del mestre Pathelen*. Aquesta obra l'havia de representar el grup L'Oliva del Grup de Teatre Independent del CICF tant al Teatre Bartrina, de Reus, com a l'Escola de Mestria, de Tarragona, però no pogueren fer la representació i els del Grup de Teatre del Club de Joves hagueren d'aprendre-se-la de pressa i corrents per poder-los substituir. El 30 de maig de 1970 al Pretori oferiren als espectadors que hi anaren, en col·laboració amb el quadre escènic 2 anomenat "La Gralla", quatre peces curtes de l'espectacle *L'encens i la carn* de Feliu Formosa sobre el teatre europeu dels segles xv i xvi. *La simbomba fosca*, de Baltasar Porcel, fou la nova obra que, sota la direcció de Ramon Marrugat, afegiren al seu repertori; la donaren a conèixer el 14 de març de 1971 a l'auditori de Ràdio Tarragona. S'ha de destacar que la Secció de Teatre organitzà el primer i segon cicle de teatre infantil Cavall Fort, que patrocinava la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Tarragona, els anys 1969 i 1970.

Direm, finalment, que la secció manifestà a la Junta Directiva, el 13 de febrer de 1969, la conveniència de registrar-se al collectiu de Teatros de Cámara y Ensayo y Agrupaciones Escénicas de carácter no profesional, cosa que se'ls

concedí. Aleshores calgué dotar-se d'uns estatuts propis, que li foren aprovats el 2 d'agost del 1969, i uns dies més tard, el vint-i-tres d'agost, fou inclosa dins del Grup de Cambra i Assaig sota la denominació d'Agrupació Dramàtica del Grup de Joves - Grup de Cambra i Assaig.

Els concursos literaris

Una mostra més de l'activitat i capacitat del Club en els seus primers anys de vida com a entitat són els tres concursos literaris que organitzà.

Al gener de 1968 convocà el I Certamen Literari per a la Joventut. S'establiren set premis principals i un d'especial. Els principals eren per: *a)* poesia en llengua catalana, *b)* poesia en llengua castellana, *c)* narracions en llengua catalana, *d)* narracions en llengua castellana, *e)* dos premis per a assaigs de tema lliure que podien estar escrits indistintament en català o castellà, i *f)* premi Joan Antònio i Guardias de poesia de tema tarraconense. Per participar era imprescindible tenir una edat compresa entre els setze i els vint-i-cinc anys. Les poesies, tant en castellà com en català, eren d'extensió i mètrica lliures i havien de tractar sobre la joventut, l'amor o, en el cas del premi Antònio i Guardias, de Tarragona. Els premis de poesia, així com les narracions, estaven dotats amb un miler de pessetes, mentre que l'assignació de l'assaig era de quatre mil pessetes. El premi Joan Antònio i Guardias consistia en una *Història de la Literatura Catalana* de tres volums.

El lliurament de premis del I Concurs Literari tingué lloc la Diada de Sant Jordi de 1968. Actuà de mantenidor el reusenc Xavier Amorós i el premi de poesia en llengua catalana fou per a l'Olga Xirinacs que, d'alguna manera, es donà a conèixer amb aquest poema:

Veníem de camí i era setembre,
qualsevol dia de setembre, una tarda.
Veníem a ciutat, tornàvem a casa
i ja a l'entrada ho vam oblidar tot:
els arbres que ens havien fet ombra,
les roques on sèiem conversant,
les aigües que ens omplien els ulls,
les veus que ens cridaven des del mar.
La ciutat davant nostre s'adormia
i els carrers i les places obrien per nosaltres
les portes antigues, les torres de pedra
i els records dels déus, la cambra dels tapissos,
les finestres amb flors i els vidres amb llàgrimes,

els patis humits i la roba amb fils de lluna.
 El vent del sud alçava tèbies alenades
 ja als límits de la nit, entre els estels fugaços,
 i nosaltres, amb les mans sobre els murs,
 sobre la fusta càlida i la roba de seda
 besàvem la pell del vespre, tremolosa.
 I morírem allà. Morírem un dia i un altre.
 Queia la nostra pols sobre la terra
 i la pluja sobre la pols. Després
 el vent se l'emportava cel amunt,
 no tan enlaire com un vol de gavines a llevant,
 no tan enlaire, que retornava a la mar.

El II Concurs Literari no se celebrà a l'abril de 1969 sinó al juliol. En aquesta ocasió formaren part del jurat, entre d'altres, Josep-Anton Baixeras, Joaquim Icart i Artur Bladé. Aquest darrer, referint-se als poemes dels concursants, escriví en el seu dietari que alguns dels autors aspiraven a "l'alta categoria de poetes" i que alguns versos es podien "considerar perfectes, ben rimats i ben ritmats, amb molt poques ensopegades gramaticals" (recordem que l'any 1969 la majoria de la gent jove que hi participava era autodidacta pel que feia a l'aprenentatge del català), i afegí que hi havia "poemes ben dignes de ser premiats o, almenys, d'ocupar un bon lloc". En aquesta ocasió el poema premiat fou "Paisatge intern" i s'endugué un accèssit un poema escrit, com diu Bladé, "en català de l'Alguer". També es va presentar una obra teatral de nom *Jom*, que resultà premiada, l'autor de la qual era Guillem Fullana Hada d'Efak, conegut artísticament com Guillem d'Efak. El veredict del certament es llegí el dia vuit al saló d'actes del Club, ple de gom a gom. A la presidència estaven els membres del jurat i mossèn Ramon Muntanyola que clogué l'acte amb una conferència sobre el cardenal Vidal i Barraquer. El conferenciant fou ovacionat llargament pels assistents, alguns d'ells posats dempeus, ja que era la primera vegada que a Tarragona es parlava clar i català del cardenal Vidal, tot i que més d'un tingué el cor en un puny i arribà a pensar que acabaria a comissaria a causa de la gosadia i el coratge del conferenciant en atrevir-se a dir el que digué.

L'any 1969 s'intentà tirar endavant el III Certamen Literari. El grup encarregat de muntar-lo proposà demanar a la Diputació una subvenció de 20.000 pessetes que no li fou concedida. Aquest contratemps no acovardí els organitzadors que continuaren fent gestions. Al juny de 1970 aconseguiren 10.000 pessetes d'Òmnium Cultural i a l'octubre 5.000 de l'Ajuntament. El quinze

d'octubre consideraren que ja tenien arreplegats els diners que feien falta per dotar els premis i ho feren saber a la Junta Directiva per tal que fixés la data en què s'havia de fallar el concurs, que fou el 26 de juny de 1971. En la primera quinzena de 1971 s'imprimiren les bases i tot seguit començaren a repartir-les perquè arribessin als interessats. Foren convocats cinc premis: poesia en català, poesia en castellà, poesia de temàtica tarraconense, narració i reportatge cada un d'ells dotat amb 7.500 pessetes. Per al lliurament de premis es pensà en una xerrada seguida d'un col·loqui sobre la generació d'escriptors del setanta que s'encarregà a Josep M. Sontag i Oller, Premi Sant Jordi de novel·la 1970 (el premi li fou retirat posteriorment per plagi).

A despit que el grup organitzador del Certamen es mostrà disposat a impulsar el IV Certamen Literari la veritat és que no es materialitzà, tal volta per les dificultats de finançament dels premis.

Les setmanes del Club de Joves

Se'n celebraren dues. La I Setmana s'organitzà del 6 al 14 de juliol de 1968 amb motiu del primer aniversari oficial del Club. Els actes començaren el dissabte dia sis a les set de la tarda amb l'acte inaugural que inclogué una roda de premsa i un vi d'honor. A tres quarts de nou del vespre, es féu una missa per a la joventut a l'església de la Santíssima Trinitat. La jornada acabà a la sala d'actes del Club amb el bateig de la coral, l'anomenaren "Boixerica" i estigué apadrinada per Josep-Enric Abelló i Josepa Rosselló. El diumenge dia set hi hagueren dos actes: la Marxa de Regularitat, que s'inicià a les vuit del matí a l'ermita del Remei d'Alcover, i una audició de sardanes a la Rambla Nova a càrrec de la cobla La Principal del Camp. El dilluns dia vuit els socis interessats assistiren a la conferència-col·loqui sobre "La joventut i la societat", que a les vuit del vespre pronuncià Lluís Badia Duran. El dimarts dia nou es projectà la pel·lícula *Sinfonia roja*, reportatge sobre Grècia, Istanbul i Rússia, que fou comentada per Joan Domènech. El dimecres dia deu es féu, a les vuit del vespre, una audició de música de jazz que fou dirigida per Fèlix Ferrer Bosch. El dijous dia onze hi hagueren tres actes: a dos quarts de vuit del vespre es repartiren els premis del IV Concurs fotogràfic Saló de Primavera; a un quart de nou del vespre Emili Alba Pardo pronuncià la conferència "Amèrica en abstracte" que fou seguida d'un col·loqui, i a les onze de la nit, a les voltes del Circ, se celebrà el festival "Cançons d'avui", amb l'actuació de Guillermina Mota, Marià Alberó i Xavier Ribalta. El divendres dia dotze, a les vuit del vespre, la gent gaudí d'una sessió cinematogràfica en la que es projectaren les pel·lícules *Ojos que no ven...*, *Fantasia en Rosas*, *Turismo*, i *Fiesta Mayor de Reus*, que fo-

ren projectades i comentades pel seu autor Josep Sabat Brasó. Les activitats del dissabte dia tretze començaren a les sis de la tarda amb una prova de natació entre els socis a la piscina del Club Natació Tàrraco. Seguiren, a tres quarts de nou del vespre, amb una missa en sufragi del socis i familiars de socis difunts, a l'església de la Santíssima Trinitat, i, per últim, a les onze de la nit, a les voltes del Circ, l'Agrupació Dramàtica del Club representà l'obra de Manuel de Pedrolo *Homes i no*, i al llarg de la vetllada es féu la glossa d'un recull de poemes de Joan Antònio i Guardias. El diumenge catorze començà amb una visita a les Germanetes dels Pobres, on actuà la coral Boixerica. A les dues de la tarda hi hagué un dinar de germanor al Serrallo, i per acabar, a les set de la tarda, hi hagué festa social durant la qual s'elegí la Parella de la Simpatia i es lliuraren els premis de la Marxa de Regularitat.

Del 5 al 12 de juliol de 1969 se celebrà la II Setmana del Club. Els actes començaren el dimarts cinc de juliol a dos quarts de vuit del vespre amb un vi d'honor i la proclamació de la Parella de la Simpatia. Aquest mateix dia, a les onze de la nit, hi hagué un recital de cançons a càrrec de la Boixerica. El dia sis de juliol, diumenge, a dos quarts de vuit, hi hagué una audició de sardanes per La Principal del Camp en el tram est de la Rambla Nova. El dilluns dia set, a dos quarts de vuit del vespre, es projectà cine documental per part de l'Agrupació de Cine Amateur La Salle Tarragona. El dimarts dia vuit, a les vuit del vespre, tingué lloc el lliurament dels premis del II Certamen Literari per a la Joventut. Actuà de mantenidor mossèn Ramon Muntanyola que pronuncià la conferència "El cardenal Vidal i Barraquer, pastor al servei del poble". El dijous dia deu, a les onze de la nit, Raimon i Francesc Pi de la Serra oferiren un recital de cançons al camp d'esports del Col·legi Sant Pau. El divendres dia onze, a les vuit del vespre, es projectà la pel·lícula documental *Des del Fujiyama*, que fou comentada per Joan Domènech Miró. El campionat social de tennis de taula omplí el dissabte dia dotze, mentre que l'endemà al matí hi hagué un partit de futbol, al camp d'esports de la Seindensticker, al que seguí una visita a les Germanetes dels Pobres, amb actuació de la coral Boixerica, un dinar de germanor al Col·legi Sant Pau, i una festa social amb ball amenitzat pel conjunt Doble R al Club Natació Tàrraco.

La Junta Directiva resolgué no realitzar la III Setmana del Club sense argumentar per què decidia trencar amb la tradició i en el seu lloc acordà celebrar el Nadal amb un seguit d'actes que a la pràctica resultaren equivalents als que es feien durant la Setmana. Els actes anaren del 19 de desembre al 24 de gener de 1970. Començaren el dia dinou de desembre, amb la inauguració de l'Exposició Filatèlica a la Casa de Cultura. Seguí, el dia vint, la col·locació del

pessebre al Tossal de la Baltasana. El dia vint-i-quatre celebraren la Missa del Gall a l'ermita del Loreto amb actuació de la coral Boixerica. El vint-i-set hi hagué el festival de final d'any amb actuacions dels mims, el grup de folk i la coral Boixerica, a més d'un recital de guitarra. També Juli Valderrama donà una xerrada-colloqui amb el tema "Orientació a la muntanya i esperit del muntanyenc". El dia trenta-u, com era d'esperar, hi hagué el ball de Cap d'Any. L'u de gener s'obrí el concurs de *christmas*. El quatre començà el campionat de ping-pong. El set s'inicià el mercat del colleccionista. El disset es produí la trobada dels grups de folk al Metropol. Tancà la celebració, el dia vint-i-quatre, l'excursió a Cardó.

Activitats realitzades fora del local social

Com que les possibilitats del local social eren limitades, molts dels actes s'havien de celebrar fora del seu àmbit.

El Club era un element actiu i present en la vida civil de Tarragona, per això els seus socis feien acte de presència en les activitats ciutadanes que es feien, especialment en aquelles que tenien més a veure amb el seu tarannà.

Des dels primers moments d'existència del Club, una de les persones que li féu costat fou el poeta i llibreter Joan Antònio i Guardias, per això l'entitat considerà com un deure participar en l'homenatge que la ciutat li reté el 30 de maig de 1968. L'acte s'inicià a les onze del matí al passeig Arqueològic amb el descobriment d'una làpida encastada sobre els carreus de la muralla en la qual es gravà el sonet *Pedres* que diu:

Si us poso orella caragols marins
talment escolto unes remors llunyanes.
Passen vora la mar les caravanes
dels glavis d'or i els corns diamantins.
Sento el xoc de les llances pels camins
i un esbatec de draperies granes
com arriben, d'altives i ufanes
les legions que vénen d'allà dins!
Caldria que tornés l'orba grandesa
Per veure pedres, altre cop encesa
l'ara dels Déus, que el mateix foc crema.
Més llum de cim el nou altar illumina
davant la Creu tota esplendor declina
per sempre més pedres, plorareu en va.

Un cop enllestida l'acció del passeig Arqueològic, els assistents anaren al palau municipal on hi hagué una sessió acadèmica en què participaren Octavi Saltor, el P. Bertran, Miquel Dolç, Artur Llopis i Josep-Anton Baixeras.

A més de les representacions teatrals i del Festival de Cançons d'Avui, dels quals ja hem parlat, cal esmentar, entre d'altres, el concert que al setembre de 1968 van fer Paco Ibáñez i Xavier Ribalta a les voltes del Circ. També els dos recitals de Lluís Llach, el primer a l'auditori de Ràdio Tarragona, el 30 d'abril de 1969 i, el segon, el 5 de setembre de 1970 a dos quarts d'onze del vespre, a l'auditori del Camp de Mart, tot just inaugurat, en el qual va poder cantar "L'estaca", i el de Raimon i Pi de la Serra al pati del Col·legi de Sant Pau el juliol de 1969. Entre els assistents a aquest darrer concert hi havia Josep Anton Baixeras, que en la crònica que emeté per Ràdio Tarragona el 14 de juliol de 1969 digué:

Altra vegada, la setmana passada, dintre dels actes organitzats pel Club de Joves tarragoní, hem pogut tornar a escoltar Raimon, i Raimon ha tornat a reunir un auditori nodrit i fidel. Tant els textos de les cançons d'ell, com els textos de l'altre artista, Pi de la Serra, m'han semblat cenyits a la mateixa línia de sempre, sols, potser, una mica més amargs. Però el públic, constituït gairebé exclusivament per persones joves, com sempre, com anys enrera, ens ha permès de tranquil·litzar-nos, també com sempre, amb el pensament que, de qualsevol manera, el demà els ha de pertànyer.

L'acord amb els cantants s'establia sobre el principi de la meitat de la recaptació per a l'artista i l'altra meitat per a l'entitat.

La celebració del 5è aniversari

El maig de 1972 uns quants socis exposaren a la Junta Directiva la conveniència de celebrar el cinquè aniversari del Club. Com que la junta ho veié bé es constituí un grup integrat per Josep-Miquel Garcia Ramos, Emili Guillemat, Rafael Quílez, Pere Perelló i Albert Perelló que restà encarregat de preparar els actes que es convingué que es realitzarien del vuit al divuit de juliol. Aquest festejament tingué l'esperit de les setmanes fetes per commemorar el primer i el segon aniversari de la societat, però com que la tercera i la quarta no es dugueren a terme, el que hauria d'haver estat la cinquena setmana, esdevingué el 5è aniversari del Club.

Els actes començaren el dia vuit, a les vuit del vespre, amb l'obertura d'una exposició retrospectiva i l'actuació del Grup de Folk. El diumenge dia nou, a

dos quarts de vuit del vespre, es pogué anar a ballar sardanes a la Rambla Nova acompanyats per la música interpretada per la cobla La Principal del Camp. Dilluns dia deu, a les vuit del vespre, hi hagué la conferència “El jove i la societat”, que impartí Ignasi Garcia Clavel a la Llibreria de la Rambla. Els dies onze, dotze i tretze, a les vuit del vespre, es realitzà un cicle de xerrades sobre la problemàtica juvenil a càrrec de mossèn Josep Gil. El divendres catorze es jugà un partit de ping-pong. El dissabte dia quinze, a les cinc de la tarda, hi hagueren proves de natació i partits de bàsquet al Club Natació Tàrraco. El diumenge dia setze, des de les nou del matí, a les instal·lacions del Col·legi Sant Pau, es pogué assistir a un triangular de futbol, així com a proves d’atletisme, cucanyes, etcètera. Seguí un dinar de germanor i un gran festival en què es lliuraren premis, actuaren la coral Boixerica, l’esbart Santa Tecla i Nosaltes els Mims. El dissabte dia divuit es clogueren els actes amb la inauguració de la primera fase del refugi de la Morera de Montsant.

Altres activitats

A més de tot el fins ara dit cal recordar una sèrie d’activitats realitzades fora de l’àmbit de les diverses seccions.

Tenim el curs d’iniciació al catalanisme que va impartir Carles Muñoz Espinalt, gràcies a les gestions de Gabriel Xammar, el qual també va donar una conferència amb motiu del Dia d’Europa. Les seves explicacions sobre el que era una nació en general i la catalana en particular van obrir els ulls a molts dels assistents que des d’aleshores ho han tingut clar i no han dubtat pas sobre determinades qüestions.

També es feren classes d’italià, que pagava l’Istituto Italiano di Cultura i que impartia setmanalment un professor que venia expressament des de Barcelona,¹² i les de català a càrrec de Gabriel Bas amb el llibre *Signe*, de Jordi Jané, com a text.

El desembre de 1967, per celebrar el Nadal, es feren quatre xerrades. El dia disset hi hagué la primera, sobre la decoració del Nadal, que anà a càrrec de José M. de Vera i de Francesc Magarolas; la segona, tinguda el dia vint, la donà mossèn Josep M. Mitjans i tractà del Nadal en la història de la salvació; el dia vint-i-set, Josepa Roselló parlà de la música en el Nadal i, finalment, el dia vint-i-nou, mossèn Muntanyola glossà la poesia en el Nadal.

El Club s’afegí a la celebració de l’any Fabra, fet amb motiu del primer centenari del seu naixement (1968), amb una conferència que pronuncià al local

12. A la fi del curs s’atorgà una beca per fer un curs de llengua italiana durant l’estiu, que guanyà la sòcia Carme Reina Ripoll.

social el periodista Antoni Alasà, més conegut com Màximo Burxa. La xerrada estigué curulla d'anècdotes viscudes pel conferenciant relacionades amb Mestre Fabra, ja que coincidí amb el seny ordenador de la llengua catalana en la directiva de l'Ateneu Barcelonès, primer, i durant l'exili a França, després.

El Nadal de 1968 s'animà amb un recital de cançó fet per E. Rodríguez i X. Orozco el dia vint-i-sis de desembre, un col·loqui sobre el Nadal a l'art, moderat per Emili Alba, el vint-i-set, i una conferència sobre l'Església del postconcili a càrrec de Francesc Roset, el dia trenta.

L'associació va convidar al Dr. Jaume Fontanet a fer unes conferències d'educació sexual els dies 1, 5 i 7 de maig de 1969. Foren tot un esdeveniment, ja que era la primera vegada que es parlava en públic d'aquest tema. Recordarem com a anècdota que el conferenciant va haver de portar totes les diapositives que pensava projectar a la delegació d'Informació i Turisme i, finalment, l'acte fou autoritzat amb la condició que només hi assistissin majors de 18 anys.

El mateix Dr. Fontanet, junt amb els metges Joan Girbes, Rafael Orozco i Manuel Alonso, del centre mèdic Antonio M. de Oriol y Urquijo, de la Cruz Roja Española de Tarragona, va organitzar unes xerrades d'iniciació al socorisme sota el títol genèric de "Molts depenen de tu", que foren les primeres d'aquesta temàtica que es feren a Tarragona.

L'any 1969 el Club recordà a Antoni Rovira i Virgili amb motiu del vintè aniversari de la seva mort a l'exili. Teresa Rovira Comas, filla del gran patriota, pensà que a Tarragona, la seva ciutat natal, s'havia de fer algun acte commemoratiu i considerà que el Club de Joves era el lloc adient per fer-ho. Parlar de Rovira i Virgili a Tarragona l'any 1969 era tot un problema ja que calia vèncer les dificultats que se suscitarien a l'hora de demanar l'autorització la qual, sens dubte, seria difícil d'aconseguir. Com que no es podia fer esment del Rovira i Virgili historiador i molt menys del Rovira i Virgili polític, s'optà pel subterfugi de ressaltar la seva faceta tardana de poeta i així es demanà permís per parlar d'Antoni Rovira i Virgili, poeta tarragoní, en ocasió del vintè aniversari de la seva mort. Els encarregats de la censura i de donar el permís reglamentari cregueren que un poeta —i més si estava mort— no podia comportar cap risc i autoritzaren la conferència que se celebrà el dissabte dia sis de setembre amb Artur Bladé i Desumvila de conferenciant. L'acte fou entranyable. Hi assistiren la filla Teresa i el gendre Felip Calvet, així com un bon nombre de personalitats del món de la resistència cultural com ara Josep-Anton Baixeras, l'escriptor valencià Vicent Ventura, Gabriel Bas, Ramon N. Dolç, Gabriel Xammar, etcètera. La sala d'actes era plena de gom a gom i foren moltíssims els socis del Club que feren acte de presència i escoltaren per primera vegada

en la seva vida parlar de tan il·lustre tarragoní. Bladé, a més d'exposar la seva visió de Rovira, llegí alguns textos rovirians, com ara els articles “Les orenetes” i “L'escola de tots”, i el poema “Carrer Major de Tarragona”, del llibre de poesies *La collita tardana*. Fou, en veritat, una gran vesprada, digna de ser recordada de per vida.

Del 19 al 29 de març de 1970 i en el local social, es féu una exposició de cartells allusius a la Setmana Santa que tingué força èxit.

El Club també participà en l'homenatge que la ciutat féu a Joan Miró el desembre de 1970 amb motiu de la donació per part de l'artista del Tapís de Tarragona. Els seus representants feren acte de presència en tots els actes, fins hi tot en el sopar que se li oferí.

El 28 de febrer de 1971, a les set del vespre, el grup MAJ de cinema amateur va projectar al local social quatre pel·lícules titulades *El paraguas*, *Fill*, *Jornada de pescadores* i *Cuando el penúltimo eslabón no es de hierro*. La de la jornada de pescadors era un reportatge de com els pescadors del Serrallo treballaven en la pesca de l'arrossegament, i com que la projecció del Club era la de l'estrena, acudiren a l'acte un bon nombre de veïns del barri marítim que sortiren molt contents.

El professor Serrate, el 17 de novembre de 1973, donà una conferència sobre química nuclear, i el Nadal d'aquell any es muntà un concurs de fotografia de temàtica nadalenca.

Cal recordar també les revetlles que es feien per a tots els socis la vigília de Sant Joan i per Cap d'Any.

El Club com a centre d'acollida

Des que disposà de local social, el Club esdevingué un lloc d'aixopluc per a gent de fora l'entitat.

Recordarem com a mostra que el març de 1969 un grup d'estudiantes de llengua castellana d'Orleans demanà que durant el seu sojorn a Tarragona se'ls permetés utilitzar les dependències de l'associació per fer xerrades i conferències, com ara la que pronuncià el professor Cortés sobre la Generació del 98.

El 21 de novembre de 1969, a dos quarts de tres de la tarda, s'aplegaren al local social Frederic Roda —representant d'Òmnium Cultural—, el notari Josep M. Puig Salellas, Josep M. Recasens Comes, Miquel Dolç, Pere Lloret Carbó, Gabriel Bas, Artur Bladé i Desumvila i Josep-Anton Baixeras, entre d'altres, per tractar d'establir una delegació d'Òmnium Cultural a Tarragona. L'esbart Santa Tecla i els Xiquets de Tarragona utilitzaren la seu del Club per assajar.

Un altre grup que trobà acollida al Club fou el Quadre escènic 2 (“La Gralla”) que es vinculà a l’Agrupació Dramàtica. El 30 de maig de 1970, al Pretori, va representar *L’encens i la carn*, un espectacle muntat per Feliu Formosa amb textos d’autors dels segles xv i xvi, que recollia quatre farses que foren dirigides per Rodolf Cortés, Emili Alba, Josep-Anton Baixeras i Lluís Arola, respectivament.

Les delegacions del Club de Joves

L’article 5è dels estatuts establia que l’associació podia “abrir otros locales y extender sus actividades a todo el ámbito territorial de la Archidiócesis de Tarragona”, mentre que l’article 5 bis indicava que el Club tenia “la facultad de abrir otros locales de la Asociación, corresponde a la Junta Directiva la que así mismo, redactará el reglamento de régimen interior de cada uno de los locales, cuya dirección efectiva corresponderá a un Vocal de la Junta”.

La primera d’aquestes delegacions fou la de Belianes. La iniciativa la prengué un grup de joves d’aquest poble lleidatà que, a l’agost de 1971, es posà en contacte amb l’aleshores president, Ernest Gatell i Roset, per manifestar-li l’interès que tenien d’entrar a formar part del Club. El president presentà la petició dels belianencs a la Junta Directiva en la reunió del dotze d’agost i es decidí plantejar el tema en una propera assemblea general.

El vint-i-dos de setembre se celebrà una assemblea extraordinària per tractar la qüestió. En aquesta, el soci Josep Bergadà Minguella, que formava part del grup de joves de Belianes, demanà d’ingressar a la Junta Directiva per poder actuar com a responsable dels associats domiciliats a Belianes. L’assemblea es mostrà receptiva a la proposta, però abans de prendre un acord definitiu demanà de tenir una trobada amb ell, per veure si podia assumir el nou repte, i amb els associats de Belianes per aclarir dubtes. Un cop fetes les reunions hi hagué, el divuit de desembre, una nova assemblea general on es tractà a fons el tema de l’obertura de la delegació. S’acordà delegar en la Junta Directiva l’estudi del projecte a tenor de l’article 38 dels estatuts i aquesta es comprometé davant l’assemblea a prendre una decisió definitiva abans del 30 de juny de 1972.

Uns quants membres de la junta anaren a Belianes el 16 de gener de 1972 per tractar de l’obertura de la delegació. El diàleg amb els belianencs fou profitós fins al punt que la junta, en la reunió que celebrà el dia dinou, acordà obrir-hi la delegació.

L’1 de març de 1972 Ernest Rodríguez Romaní, vicepresident del Club de Joves, comunicà a l’alcalde de Belianes que un grup de joves del seu municipi

havien formalitzat la inscripció a l'entitat i que aquesta havia decidit obrir-hi un local. A més, li demanava que donés les màximes facilitats a fi que pogués començar a funcionar. També s'informà, “a los efectos legales oportunos”, el governador civil de Lleida, tot adjuntant-li un exemplar imprès dels estatuts.

Esdevenir una delegació del Club de Joves fou la solució que els joves belianencs trobaren per poder superar les discrepàncies i els enfrontaments que, des de l'any 1971, tenien amb les autoritats municipals del seu poble. El fet que els estatuts del Club indiquessin que es podien obrir delegacions en tot l'àmbit de l'arquebisbat fou la taula de salvació d'aquells joves i la manera que trobaren per superar els impediments que l'Ajuntament posava a les seves actuacions com a col·lectiu. Els belianencs, en esdevenir socis del Club, adquiriren la personalitat jurídica necessària per aplegar-se i organitzar activitats sense que ningú els ho pogués impedir. Com a delegació del Club pogueren fer-se valdre davant del consistori, que en veure que la cosa se'ls havia escapat de les mans, preferí acceptar el fet consumat i mostrar-se més tolerant, tot i que es negà a retornar-los la sala que havia estat el local de reunió abans que les coses anessin de mal borràs amb les autoritats municipals, argumentant que la necessitava com a magatzem. A la fi s'arribà a un acord sobre la base de dos punts: el joves no boicotejarien la Festa Major i demanarien disculpes públiques al consistori.

El local de Belianes s'inaugurà el 8 de desembre de 1972, un cop que el Govern Civil de Lleida donà l'autorització preceptiva.

Aconseguida la victòria, els joves de Belianes estaven obligats, com diu Modest Panadès, a demostrar-se a ells mateixos que la lluita havia valgut la pena i ho feren a base de programar tot un seguit d'activitats, fetes sempre des del voluntarisme i sense comptar ni amb ajuts ni subvencions. Es creà una biblioteca i es feren cursets de guitarra i de català, taules rodones, conferències, excursions, convivències amb joves de pobles veïns, discs fòrums, teatre llegit, muntatges audiovisuals, etcètera.

L'any 1974 la delegació de Belianes celebrà el seu primer aniversari amb una exposició fotogràfica retrospectiva i un dinar de germanor. També organitzà una sèrie de conferències sota el títol “Encontres joves”. Durant 1975 engegà un cicle de conferències en què intervingueren M. Aurèlia Capmany amb el tema “Una panoràmica de la cultura catalana”; Eugeni Giralt amb “Present i futur econòmic de les nostres comarques”; Marta Mata amb “Problemes de l'ensenyament avui”; Pere-Oriol Costa, sotsdirector de *Tele/eXprés* amb el tema “La premsa espanyola avui”; Josep Vidal, pagès, amb “El cooperativisme en els nostres dies”, i l'advocat Joan Raventós amb “La joventut en el món rural”.

Un grup de joves torrencs visità el president Àngel Conesa l'octubre de 1974 i li manifestà el seu interès de muntar una delegació del Club a Torredembarra perquè sentien la necessitat de bastir alguna cosa que fos capaç d'animar la vida cultural de la vila. Primerament les coses restaren en suspens, però l'assemblea general del 18 de gener de 1975 donà permís a la junta per iniciar les converses i aprovar, si esqueia, la seva obertura, la qual cosa s'esdevingué el 25 de març de 1975, dia en què la Junta Directiva acordà, fent ús de les facultats que li havia conferit l'assemblea general extraordinària, obrir una delegació a Torredembarra amb el domicili social al carrer 25 anys de pau, núm. 27, baixos. El president donà a conèixer l'esdeveniment a l'alcalde torrenc per ofici datat a Tarragona el 8 d'abril de 1975, al qual adjuntà una còpia de la notificació dirigida al governador civil de la província i un exemplar dels estatuts. Com a representant de la delegació torrenca davant la Junta Directiva s'elegí a Vicenç Tortes Civelles, que alhora passà a ser el cap de la delegació de Torredembarra. Inicialment el socis s'aplegaren en un racó del magatzem del pare de Josep Bargalló i Valls, d'on passaren al local de l'OJE que els cedí l'alcalde i del que gradualment feren desaparèixer qualsevol rastre de franquisme. Aquesta delegació organitzà durant el 1975 classes de català i al mes de maig, sota el títol genèric de "Maig de Joventut", tirà endavant una sèrie d'activitats com ara conferències, projecció de diapositives, concursos de pintura, recital de cançó, etcètera, que acabaren amb un dinar de germanor. El 1976 es féu càrrec dels actes que el Congrés de Cultura Catalana féu a la localitat.

A les delegacions de Belianes i Torredembarra seguiren les d'Arbeca i Altafulla. La d'Arbeca fou creada el març de 1976 i la d'Altafulla a l'abril del mateix any per acord pres per la Junta Directiva el dia vint-i-quatre. La delegació altafullenca s'establí provisionalment al carrer de Sant Martí, 19, baixos i els seus socis escolliren com a president Manuel Chiva Royo.

Crida l'atenció que les delegacions sorgiren precisament en un moment en què el Club ja no era el que havia estat en altres moments. Aquest fet no deixa de ser curiós. L'explicació es troba en el sorgiment en diverses localitats de joves amb un esperit similar al que tenien els qui tiraren endavant el Club, els quals veieren que vinculant-se a l'entitat tenien l'oportunitat de començar a ésser reconeguts des del primer moment, sense haver de passar pel calvari de fer papers, presentar-los a les instàncies governatives i haver d'esperar el vistiplau de les autoritats.

El palau de Justícia és una mostra més de l'expansió de la ciutat.

A tall de cloenda

El Club de Joves fou una associació nascuda a Tarragona a meitat dels anys seixanta del segle passat per promocionar la cultura, l'oci i la formació dels seus socis, preceptivament joves, i, encara que no hi constés als estatuts —perquè certes coses aleshores no es podien proclamar ni dir en veu alta—, per ajudar a reivindicar els valors democràtics de la societat, tan bandejats en aquell temps. Es pot dir, doncs, que fou el primer moviment associatiu que sorgí a Tarragona durant el franquisme amb voluntat resistent, ja que tot el que duia a terme ho feia amb visió catalana (“actuant patriòticament”, en dir d'Artur Bladé) i això, en aquells anys, era resistir. Com recordava el Dr. Jaume Fontanet, foren pioners a Tarragona i el Club representà l'obertura amagada, perquè en aquells temps s'havia d'estar amagat. Les característiques del Club el feren ser sospitós als ulls del Règim i per això estava vigilat, però la protecció de l'Església i el tacte de les persones que el dirigiren permeteren superar els esculls governatius.

Resultà un exponent i un aglutinador de bona part de les generacions de tarragonins que no havien fet ni viscut la guerra, dels que havien nascut en la postguerra, les quals irromperen en la vida pública amb voluntat de canviar les coses i contribuir, encara que fos de manera limitada i prudent, a la dissolució del règim franquista mitjançant l'impuls d'una oposició social i política.

L'entitat va dinamitzar el moviment juvenil i associatiu tarragoní de la segona meitat dels seixanta i els primers anys setanta i va ajudar a omplir una part del lleure d'uns quants centenars de joves, tot ajudant-los a arrodonir la seva formació com a homes i dones responsables.

El juny de 1966, els dirigents del Club presentaren l'entitat al periodista Daniel de la Fuente Torrón com una associació de caràcter mixt —això, en aquells anys, ja era un progrés—, que volia tirar endavant una sèrie de projec-

tes culturals, artístics, musicals, etcètera, capaços de trencar amb la rutina i el monòton i improductiu passeig amunt i avall de la Rambla. Per al periodista, el jovent del Club era l'antítesi dels joves “*melenudos y ye-yes*”, ja que demostrava unes inquietuds culturals i artístiques “*realmente notables y edificantes*”.

El Club fou, en definitiva, una alternativa a les altres opcions que aleshores tenia el jovent, és a dir, a les *Organizaciones juveniles* (OJ), la Joventut Independent Catòlica (JIC) i la Joventut Obrera Catòlica (JOC).

Per què desaparegué el Club? Aquesta pregunta es pot respondre amb facilitat només dient que els joves fundadors es feren grans i no tingueren continuïtat. Àngel Conesa, a l'assemblea general tinguda l'1 de febrer de 1974, afirmava amb raó que el principal problema que tenia l'entitat estava en la manca de socis d'edat intermèdia entre els fundadors i els que formaven part de la Secció Juvenil, el que comportava un desfasament entre la junta directiva i els membres actius de l'associació. Aquesta deformació dificultava el compliment de les finalitats de l'entitat i repercutia en el nombre de socis, ja que aquests, en no trobar el que volien, es donaven de baixa. L'augment de les baixes provocà una distorsió econòmica que poc a poc dugué al col·lapse.

Vist amb perspectiva resulta evident que hi hagué maneres diferents de veure el món entre els nats als anys quaranta del segle xx i aquells que ho feren en la dècada següent. El que havia mogut els primers no motivava els segons i, com a conseqüència, l'entitat, que havia resultat tan valuosa i interessant per als uns, deixà de ser-ho per als altres i, consegüentment, no sentiren la necessitat de prendre el testimoni dels seus predecessors ni veieren la conveniència de continuar la cursa. Aquest problema tenia el seu origen en els estatuts de l'associació, que a l'article 19 del títol IV establien que els socis perdien la condició de tals en complir els trenta anys. Aquesta disposició impedia que persones madures i convençudes poguessin continuar sostenint l'entitat i impedia la conversió del Club en un ateneu, que certament hagués pogut ser la solució.

La davallada de l'associació començà a manifestar-se l'any 1972 i continuà durant els dos anys següents. Restà palesa en l'evolució del nombre de socis, en què les baixes superaren les altes, tant en els socis majors d'edat com en els juvenils. De 1973 a 1975 s'experimentà una minva de quaranta-sis socis majors d'edat i de setanta de la secció juvenil, en total cent divuit socis menys.

La decadència del Club era un fet a finals de 1973. El mateix Artur Bladé esmentà, en el tercer volum de *Viure a Tarragona*, que a la reunió de la junta d'Òmnium Cultural del 21 de novembre es tractà, dins l'ordre del dia, la reorganització del Club de Joves perquè veien que havia decaïgut molt. Un any i mig més tard, el 2 de març de 1975, ja el donà per mort i enterrat, i en parlar

del Club Fòrum Joventut, que s'havia fet càrrec de la Festa de la Flama, escriu que aquests joves [els del Fòrum] “són en certa manera els continuadors de l'obra que va portar a terme el Club de Joves”, afegint que “molts encara l'enyorem [el Club]”.

Direm, finalment, que els que fórem socis sense càrrec i, en general, la resta de societat civil tarragonina no acabarem mai de pagar el deute que tenim amb les persones que dirigiren i menaren el Club des de la junta directiva i les seccions, ja que el seu altruisme i dedicació permeteren, als associats en particular i als tarragonins en general, poder gaudir d'una munió d'activitats. Els petits i grans assoliments que realitzaren suposen en conjunt una tasca que ara, vista en perspectiva, resulta obra de titans. A tots ells, moltes gràcies!

Monument commemoratiu de Tarragona Ciutat Pubilla de la Sardana.

Bibliografia

- ALEMANY, Joan; BLAY, Jordi & ROQUER, Santiago: *Port de Tarragona*. Tarragona: Junta del Port de Tarragona, 1986.
- ANGUERA, Pere: “Els referèndums franquistes al Tarragonès”, *Universitas Tarraconensis*, VII (1985), p. 89–103.
- BAIXAULI MORALES, Eduardo: *Tarragona musical (Un siglo de vida artística) 1850-1950*. Tarragona, 1969.
- BAIXERAS I SASTRE, Josep A.: *Carnet Tarragoní*. Tarragona: Institut d’Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, 1983.
- BLADÉ I DESUMVILA, Artur: *Viure a Tarragona (Fulls d’un Dietari 1966–1969)*. Tarragona: Institut d’Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, 1984.
- : *Viure a Tarragona (Fulls d’un Dietari 1970–1971)*. Tarragona: Institut d’Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, 1986.
- : *Viure a Tarragona (Fulls d’un Dietari 1972–1974)*. Tarragona: Institut d’Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV, 1989.
- CAVALLÉ, Joan: *Tarragona escrita. La ciutat vista pels escriptors*. Barcelona: Lunwerg Editores, 2007.
- COCH TOMÀS, Salvador: *100 anys de ciclisme a Tarragona, 1896–1996. Club ciclista Tarragona 1946–1996*. Tarragona, 1997.
- DDAA: “En el record: 20 anys d’una lluita”, *Eixir. Revista de Belianes*, n. 54 (1991).
- DDAA: *Institut Martí i Franquès. Cent cinquanta anys*. Tarragona: Institut de Batxillerat Antoni Martí i Franquès, 1995.
- DDAA: *Pax 40 anys (1963–2004)*. Tarragona: Arola Editors, 2004.

DE LA FUENTE TORRÓN, Daniel: “Club de Joves”, *Diario Español*, 10 de juny de 1966.

—: “Ramón Civit”, *Diario Español*, 15 de juny de 1966, p. 12.

—: “Actividad cultural”, *Diario Español*, 1 d’agost de 1967, p. 5.

—: “Club de Joves”, *Diario Español*, 27 d’agost de 1967, p. 5.

DUCH PLANA, Montserrat: “Aspectes polítics i institucions franquistes” a DDAA: *El segle xx a Tarragona*. Tarragona: Nou Diari, 1995, p. 121-151.

DUCH PLANA, Montserrat & TERRÉ BALDRICH, Meritxell: *De súbdites a ciutadanes. Dones a Tarragona, 1939–1982*. Tarragona: Cercle d’Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver del Camp de Tarragona, 2008.

Estatutos de la asociación “Club de Joves”. Tarragona: Club de Joves / Librería Guardias, 1969.

GISBERT I CANES, Joan: “Arquitectura i urbanisme” a DDAA: *El segle xx a Tarragona*. Tarragona: Nou Diari, 1995, p. 153–183.

—: “Els monuments públics de Tarragona durant el franquisme (1939–1976)” a DDAA: *La província de Tarragona durant el franquisme (1939–1976)*. Tarragona: Cercle d’Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver del Camp de Tarragona, 1996, p. 187–209.

—: “Els barris perifèrics de Tarragona: uns orígens conflictius” a DDAA: *Història dels altres. Exclusió social i marginació a les comarques tarragonines (segles XIII–XX)*. Tarragona: Cercle d’Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver del Camp de Tarragona, 2003, p. 199 i seg.

GONZÁLEZ I SENMARTÍ, Antoni: *La Universitat Rovira i Virgili. Una aproximació als deu primers anys de la universitat pública del sud de Catalunya*. Tarragona: Publicacions URV, 2005.

HERAS CABALLERO, Pedro A.: *La oposición al franquismo en las comarcas de Tarragona (1939–1977)*. Tarragona: El Mèdol, 1991.

—: “Sociedad, economía y política en Tarragona (1960–1977)” a DDAA: *Franquisme a les comarques tarragonines*. Tarragona: Centre d’Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver del Camp de Tarragona, 1993, p. 107–159.

Història de la delegació d’Òmnium Cultural del Tarragonès. Tarragona: Òmnium Cultural del Tarragonès, 1996.

- IGLÉSIES, Josep: “Camp de Tarragona” a DDAA: *Geografia de Catalunya*. Barcelona: Editorial Aedos, s. d., p. 193–250.
- JORDÀ FERNÁNDEZ, Antoni: *Història de la ciutat de Tarragona*. Valls: Cossetània Edicions, 2006.
- La Llibreria de la Rambla (1968–1980)*. Tarragona: Servei d’Arxiu i Documentació Municipal Ajuntament de Tarragona, 2008.
- LÓPEZ BONILLO, Diego: “El port actual” a LÓPEZ BONILLO, Diego; ROVIRA I GÓMEZ, Salvador-J.: *El port de Tarragona*. Barcelona: Caixa de Pensions, 1986, p. 85-123.
- MARGALEF I LLEBARIA, Joaquim: *El Tarragonès. Estructura econòmica. Expansió industrial i desequilibris sectorials*. Barcelona: Caixa d’Estalvis de Catalunya, 1979.
- MONCUNILL CIRAC, Lluís M.: “Producció literària en català a l’Església de la postguerra a Tarragona. Del cardenal Vidal i Barraquer al concili Vaticà II” a DDAA: *La postguerra literària a Tarragona*. Tarragona: Arola Editors, 2007, p. 77–146.
- OLIVÉ I SERRET, Enric: “El franquisme” a DDAA: *Història del Camp de Tarragona. I. El Tarragonès*. Tarragona: Diputació de Tarragona, 1989, p. 253–282.
- : “Regidors i alcaldes de Tarragona en l’etapa franquista (1939–1979) a DDAA: *Franquisme a les comarques tarragonines*. Tarragona: Cercle d’Estudis Històrics i Socials Guillem Oliver del Camp de Tarragona, 1993, p. 53–62.
- PIQUÉ PADRÓ, Jordi: “Barraquisme a Tarragona: any 1964” a DDAA: *L’home i l’historiador*. Tarragona: Autoritat Portuària, 2007, p. 341-356.
- PIQUÉ, Jordi; VIRGILI, M. Elena: *Tarragona 1950–2000. Itinerari visual*. Valls: Cossetània Edicions, 2003.
- PLAJA I MATEU, Daniel: “El Club de Joves de Tarragona”, *Oriflama. Revista de joventut*, n. 83 (1969).
- PUJADAS, J. & BARDAJÍ F.: *Los barrios de Tarragona. Una aproximación antropológica*. Tarragona: Ajuntament de Tarragona, 1987.
- RAMON I VINYES, Salvador & MORANT I CLANXET, Jordi: *Cinquantenari de l’Associació Pessebrista de Tarragona. Síntesi històrica del pessebrisme tarragoní (1928–1978)*. Tarragona: Ajuntament de Tarragona, 1978.

- RECASENS COMES, Josep M.: “La població de Tarragona entre 1960 y 1967”, *Revista Técnica de la Propiedad Urbana*, n. 17 (1968), p. 65–74.
- ROVIRA I GÓMEZ, Salvador-J.: “El Tarragonès” a DDAA: *Gran Geografia Comarcal de Catalunya. El Camp de Tarragona*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1982.
- : *La Rambla Nova*. Tarragona: Banco Pastor, 1992.
- ROVIRA I SORIANO, Jordi; RAMON I VINYES, Salvador & DASCA I ROIGÉ, Andreu: *Introducció a la Setmana Santa de Tarragona*. Tarragona: Virgili editor, 1994.
- SÁNCHEZ-CASCADO, Fausto: *Una aproximació als nanos de Tarragona*. Tarragona: Ajuntament de Tarragona, 1990.
- SÁNCHEZ CERVELLÓ, Josep: “Franco a Tarragona, 1967: instruccions reservades del governador a la Falange” a DDAA: *L’home i l’historiador*. Tarragona, 2007, p. 357 i seg.
- TODA BONET, Agnès: “Panoràmica. Resistència cultural antifranquista a Tarragona” a DDAA: *La postguerra literària a Tarragona*. Tarragona: Arola Editors, 2007, p. 197–244.
- VIRGILI I SANROMÀ, Josep-P.: *Tarragona i la seva premsa (1900–1980)*, 2n vol. Tarragona: Hemeroteca de la Caixa d’Estalvis Provincial de Tarragona, 1982.
- VIDAL I RAGAZZON, Rafael & GINER I FILELLA, Ramon: *La Rambla de Tarragona. Un passeig al llarg del temps 1854–2004*. Tarragona: Indústries Gràfiques Gabriel Gibert, 2004.

Apèndix documental

El xalet Mallol acollí el 1963 al col·legi Pax.

Els estatuts del Club de Joves

TÍTULO I

Denominación, objeto, domicilio y duración de la Asociación

Artículo 1.- Se constituye una Asociación con la denominación de “CLUB DE JOVES”, la cual se regirá por los presentes Estatutos, por la Ley de Asociaciones de 24 de diciembre de 1944, por el Decreto núm. 1.440/65 de 20 de mayo y por las demás normas legales que le sean de aplicación.

Artículo 2.- La Asociación podrá utilizar indistintamente la denominación del artículo anterior o bien la de “CLUB DE JÓVENES”.

Artículo 3.- La Asociación que se constituye tendrá por objeto agrupar a jóvenes de ambos sexos para:

a) La celebración de actos culturales tales como sesiones de cine-club, teatro forum, certámenes poéticos, charlas-coloquio literarias, etc.

b) La práctica de cualquier deporte o arte tales como pintura, grabado, música, etc.

c) La educación del individuo a través de las actividades antes referidas.

d) La previa captación de nuevos socios para la Entidad, pertenezcan o no a la Sección Juvenil de la misma.

Artículo 4.- Queda expresamente prohibida la realización de cualquier actividad política. El mero intento de ello por parte de algún asociado será motivo suficiente para acordar la pérdida de tal cualidad.

Artículo 5.- La mencionada Asociación tendrá su domicilio social y principal en la Ciudad de Tarragona, Bajada de Pescadería, 19 bajos, y podrá además abrir otros locales y extender sus actividades a todo el ámbito territorial de la Archidiócesis de Tarragona.

Artículo 6.- La Asociación tendrá una duración indefinida, sin perjuicio de lo cual, deberá disolverse cuando así lo acuerde la Asamblea General de

asociados en reunión extraordinaria convocada al efecto y siempre que el acuerdo se adopte de conformidad con las disposiciones estatutarias y legales vigentes.

TÍTULO II

Del Patrimonio fundacional, recursos económicos y límites del Presupuesto anual

Artículo 7.- El Patrimonio fundacional queda constituido por la cantidad de CUATROCIENTAS NOVENTA Y SEIS MIL PESETAS, aportada por los asociados fundadores de conformidad con cuanto se determina en el Acta de constitución de la Asociación.

Artículo 8.- Los recursos económicos de la Asociación consistirán en:

a) La cuota de entrada de los asociados que se establece en la cantidad de 200´ - pesetas.

b) La cuota periódica de los mismos asociados, que consistirá en la cantidad de 35´ - pesetas mensuales, cuya cantidad, a criterio de la Junta Directiva y para todos o algunos de los asociados, podrá ser pagada por semanas, meses, trimestres o años.

c) Las donaciones a título gratuito provenientes de Organismos Estatales o Eclesiásticos, de personas jurídicas y de los particulares.

d) Cualquier otro ingreso que eventualmente acceda a la Asociación.

Artículo 9.- El límite del Presupuesto anual se fija inicialmente en la cantidad de CIENTO CINCUENTA MIL PESETAS.

Mientras los recursos económicos previstos en el artículo anterior no alcancen anualmente la cifra del Presupuesto de que se habla en el artículo 28, los asociados fundadores deberán aportar a prorrata la diferencia hasta dicha cifra. No obstante, tal aportación podrá llevarse a cabo voluntariamente por uno o varios de los mencionados asociados fundadores.

Artículo 10.- En caso de disolución de la Asociación, el Patrimonio social pasará al pleno dominio de Cáritas Diocesana de la Archidiócesis de Tarragona o a aquel organismo benéfico de índole eclesiástica que haga sus veces.

TÍTULO III

De los Libros y documentos de la Asociación

Artículo 11.- La Asociación deberá llevar los siguientes libros:

a) Con carácter obligatorio: Un fichero, un Libro-registro de asociados, un Libro de Actas y los de Contabilidad.

b) Los demás libros y documentos que acuerden sus órganos colegiados.

Artículo 12.- Los Libros especificados en el apartado *a)* del artículo anterior se llevarán de la forma y con los datos que a continuación se detallan:

a) En el Fichero y en el Libro-registro de asociados, se consignarán el nombre, apellidos, profesión y domicilio de cada uno de los asociados; con especificación de aquellos que ejerzan en la Asociación cargos de administración, gobierno o representación.

El Libro-registro de asociados expresará las fechas de las altas y bajas, las de las tomas de posesión y ceses en los cargos antes referidos.

b) El Libro de Actas consignará las reuniones de la Asamblea General y de los demás órganos colegiados de la Asociación, con expresión de la fecha, asistentes a la misma y asuntos tratados o acuerdos adoptados. Las actas serán suscritas por el Presidente y el Secretario de la Asociación o del órgano colegiado correspondiente a la misma.

Artículo 13.- El Libro-registro de asociados, el Libro de Actas y los de Contabilidad se presentarán encuadernados, forrados y foliados en el Gobierno Civil de la Provincia, para que sean habilitados por el mismo.

Artículo 14.- La Asociación formalizará anualmente en el mes de enero, un estado de cuentas de sus ingresos y gastos, que pondrá de manifiesto a todos los asociados, enviando una copia del mismo al Gobierno Civil dentro de los cinco días siguientes a su formalización.

Artículo 15.- El día 31 de diciembre de cada año, se cerrarán los Libros de Contabilidad. Durante el mes de enero siguiente, el Presidente de la Asociación, asistido por el Secretario u Tesorero, formalizará la cuenta de ingresos y gastos del año anterior y el Presupuesto del que se inicia, los cuales habrá de someter a la aprobación de la Asamblea General ordinaria; a la que también presentará una Memoria, dando en ellas las explicaciones pertinentes acerca de la marcha de la Asociación, las actividades realizadas y el desenvolvimiento de la misma, con las observaciones procedentes.

Artículo 16.- Con un mínimo de quince días antes de la reunión de la Asamblea General ordinaria, deberán obrar en el domicilio social los documentos a que se refiere el artículo anterior a disposición de los asociados que quieran hacer uso del derecho que les concede el artículo 21 de estos Estatutos.

Artículo 17.- Sin perjuicio de lo dispuesto en la vigente legislación sobre prensa, publicaciones y publicidad, los impresos, manifiestos y demás documentos-circulares de propaganda, divulgación y comunicación de la Asociación, llevarán al pie los nombres y apellidos del Presidente y del Secretario del órgano emisor del documento.

TÍTULO IV

Ingreso en la Asociación, derechos y obligaciones de los socios; sanciones

Artículo 18.- Para poder ingresar en la Asociación será imprescindible reunir todos y cada uno de los requisitos que a continuación se detallan:

a) Haber cumplido los veintiún años de edad y no haber alcanzado los treinta.

b) Presentar la correspondiente solicitud que deberá ser avalada por dos socios.

c) Ser admitido por la Junta Directiva.

Artículo 19.- Se perderá la calidad de asociado por alguna de las causas que a continuación se detallan:

a) Haber cumplido la edad de treinta años. La Junta Directiva adoptará de oficio el correspondiente acuerdo que será comunicado al asociado afectado; sin que contra el mismo pueda entablar recurso alguno.

b) Mediante solicitud formulada por el propio asociado que deberá ser aceptada obligatoriamente.

c) En cualquier caso en que el asociado falte a las más elementales normas de convivencia social.

d) Por realizar o meramente intentar realizar cualquier actividad política en el seno de la Asociación o con el nombre de la misma o arrogándose su representación; según se determina en el artículo 4, de los presentes Estatutos.

e) Los demás que se deriven del contenido de estos Estatutos.

Artículo 20.- Contra los acuerdos que adopte la Junta Directiva en los casos previstos en los apartados c) y d) del artículo anterior, podrá el asociado formular recurso en el plazo de quince días ante la misma y dirigido a un Tribunal de Arbitraje el cual estará integrado por tres asociados y se constituirá por insaculación entre aquellos con edad superior a la del recurrente y que además hubieren ingresado en la Asociación con anterioridad a él. De no poderse constituir el Tribunal entre asociados que reúnan las condiciones antes mencionadas, se completará su número, también por insaculación entre los restantes.

La Junta Directiva deberá constituir el Tribunal de Arbitraje en reunión a la que deberá convocar y podrá asistir el asociado recurrente y que celebrará dentro de los diez días siguientes a la interposición del recurso. De no hacerlo, incumbirá tal menester al Juez Municipal.

El Tribunal de Arbitraje adoptará el fallo, que será inapelable, según su leal saber y entender y ajustará en lo posible su actuación a lo dispuesto en la Ley de Arbitrajes de 22 de diciembre de 1953.

Artículo 21.- Son derechos de los asociados, los siguientes:

a) Disfrutar de las dependencias del Club y organizar y participar en sus actividades.

b) Ser electores y elegibles en los distintos cargos y organismos de la Asociación.

c) Asistir con voz y voto a todas las Asambleas Generales, a las cuales necesariamente deberá ser convocado en la forma que se prevé en los presentes Estatutos.

d) Poder examinar todos los Libros y Actas de la Asociación, así como los justificantes correspondientes, durante los quince días que preceden a la celebración de cada Asamblea General ordinaria, o de la extraordinaria, en que se haya de tratar sobre los mismos.

e) Impugnar los acuerdos y actuaciones de la Asociación que sean contrarios a los presentes Estatutos, dentro del plazo de cuarenta días a partir de la fecha de adopción de los mismos, instando su anulación y la suspensión preventiva en su caso, o acumulando ambas pretensiones, por los trámites establecidos en la Ley de Enjuiciamiento Civil.

f) Los demás que se deriven del contenido de estos Estatutos y de los acuerdos válidamente adoptados por los órganos de gobierno de la Asociación.

Artículo 22.- Son obligaciones de los asociados:

a) Satisfacer las cuotas de entrada y periódica, en la forma y cuantía prescritas.

b) Tomar parte activa en alguna de las Secciones del Club.

c) Desempeñar con fidelidad los cargos para los que fuera elegido, a los que sólo podrá renunciar mediante excusa fundada en motivos que le imposibiliten para el eficaz cumplimiento del cargo.

d) Asistir a las Asambleas Generales.

e) Las demás que se deriven del contenido de estos Estatutos o de los acuerdos válidamente adoptados por los órganos de gobierno de la Asociación.

Artículo 23.- Cuando algún asociado dejare de cumplir cualquiera de sus obligaciones, los demás, por acuerdo adoptado en asamblea general ordinaria o extraordinaria, podrán separarle de la asociación, sin derecho alguno para los así sancionados.

Artículo 24.- La asociación dispondrá de una Sección Juvenil dirigida por un Vocal de la Junta Directiva y cuyas finalidades serán las siguientes:

a) La educación de los jóvenes menores de veintiún años a través de las actividades culturales y recreativas.

b) La captación de nuevos socios para la Entidad de entre los jóvenes especificados en el apartado anterior, una vez alcanzada la mayoría de edad.

Asimismo la Junta Directiva podrá nombrar miembros honorarios de la Asociación a sus socios, una vez cumplan los treinta años de edad.

Tanto los miembros honorarios como los de la Sección Juvenil, no gozarán de ninguno de los derechos reconocidos a los asociados de la Entidad, ni tendrá la condición de tal, pero la Junta Directiva podrá autorizarles a disfrutar de las dependencias del Club y a participar en sus actividades.

TÍTULO V

Administración de la Asociación

Artículo 25.- La Asociación estará regida y administrada por los siguientes órganos:

La Asamblea General de asociados.

La Junta Directiva.

El Presidente de la misma.

Artículo 26.- La Asamblea General de asociados es el Organismo supremo rector de la Asociación y quedará válidamente constituida, tanto con carácter ordinario como extraordinario, cuando concurren a ella en primera convocatoria la mayoría de los asociados y en segunda convocatoria, cualquiera que sea el número de asociados concurrentes.

Entre la convocatoria y el día señalado para la celebración de la Asamblea General en primera convocatoria, habrán de mediar al menos quince días, se reunirá la Asamblea General en segunda convocatoria, sin que entre una y otra reunión pueda mediar un plazo inferior a veinticuatro horas. En el supuesto de que no se hubiese previsto la fecha de la segunda convocatoria, deberá ser ésta anunciada con ocho días de antelación a la fecha de la reunión.

Los acuerdos de las Asambleas Generales se adoptarán por mayoría de votos entre los concurrentes a las mismas.

Artículo 27.- Las Asambleas Generales, en todo caso, se convocarán mediante anuncio fijado en el Tablón existente al efecto en el local social al menos con quince días naturales, sin descontar los feriados, de antelación; indicando si es ordinaria o extraordinaria, la fecha y la hora de la reunión y el lugar de la misma, si éste no ha de ser el local social, y los temas a tratar.

Artículo 28.- La Asamblea General ordinaria se celebrará cada año precisamente durante la primera quincena de febrero, para censurar la gestión de la Junta Directiva, examinar la cuenta de ingresos del año anterior, el Presupuesto del que se inicia y la Memoria explicativa.

Artículo 29.- Corresponde a la Asamblea General extraordinaria, el conocimiento de los demás asuntos de interés de la Asociación y en especial de los siguientes para los que será necesario en todo caso el voto favorable de las dos terceras partes de los socios presentes.

Adquirir o enajenar bienes inmuebles; nombramientos de las Juntas Directivas, administradores y representantes; solicitud de declaración de utilidad pública; acuerdo para constituir una federación de asociaciones de utilidad pública o para integrarse en ella si ya existiese; modificaciones estatutarias o disolución de la Asociación.

Artículo 30.- Los asistentes a las Asambleas Generales deberán exhibir, en todo caso, su documento nacional de identidad, sin cuyo requisito no podrán tomar parte en las mismas.

Artículo 31.- Las Asambleas Generales, tanto ordinarias como extraordinarias, serán presididas por el Presidente de la Junta Directiva, quien dirigirá los debates y cuidará del orden en la reunión, haciendo cumplir y observar el orden del día fijado en la convocatoria y las disposiciones que a las mismas Asambleas sean de aplicación.

Artículo 32.- En las Asambleas actuará de Secretario el que lo sea de la Junta Directiva, a cargo de quien estará auxiliar al Presidente en sus funciones y redactar las actas de las referidas Asambleas, que se consignarán en el Libro correspondiente con el Vº. Bº. Del Presidente, así como librar cuantas certificaciones de los acuerdos adoptados se soliciten por los asociados.

Artículo 33.- No obstante lo indicado en el artículo 27, las Asambleas Generales, así ordinarias como extraordinarias, podrán celebrarse sin necesidad de previa convocatoria si concurren en el acto todos los asociados, incluso mediante representación especialmente concedida por escrito a otro asociado, y acuerden por unanimidad constituirse en Asamblea.

De la Junta Directiva

Artículo 34.- Como órganos ejecutores de la Asociación se considerarán la Junta Directiva y el Presidente de la misma.

Artículo 35.- La Junta Directiva estará formada por un Presidente, un Vicepresidente, un Secretario, un Tesorero, y los Vocales que se acuerde elegir o que sean preceptivos por norma legal o estatutaria.

Todos los referidos cargos tendrán una duración de tres años, si bien será posible una primera y única reelección, después de la cual y pasados otros tres años, el asociado que hubiese cesado en el cargo podrá presentarse de nuevo a elección.

Artículo 36.- La Junta Directiva adoptará sus decisiones por mayoría de entre los asistentes a las reuniones y para que éstas sean válidas deberán asistir a ellas, cuando menos, tres miembros de la misma. En caso de empate, decidirá la cuestión el voto del Presidente o del que haga sus veces, cuyo voto, a estos solos efectos, será considerado de calidad.

Artículo 37.- La Junta Directiva se reunirá una vez al mes y además siempre que así lo acuerde el Presidente o lo pidan dos o más miembros de ella.

Artículo 38.- Serán atribuciones de la Junta Directiva, las siguientes:

a) Cumplir y hacer cumplir los acuerdos de las Asambleas Generales.

b) Nombrar y separar, a propuesta del Presidente, el personal de la Asociación, así como fijar, de acuerdo con las bases de trabajo vigentes, sus sueldos, gratificaciones, primas y los emolumentos de cualquier clase que dicho personal deba percibir en razón de su trabajo.

c) Celebrar contratos, compromisos y convenios de cualquier naturaleza, sin perjuicio de las atribuciones de la Asamblea General.

d) Resolver las dudas que se puedan suscitar en la interpretación de estos Estatutos, hasta tanto se resuelva por la Asamblea General.

e) Delegar para casos concretos y determinados todas o parte de sus funciones en alguno de sus miembros.

f) Todos cuantos otros asuntos se deriven del contenido de los presentes estatutos o que le sean confiados por la asamblea general:

Artículo 39.- Los acuerdos que la Junta Directiva adopte dentro de sus atribuciones, serán obligatorios para todos los asociados.

Artículo 40.- De las reuniones de la Junta Directiva se levantará Acta, que constará en el Libro correspondiente: redactándose por el Secretario y firmada por él y los demás asistentes a la reunión. Las certificaciones que de ellas se precisen se extenderán por el mismo Secretario con el Visto Bueno del Sr. Presidente.

Del Presidente de la Junta Directiva

Artículo 41.- Al Presidente de la Junta Directiva, que a su vez lo será de la Asociación, le corresponden las siguientes funciones.

a) Cumplir y hacer cumplir los acuerdos de la Junta Directiva.

b) Representar a la Asociación y a la Junta Directiva en la celebración de cuantos actos y en el otorgamiento de todos aquellos contratos que se deriven de los acuerdos de las mismas.

c) Representar a la Asociación en cuantos litigios, cuestiones y asuntos administrativos, gubernativos, judiciales o extrajudiciales resulte interesada la

misma Asociación como demandante o como demandada o por cualquier otro título; hallándose facultado para atorgar poderes a Procuradores para que representen a la Asociación ante toda clase de autoridades y juzgados en cualesquiera expedientes o juicios, tanto civiles, como administrativos o criminales.

d) Las propias de Jefe de Personal de la Asociación, ordenando y distribuyendo el trabajo dentro de ella.

e) Ordenar los pagos cuando deban efectuarse mediante cheque o talón bancario; requiriéndose consten estampadas en los mismos, además de las suyas, la firma y rúbrica del Tesorero.

f) Las demás que se deriven del contenido de los presentes Estatutos o que le sean concedidas por la Asamblea General.

Del Vice-presidente

Artículo 42.- Aparte de las facultades que le corresponden como Vocal de la Junta Directiva, sustituirá al Presidente en sus ausencias, con sus mismas facultades. Además asumirá tal cargo cuando por cualquier circunstancia quede vacante, hasta tanto que por la Asamblea General extraordinaria se resuelva acerca de su provisión.

TÍTULO VI

Disolución de la Asociación

Artículo 43.- La disolución de la Asociación se llevará a efecto por voluntad de los asociados, por las causas determinadas en el artículo 39 del Código Civil y por sentencia judicial.

Artículo 44.- Acordada que sea la disolución y por ello la Asociación en trance de liquidación, el cumplimiento de tales cometidos será asumido por la Junta Directiva, no obstante lo cual, la Asamblea General conservará sus atribuciones.

Artículo 45.- La Junta Directiva gozará de las más amplias facultades y atribuciones en la realización de todas las operaciones que constituyen la fase de disolución y será responsable ante la Asamblea General.

Artículo 46.- Si después de pagadas todas las deudas y cargas existentes a cuenta de la Asociación quedare algún remanente, se le dará el destino previsto en el artículo décimo de estos Estatutos.

Artículo 47.- En la última reunión, la Asamblea General extraordinaria de asociados convocada al efecto, aprobará, si procede, la liquidación y declarará disuelta legal y definitivamente esta Asociación.

TÍTULO VII

Disposiciones finales

Artículo 48.- De conformidad con cuanto consta en el Acta fundacional de esta Asociación, el Emmo. Sr. Cardenal-Arzbispo de Tarragona, se reserva para sí y para sus sucesores, el derecho y el deber de garantizar la ortodoxia y moralidad de su actividad social y el de promover la formación cristiana y velar por el espíritu sobrenatural de los asociados.

Artículo 49.- Con el fin de hacer efectivo cuanto consta en el anterior artículo, la Jerarquía Eclesiástica de la Archidiócesis de Tarragona, tiene el derecho a todas las reuniones de las Asambleas Generales, Junta Directiva y demás órganos colegiados de la Asociación; pudiendo vetar sus acuerdos cuando los mismos no se ajusten a las enseñanzas de la Iglesia. Asimismo dicho Consiliario gozará de las más amplias facultades para poder ejercer su sagrado ministerio cerca de los asociados.

El personatge imaginari d'en Maginet fou importalitzat amb una estàtua que patí atacs vandàlics en dues ocasions.

Relació alfabètica dels socis del Club de Joves

ABADIAS Sierra, M. Rosa
ABRIL Sabido, Clotilde
ACHÓN Ferré, Antoni
AGUADÉ López, Àngels
ALBERO, Carme
ALBESA Balart, Carme
ALBESA Balart, Rosalia
ALBIOL Villalbí, Carles
ALEGRET Fortuny, Ricard
ALFARRÀS Pou, Eduardo
ALONSO Fontbona, Carme
ÁLVAREZ Gras, Joan
AMBRÓS Bertran, Miquel-Àngel
AMENÓS Berenguer, Ester
AMILL, Fèlix
AMORES Muñoz, José
AMORÓS Muñoz, Carme
ANDREU Barceló, Modest
ARBÚCIAS Garcia, Josep
ARBÚCIAS Garcia, Miquel
ARCE Rey, Josep M.
AROLA Ferrer, Lluís
ASSAMÀ Pardinàs, Víctor
AYNETO Guinovart, Juli
AZNAR, M. Jesús
BACHES Plà, Carles
BADIA, Josep-Antoni
BALAÑÀ Dubois, Anna M.
BALAÑÀ Dubois, Magdalena
BALAÑÀ Salvat, Leo
BALCELLS Gil, Concepció
BANÚS Pascual, Àngels
BARAT Fernández, Milagros
BARBERÀ, Josep M.
BARCELÓ Veciana, Ramon
BARGALLÓ Rofes, Josep
BARGALLÓ Rofes, Ramon
BARROT Fernández, Milagros
BARTOLOMÉ Crespo, Felip
BARTRA Rofas, Josep M.
BATISTA Castellví, Joan
BATISTA Castellví, Josep
BAUZÀ Sangenís, Maria
BAYERRI, Anna M.
BERBEL, Anna M.
BERGA López, Eduard
BERGADÀ Minguella, Josep
BERMEJO, José-Enrique
BERNAUS Garcia, Rosa M.
BERTOMEU Crespo, M. Teresa
BERTRAN Domínguez, Josep M.
BERTRAN Macià, Xavier

BERTRAN Vinaixa, Joan M.
BERTRAN Vinaixa, Josep M.
BILBAO Sentís, Enric
BLANCO Casañas, Anna
BLANCO López, Juan
BLASCO Luz, Joaquim
BLAY Bernat, M. Teresa
BOCH Rillo, Antònia
BONAVILA Molins, Jordi
BONAVILA Molins, Cinta
BORDAS Bernat, Lluís M.
BOSCH Rillo, Antònia
BORGES Anguera, Manuel
BOTELLA Ribas, Dolors
BOVÉ Carles, Antoni
BREY Figuerola, M. Rosa
BREY Puig, Jaume
BRU Labata, Joan
BRULL Guinovart, Enriqueta
BUERA Iñigo, Anna M.
BUERA Iñigo, Ferran
BUXEDA Alsina, Ramon
CABALLERO Torruella, Marta
CABRÉ Vidal, Carme
CALLAO Sancho, Rosa M.
CALLE Amor, Rafael
CANALS Colet, Joan
CANALS Sabaté, Isabel
CANSADO Castaño, Francesc
CAÑETE Núñez, Luis
CAPDEVILA, Magdalena
CAPDEVILA Balcells, Josepa
CARRASCO Feres, José
CASALS Montes, Joan
CASANELLAS Moix, Rosa M.
CASAS Miró, Anna M.
CASCÓN Latoca, Pilar
CASTELLANOS, Carme
CASTELLVÍ, Joan
CASTELLVÍ, Josep
CAVALLÉ, Assumpció
CENDRÓS Duran, Antònia
CENDRÓS Duran, Carme
CERÓN Mercadé, Milagros
CHILLARÓN, Antonio
CHILLIDA, M. Luisa
CIURANA, Pere
CIVIT Caralt, Ramon
COLET Català, Josep M.
COLET Català, Miquel
COLL Calaf, Montserrat
COLMEIRO Azela, Luis
COMAS Parra, M. Teresa
CONESA González, Àngel
CONTIJOCH, Roser
CORBACHO Hernández,
CORBELLA Garreta, Joan
CORRALES Martínez, Francisca
CORTILES, José Luis
COSO Comes, Pere
CURULL Iborra, Anton
CURULL Iborra, Mercè
CUBER Vidal, Jordi
CUEVAS Altarriba, Jesús
CUNILLERA, Assumpció
CURIESES, Juli
DALMAU Fortuny, Josep M.
DARDER Cusidó, Jaume
DE LA ROSA Gómez, Ángeles
DEL REY, Vicente
DEL RÍO Llort, Dolors
DÍAZ Blanch, Lluís
DOMEDÉL Massoni, Carme
DOMÈNECH, Carme
DOMÈNECH Calvo, Josep
DOMÈNECH Garcia, Jaume

DOMÈNECH Gaya, Jaume
 DOMÈNECH Tost, Carles
 DOMINGO Argilaga, Jordi
 DOMÍNGUEZ Rodríguez, Ramon
 DUAT Gómez, M. Antònia
 DUEÑAS de Juana, Julio
 DURAN, Joan
 DURAN Sabaté, Josep M.
 ESCARRÉ Novell, Joan
 ESCARRÉ Ros, Carme
 ESCODA Bladé, Josep M.
 ESCOBAR Encinas, Estrella
 ESCOLÀ Tuset, Josep M.
 ESCOTÉ Pàmies, Antònia
 ESPEJO Palos, Miquel
 ESPUNY Robles, Daniel
 ESPUNY Robles, Josep
 ESTEVE Trilla, Carme
 FÀBREGAS Arnau, Agustí
 FELIP Colet, Carme
 FERNÁNDEZ, Francesc
 FERNÁNDEZ Aguadé, Emili
 FERNÁNDEZ Miró, Horaci
 FERRÉ Andreu, Montserrat
 FERRÉ Gurí, Flora
 FERRÉ Llovera, Josepa
 FERRÉ Martra, Josep
 FERRÉ Saperas, Carles
 FERRER Garcia, M. Eulàlia
 FERRER Morera, Josepa
 FERRERONS Vidal, Josep M.
 FIGUERAS Mitjans, Salvador
 FOIX Sahun, Jaume
 FONT Rillo, Joan
 FONTBONA Coronado, Josep M.
 FORNÉ, M. Rosa
 FORTEZA Antònio, Mercè
 FORTUNY Amorós, Pere
 FRANCESCH Méndez, Teresa
 FRANCINO Murgades, Núria
 FRANQUÈS, Enriqueta
 GABARRA Cubiró, Mercedes
 GALIÀ Romaní, Joaquim
 GALIÀ Romaní, Montserrat
 GALLARDO Calvo, Antònia
 GARCIA, Joan-Francesc
 GARCÍA Capellades, Fèlix
 GARCÍA Ramos, Josep-Miquel
 GARCÍA Recasens, Ramon
 GARRETA Cusidó, Eduard
 GARRIDO Cerezo, Dolors
 GASSÓ Mestre, Josepa
 GASSÓ Mestres, Francesc
 GATELL Roset, Ernest
 GELABERT Almacellas, Dèlia
 GELABERT Almacellas, Roser
 GIBERT Montero, Josep M.
 GIL Cornudella, Carme
 GIRONA Huguet, Francesca
 GISBERT Canes, Joan
 GODALL Ferré, Marcellí
 GODALL Ferré, M. Teresa
 GODALL Mir, Pere
 GOLORONS Martorell, Josepa
 GÓMEZ Bladé, Cinta
 GÓMEZ Bladé, Manuela
 GÓMEZ Cerecera, Victoria
 GÓMEZ Fuentes, José-Àngel
 GONZÁLEZ, Rafael
 GONZÁLEZ Cuadrado, Rafael
 GONZÁLEZ García, Pedro
 GONZÁLEZ Valderrama, Adela
 GORNALS Ramon, Josepa
 GORNALS Ramon, Rosa
 GRAN Cañellas, Josep M.
 GRAS Civit, Albert

GRAS Iglèsias, Josep M.
GRAU Cerdà, Jordi
GUAL Ferrer, Jordi
GUARDIOLA Osla, Esteve
GUASCH Marquès, Jordi
GUASCH Pujala, Anna M.
GÜELL Masip, Josepa
GUILLAMET, Montserrat
GUILLEMAT Bernat, Emili
GUILLEMÓN Rubio, Montserrat
GUTIÉRREZ Duque, Pilar
HATHIAUX Ros, Isabel
HERNÁNDEZ González, Fernando
HERNÁNDEZ López, José-Antonio
ICART Garcia, Xavier
IGLÉSIAS Montseny, Roser
IGLÉSIAS Travé, Carme
INGLADA, Àngels
INGLADA, Carme
JANER Valentí, Francesc Xavier
JARQUE Dell' Abate, Manuel
JEREZ, Francisco-José
JEREZ Martí, Francesc
JOANPERE, Josep-Jordi
JOVÉ Mir, Josep Lluís
LÍBANO Barberà, Albert
LLAURADÓ, Jordi
LLERENA Garcia, Francesc
LLORACH Canosa, Rosa
LLORENS Oltra, Josepa
LLORT, Rosa M.
LLORT Carrillo, Dolors
LLUÍS Salvat, Jordi
LÓPEZ Bladé, Manuela
LÓPEZ de Arce Martínez, Luisa
LÓPEZ Martín, Félix
LÓPEZ Martín, Pilar
LÓPEZ Ribà, Fèlix

LÓPEZ Vidal, Magdalena
LUQUE, Àngeles
LORENZO Lara, José Luis
LOU Batista, M. Teresa
LOZANO del Àguila, José Andrés
LUQUE Torralba, Àngeles
MADRID Piqueras, Antonio
MAGAROLAS Olivé, M. Teresa
MAGRÉ Cardona, Antoni
MALLOL Torné, Francis
MARCO Posa, Josep M.
MARÍ Rillo, Sebastià
MARÍN Ceballos, Ester
MARQUÈS Salvadó, Roser
MARRUGAT Casellas, Francesc
MARRUGAT Cuyàs, Àngels
MARRUGAT Cuyàs, Ramon
MARSAL Bayერი, Enric
MARTÍ Bertran, Joan-Antoni
MARTÍ Castell, Joan
MARTÍ Moreno, Josep
MARTÍ Moya, Salvador
MARTÍN Falcó, Dolors
MARTÍN San José, Juan-Francisco
MARTÍN Sánchez, José Manuel
MARTÍNEZ Bretón, Juan-Antonio
MARTÍNEZ Farré, Magdalena
MARTÍNEZ Mallafré, Carme
MARTÍNEZ Revert, Josepa
MARTÍNEZ San José, Joan F.
MARTORELL Solé, Victòria
MAS Tost, Josepa
MASIP Masip, Marius
MASIP Sabaté, Jaume
MASIP Sabaté, Salvador
MASSAGUÉ, Claustre
MASSÓ Parés, Leandre
MASSÓ Parés, M. Teresa

MATAMOROS Blanxart, Antoni
 MATHIOUX Ros, Isabel
 MEDINA Bermejo, Concepció
 MENASANCH Estapà, Antoni
 MENASANCH Lladó, Joan
 MENASANCH Lladó, M. Teresa
 MERCADÉ, Salvador
 MERINO Giménez, Luis
 MESTRES Martí, Albert
 MILLÁN Armengol, Josep
 MIQUEL Roig, Joan-Enric
 MIR Alegre, Purificació
 MIRALLES Figueres, Emília
 MIRALLES Suriol, Vicenç
 MIRÓ, Rosa M.
 MIRÓ Alsina, Isidre
 MIRÓ Borràs, Carme
 MIRÓ Piñol, Emília
 MIRÓ Tomàs, Conxita
 MOIX, Carme
 MOIX, Francesca
 MONCUSÍ Panadès, Rosa
 MONCUSÍ Rifé, Montserrat
 MORAGAS Josa, Josep
 MORALES Martín, Diego
 MORELL, Rosa
 MORENO Carretero, Carlos
 MORENO Carretero, José M^a
 MORENO Guasch, Ramon
 MORENO Palau, Marià
 MORENO Palau, Mariano
 MUÑOZ Boronat, Josep
 NADAL Malé, Joan-Miquel
 NADAL Malé, Lluïsa
 NAVAL Roig, Fernando
 NAVARRO Pedret, Francisco
 NICOLAU Biosca, Carme
 NIETO Romero, José-Ramón

NÚÑEZ Cuadrat, Concepció
 OBIOL Lucas, Mercè
 OLIVA, M. Rosa
 OLIVÉ Borràs, Rosa M.
 OLIVÉ Palau, Josep M.
 OLIVELLA Cafine, Núria
 OREA Erranz, Araceli
 ORTEGA Saiz, Jesús
 PACHECO Hurtado, Carme
 PAGÈS, M. Carme
 PADRET Guardiola, Josep
 PALAO Giménez, Pilar
 PALLARÈS Gual, Gonzalo
 PALLARÈS Roig, Albert
 PALLÀS Clavé, Josep M.
 PALLÀS Navau, Ramona
 PALMA Lozano, Josep
 PASCUAL, Faustí
 PASTRANA Icart, Carles
 PASTRANA Icart, Josep M.
 PEDRET Guardiola, Josep
 PEDROL Garcia, Carme
 PELEJERO Pàmies, Elena
 PELLICER, M. Teresa
 PERELLÓ Sala, Jordi
 PÉREZ, Alícia
 PÉREZ Asensio, José-Vicente
 PÉREZ López, Diego
 PÉREZ Martín, Walfida
 PÉREZ Moix, Josep Manuel
 PÉREZ Pàmies, Josep M.
 PÉREZ Segura, Carme
 PÉREZ Segura, Eva
 PÉREZ Vallverdú, Julià
 PERDOMO Aixa, Alfonso
 PERPIÑÀ Andreu, Anna M.
 PICALLOS, M. Rosa
 PICAZO Figueras, José Luis

PIJUAN, Josep M.
PIQUÉ Llobet, Rosa M.
PLANA Casas, M. Antònia
PLANAS Rodríguez, Lourdes
POMBO Rodríguez, Guadalupe
POMEROL, Faustí
POMEROL Badia, Elionor
PONS, Joan
PONS Riba, Lluís
PORCAR Fontbona, Pasqual
PORTA, Montserrat
PORTA Vila, Alícia
POY Barbens, Francesc
POY Barbens, Pilar
PRATS Burjales, Miquel
PRATS Salas, Joaquim
PRIM Carrasco, Pilar
PRÍncep Montserrat, Francesc
PRÍncep Montserrat, Jordi
PUIGDENGOLÉS Jové, Josep
QUÍLEZ Palau, Rafael
RAMON Córcoles, Joan
RAMOS, Josep Miquel
RASPALL Moreno, Joan
RASPALL Ninot, Rosa M.
RASPALL Romero, Joan
REBOLLEDO, Adolfo
RECASENS Mestres, M. Antònia
REGIDOR, Cinta
REGIDOR Calduch, Ramon
REINA Ripoll, Carme
REYERO Esteve, Montserrat
REYES Carafí, Joan
REYES Moreno, Antolín
RIBERA Adalid, Josep M.
RIBES Sabaté, Lluís
RICOMÀ Simó, Josep M.
RIUS, Josep M.
RIUS Mur, Francesc
ROCA Viñas, Carles
ROCAMORA, Carles
ROCAMORA Ardebol, Laura
RODERO Sánchez, Virtudes
RODRÍGUEZ Verdejo, Manuel
ROIG Artigas, Carles
ROIG Sanahuja, Gemma
ROMEU Torres, Josep
ROSSELLÓ Martí, Roser
ROVIRA Ferré, Josep M.
ROVIRA Gómez, Salvador-Joan
ROVIRA Ramon, Carme
ROVIRA Viñeta, Enric
ROYO Armengol, Enric
RUIZ Pesa, Matilde
SABADELL, Cinta
SABATÉ Gibert, Enric
SACO Pastor, Vicente
SAEZ Sánchez, Àngels
SAIZ Aguelo, Santiago
SALA Sagrañes, Esteve
SALVADÓ, Agnès
SALVAT, Josep-Antoni
SALVAT Celma, Jordi
SALVAT Val, Joan-Antoni
SALUDES Casas, Albert
SAMPER Rimbau, Antoni
SAN José Gallardo, Àngel
SANAHUJA Salvadó, Antoni
SANAHUJA Salvadó, Cinta
SÁNCHEZ, J. Antonio
SÁNCHEZ Maza, José M^a
SANROMÀ Tous, Ramon
SANS, Francesc
SANS Martí, Amadeu
SANS Martí, Carme
SANS Martí, Josep M.

SANS Pros, Montserrat
 SANS Vives, Francesc
 SARRAL, Ramon
 SEGOVIA, Rafael
 SEGOVIA Bresco, Jaume
 SEGURA Perales, Ernesto
 SEGURA Soria, Anselmo
 SERITJOL Tomàs, Lluïsa
 SERRA Cartaña, Carme
 SERRAL, Ramon
 SEVIL Mas, Jessy
 SIMÓN Arlea, Ángeles
 SOCIAS Caballé, Marcel
 SOL Roca, Dolors
 SOLÀ, Carme
 SOLÀ Sugrañes, Esteve
 SOLANAS Dalmau, Agustí
 SOLANES Fibla, Roser
 SOLÉ Batalla, Elena
 SOLÉ Llorach, Sílvia
 SOLÉ Solé, Ramon
 SORO Pastor, Vicenç
 TARGA Amenós, Montserrat
 TARRIDA Ribalt, Carme
 TEIXIDÓ Figueras, Pilar
 TOLDRÀ Mateu, Rosa M.
 TOLDRÀ Nogué, Jaume
 TOLDRÀ Nogué, Xavier
 TORNÉ Nello, Joan-Francesc
 TORRELL, Mercè
 TORRENTS, Montserrat
 TORRES Barrufet, Montserrat

TOST Salvadó, Carme
 TOUS Moya, Rosa M.
 VALLÈS Delmàs, Carme
 VALLS Punyed, Antoni
 VALLS Punyet, Josep M.
 VECIANA, Pilar
 VEGA Urbina, Eva
 VELANDO Serentí, Anna M.
 VENTOSA Carulla, Montserrat
 VENTOSA Viñas, Federic
 VERGES Fortuny, Pere
 VERNAT Bueno, Anna M.
 VICENS Lorente, Antoni
 VIDAL Ferré, M. Teresa
 VIDAL Sánchez, Montserrat
 VILA Gavaldà, M. Teresa
 VILA Sans, Josep M.
 VILEU Lorient, Miquel-Àngel
 VILLAR Pérez, Blanca
 VILLASEVIL Escofet, Jaume
 VILLEGAS, Ángeles
 VIÑA, Jaume
 VIÑES Sabaté, Jaume
 VIRGILI Sorribas, Josep M.
 VIRGILI Vendrell, Ignasi
 VITORES Alarcia, Rosa M.
 VIVES Conesa, M. Teresa
 XIFRÉ Prats, Carme
 XIMENIS, Montserrat
 XIRINACHS Díaz, Cèlia
 YUDEGO Estébanez, Geli

Per Sant Jordi de 1968 obrí les portes la Llibreria de la Rambla amb l'objectiu de fomentar la difusió del llibre i la promoció d'activitats artístiques i culturals.

Annex fotogràfic

Façana de la casa de la baixada de la Peixateria, als baixos de la qual es trobava el local social del Club de Joves.

SEMANA DE JUVENTUD TARRAGONA, 11-17 Mayo de 1964

LUNES, 11 de la tarde
MARTES, 12 a las 8¹⁵
MIÉRCOLES, 13 EN EL CINE CAPITOL CHARLA-COLOQUIO
VIERNES, 15 Precedida de la actuación de un CONJUNTO MUSICAL

LUNES, 11 de la noche
MARTES, 12 a las 10³⁰
MIÉRCOLES, 13 EN LA CASA DE CULTURA
VIERNES, 15 SESIONES ESPECIALES sobre: "MÚSICA PARA LA JUVENTUD"
SABADO, 16 "TESTIMONIO LITERARIO"
"LA JUVENTUD Y EL DEPORTE"
"ARTE MODERNO"
"JUVENTUD EN ACCION"

JUEVES, 14 a partir de las 7 de la tarde **FESTIVAL POLIDEPORTIVO**

JUEVES, 14 a las 10¹⁵ de la noche COLISEUM PROYECCION Y FORUM DE LA "FRESAS SALVAJES"
EN EL CINE PELICULA

SABADO, 16 a las 7³⁰ de la tarde **ACTO DE CLAUSURA y AUDICION DE SARDANAS**

FESTIVAL
DOMINGO, 17

Colaboran en la Semana: Casal Tarragoní, Cine-Club, Moto-Club, Club Ciclista Tarragona, Club Gimnástico, Club Náutico, Universidad Laboral, Juventudes Musicales, Instituto, Colegios, etc.

Cartell de la Primera Setmana de Joventut. Maig de 1964. Els antecedents del Club es troben en les dues setmanes celebrades els anys 1964 i 1965.

Francesc Roset i Mestre signa l'escriptura fundacional en presència del cardenal De Arriba y Castro i del notari Puig. 30 de maig de 1967.

El Dr. Josep Adserà i Martorell estampa la seva signatura envoltat d'altres socis fundadors. 30 de maig de 1967.

El cardenal De Arriba y Castro signa l'escriptura fundacional del Club de Joves. 30 de maig de 1967.

Enric Olivé Martínez afegeix la seva signatura en l'escriptura fundacional del Club. 30 de maig de 1967.

Arzobispado
de
Tarragona

460/67-S.

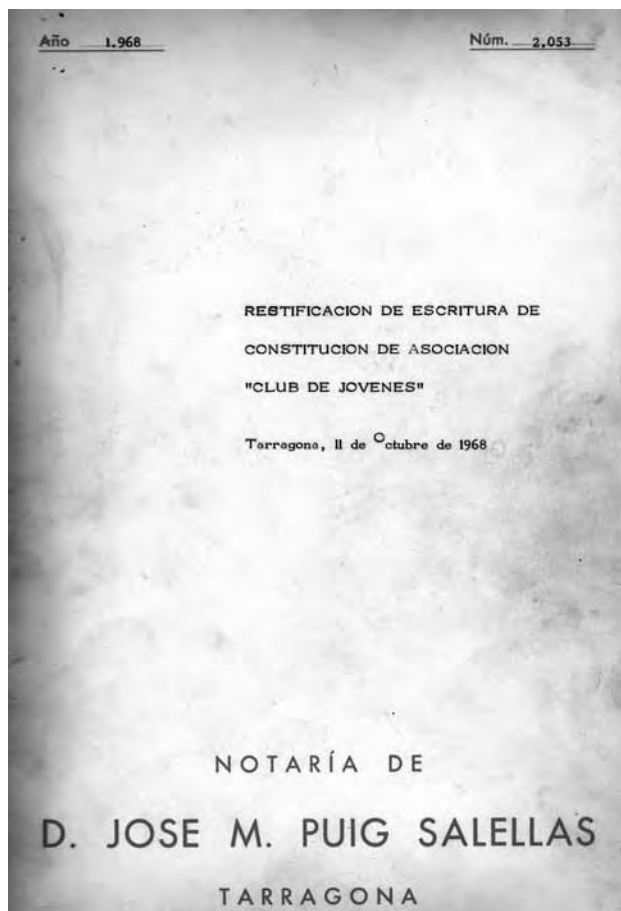
Accediendo a lo solicitado, en orden a la constitución de un "Club de Jóvenes" en esta ciudad, con domicilio en la Bajada de Pescadería nº 19, bajos, y confiando en la ortodoxia, disciplina y buena voluntad de los componentes del mismo, a los efectos legales, de conformidad con el artº 34 del Concordato vigente y en tanto se tramita la aprobación oficial civil, por las presentes declaramos incluido en las Obras Marginales de la Acción Católica diocesana al mencionado "Club de Jovenes".

Dado en Tarragona a veinte y siete de Mayo de mil novecientos sesenta y siete

Benjamin, card. Rosales

Decret del cardenal De Arriba y Castro en què declara que el Club és una obra de l'Acció Catòlica Diocesana. 27 de maig de 1967.

Coberta de la còpia de l'escrip-
tura de constitució del Club.

Lletra de canvi del pagament del manteniment de la màquina de ciclostil. 12 d'agost de 1969.

MINISTERIO DE LA GOBERNACION

DIRECCION GENERAL DE POLITICA INTERIOR

Y ASISTENCIA SOCIAL
DC/DP. Sección Asociaciones.

N.º 3496	RE.º
----------	------

Con esta fecha se ha dictado por este Ministerio la siguiente resolución:

Visto el expediente sobre reconocimiento del CLUB DE JOVENES, de Tarragona.

RESULTANDO: Que según el artículo 3º de los estatutos los fines de la entidad son "agrupar a jóvenes de ambos sexos para: a) La celebración de actos culturales tales como sesiones de cine-Club, teatro-forum, certámenes poéticos, charlas coloquios literarias, etc.- b) La práctica de cualquier deporte o arte tales como pintura, trabajo, música, etc.- c) La educación del individuo a través de las actividades antes referidas.- d) La previa captación de nuevos socios para la Entidad, pertenezcan o no a la sección juvenil de la misma".

RESULTANDO: Que el patrimonio social asciende a - 496.000,- pesetas; el límite del presupuesto anual es de - 150.000,- pesetas, y el ámbito territorial de actuación comprende la Archidiócesis de Tarragona.

Vista la Ley de Asociaciones de 24 de diciembre de 1964; el Decreto de 20 de mayo de 1965; la Orden de 25 de junio del mismo año, y la Ley de Procedimiento Administrativo de 17 de julio de 1958.

CONSIDERANDO: Que con arreglo al artículo 3º, párrafo 5º, de la Ley de Asociaciones, este Ministerio es competente para dictar la resolución pertinente.

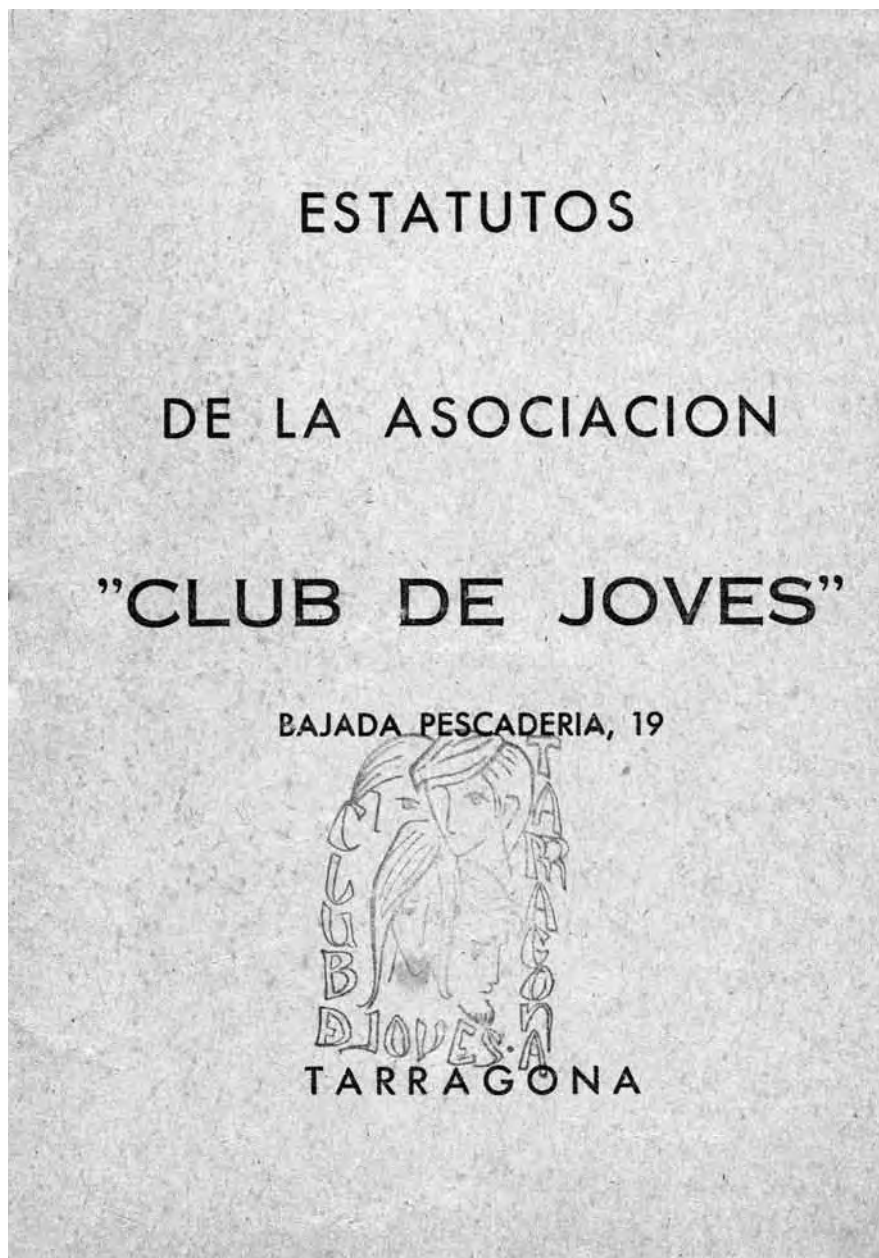
CONSIDERANDO: Que los fines que la entidad persigue son lícitos y determinados y que los estatutos contienen todas las menciones prevenidas en el párrafo 2º del artículo 3º de la Ley de Asociaciones.

Esta Dirección General, por delegación del Excmo. Sr. Ministro de la Gobernación, ha tenido a bien reconocer la licitud y determinación de los fines del CLUB DE JOVENES de Tarragona, y visar sus estatutos.

Lo que traslado a Vd. para su conocimiento, con devolución de un ejemplar de dichos estatutos debidamente visados.

.../...

Ofici del Ministerio de la Gobernación en que s'aproven els Estatuts.

Portada dels Estatuts.

AYUNTAMIENTO DE TARRAGONA

Negociado Central

AYUNTAMIENTO DE TARRAGONA
SECRETARIA

Esta licencia por si sola, no autoriza para la ejecución de obras ni de instalaciones industriales.

007312 JUL - 8 1968

REGISTRO SALIDA

Integrada la copia con los timbres del Estado y los Municipales correspondientes.

Vista la instancia presentada por Vd. en solicitud de apertura de un

establecimiento dedicado a local social del "Club de Joves" con fines culturales, recreativos, bailes, etc. sito en los bajos de la casa nº 19 de la Bajada de Pescadería,

la Alcaldía, por decreto de fecha 26 de junio 1968, ha resuelto conceder el permiso interesado, en cuanto a la competencia municipal respecta y con sujeción a lo que disponen las ordenanzas de Policía y Fiscales de este Ayuntamiento.

Esta licencia se concede a condición de que no se causen molestias al vecindario.

Lo que le comunico para su conocimiento y efectos. Dios guarde a Vd. muchos años. Tarragona, 5 de julio de 1968

El Secretario General,

[Handwritten signature]

Sr. D. Ramón Civit Caralt, Presidente del "Club de Joves". Bajada Pescadería nº 19, bajos. CIUDAD

Mod. 63-b | 1.000 | Nov. 67

Llicència per obrir el local social. 5 de juliol de 1968.

Dos joves enfilats a la bastida que s'alça per desmuntar la xemeneia de l'antic forn de pa ubicat en el local social.

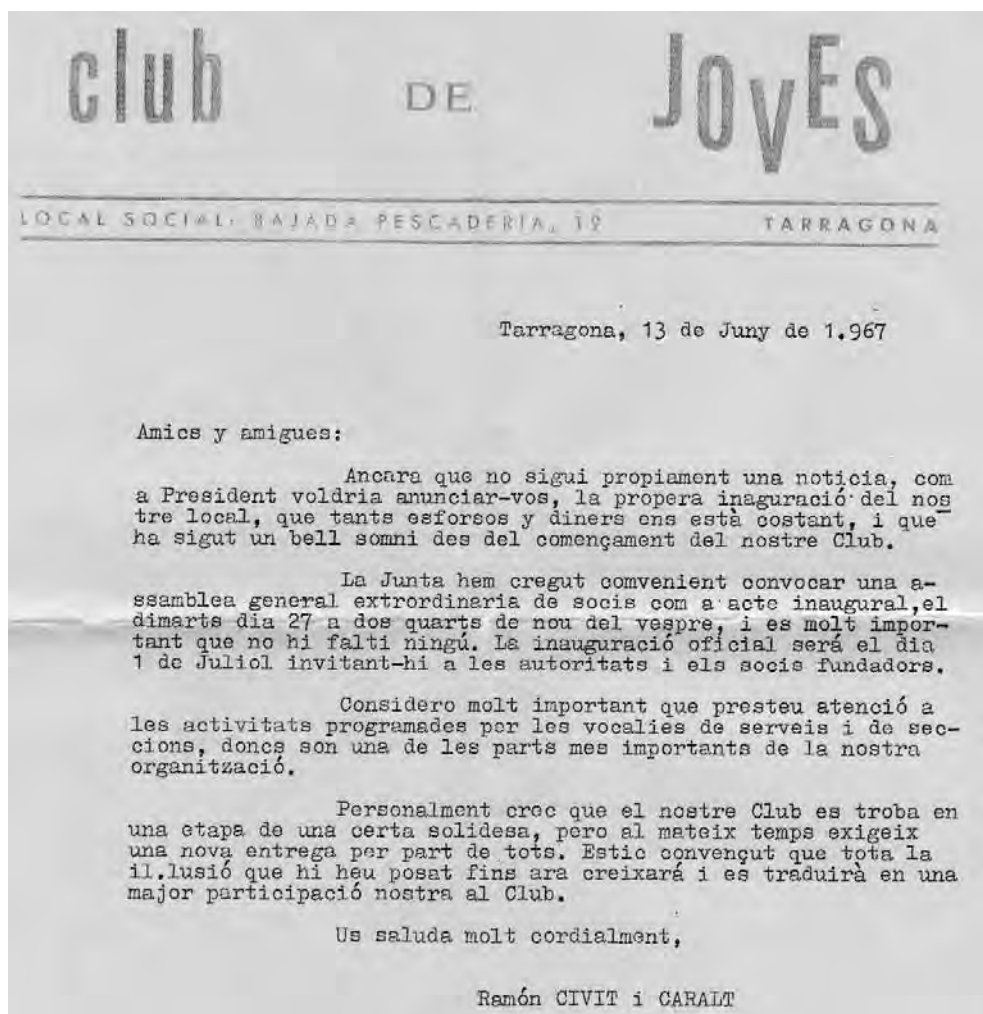
El president Ramon Civit treballant en el local.

Els socis Poy i Conesa treballant en el local social.

Enric Olivé i Pere Fort visiten les obres del local social.

Circular del president Civit per comunicar als socis la finalització de les obres del local social. 13 de juny de 1967.

LA VANGUARDIA

BARCELONA (1)
Martes, 4 de julio de 1967

ESPAÑOLA

Redacción y Administración: PLAZA DE ESPAÑA, 12

TELÉFONO: 524 y 711

Teléfono: 221-41-33 (8 líneas)

Precio de este ejemplar: 3 ptas.

FUNDADORES: DON CARLOS Y DON BARTOLOME GÓGG

Año LXXXIII - Número 31.438

S. E. el Jefe del Estado inaugura las instalaciones deportivas del Real Automóvil Club de España

S. E. el Jefe del Estado, acompañado de su esposa; del príncipe don Juan Carlos de Borbón; presidente del Real Automóvil Club de España; socios de honor; y otras personalidades, corta la cinta en la ceremonia inaugural de las instalaciones deportivas de esta entidad, celebrada el pasado fin de semana en Madrid.

Claudia y lo «minibicicleta»

Claudia Cardinale aparece en esta foto paseando en una «minibicicleta» por las calles de Hollywood en donde se exhibe un rodaje de una película. A su lado se ve la cámara sobre un aparato para mantener el equilibrio y no caerse en la marcha que equilibra el mismo por su inercia.

Distinción en Lloret al ministro de Marina

El alcalde de Lloret, señor Chá, hace entrega al ministro de Marina, almirante don Pedro Nieto Antón, del título de presidente de honor vitalicio del Club Náutico de la ciudad localidad, en un acto celebrado el pasado sábado por la noche.

Bendición del «Club de Joves», en Tarragona

El cardenal arzobispo de Tarragona, don Andrés Cervera, a su derecha, con el obispo de la diócesis del Club de Joves, instalado en la Boyada de la Península de aquella ciudad, tras haber oficiado en la inauguración de las nuevas locales.

Llega la birreta cardenalicia para el cardenal Ribera

El príncipe Wladimir-Alexis, guardia noble pontificia, se ve llegando a Madrid como monseñor de S. S. el Papa, para traer la birreta que hoy S. E. el Jefe del Estado impondrá al cardenal Ribera. En la foto se venmos con el marqués de Villadarias, del Ministerio español de Asuntos Exteriores, y con el conde de la Nueva-tierra en Madrid, monseñor Ustar, que le lleva la bendición en Barajas.

La Vanguardia es va fer ressò de la inauguració del local social en la portada de l'edició del 4 de juliol de 1967.

El tauler d'anuncis dels vestíbul on es penjava tot allò que els socis havien de saber.

Barra del bar.

El bar solia ser una de les dependències més animades del local social.

Sala de juntes.

Escrit del president de la Cooperativa Obrera Tarraconense en què dóna acollida al Club de Joves, que havia hagut de deixar el local social de la baixada de la Peixateria a causa de la minva en el nombre de socis. 7 de juny de 1975.

Ramon Civit Caralt, primer president del Club de Joves.

La Junta Directiva reunida a Miramar per preparar una assemblea general.

Tots els socis disposaven d'un carnet personalitzat.
Carnet de Rosa M. Toldrà.

ANY 19 _____

Soci _____

Domicili _____ N.º _____

N.º _____ Quota _____ Ptes. _____

<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA DESEMBRE 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA NOVEMBRE 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA OCTUBRE 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>
<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA SETEMBRE 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA AGOST 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA JULIOL 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>
<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA JUNY 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA MAIG 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA ABRIL 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>
<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA MARÇ 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA FEBRER 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>	<p>CLUB DE JOVES TARRAGONA GENER 19 _____</p> <p>Núm. _____ Ptes. _____</p>

Cupons de les quotes mensuals dels socis.

Dansaires de la Colla Romaní.

La Colla Romaní participant en un concurs.

Actuació de la Colla Romaní.

Campionat de tennis de taula.

Campionat social de frontó.

Equip ciclista del Club.

El ciclista Josep Florencio Tutusaus.

Banderí del Club ofrenat a la Moreneta en una excursió a Montserrat.

Excursió a la font d'en Garrot.

Escena de la Passió 71.

Nosaltres els Mims en escena.

**Centre d'Estudis Falsetans
Museu de Falset i Comarca**

**P
P A S S I O
S S I O
71**

**Representació mimica de la Passió a
carrec del Club de Joves de Tarragona**

**Diumenge dia 9 a dos quarts d'una,
al local del CINEMA PRIORAT**

Tots hi son invitats

Fruitera Reusense, S. A.

**Potatos - Frutas
Productos Agrícolas
Maduración de plátanos
Exportación - Importación**

**Teléfonos Mercado Central: 30 27 73 - 30 32 67
30 24 16 - 30 24 19
Almacén: 30 32 67
Almacén Plátanos: 30 45 75
Oficinas: 30 31 25**

Próspero Bofarull, 1 - R E U S

Programa de la Passió 71 que es representà a Falset. 9 de maig de 1971.

II FESTIVAL SAN ALBERTO MAGNO

Organizado por la Comisión de Actividades Varias de
DOW-UNQUINESA

*
PROGRAMA

Presentadores: GLORIA PANGUÀ y ENRIQUE PUJOL

<p>1.ª Parte</p> <p>SALUTACION Y BIENVENIDA, a cargo de nuestro Director D. José I. Mongelos.</p> <p>CANCION JOVEN, en la voz de "Viviana".</p> <p>NOSALTRES ELS MIMS, interpreta el Grup de Mims del Club de Joves. Dirigit: J. Miguel Garcia Ramos.</p> <p>SE PRECISA SECRETARIA BILINGUE, Sketch cómico para partirse de risa, con Katy Rubio y Juan Martí.</p> <p>MUSICAL FOLK, interpreta el Grup de Folk del Club de Joves.</p> <p>ENTREGA DE TROFEUS, a los ganadores de los Concursos de San Alberto 1973.</p>		<p>2.ª Parte</p> <p>GUITARRA CLASICA, Santi Latorre interpreta Preludio n.º 1 de Heitor Villalobos.</p> <p>LLIGA EL CERCLO, Con los Payasos Internacionales más amigos de los niños, "Los Junys".</p> <p>ESBART SANTA TECLA, que interpreta Dança Catalana.</p> <p>TODO ES ILUSION, en las manos de "Magic-Kim", el más genial de los magos.</p> <p>MUSICAL SHOW OF RIQUE, con el trepidante ritmo de sus guitarras electrónicas.</p>
---	---	---

Montaje de Decorados: A. Ventura — Luminotecnia: M. Garcia
Sonido: C. Llorach y F. Sempere — Script: P. Mit — Jefe de
Producción: J. M. Asurmendi — Realiza y Coordina: J. L. Alemán.

*Nota: Durante el Intermedio de la representación, será sorteado entre las
hijas de nuestros productores un variado y valioso lote de juguetes.
¡Suerte Chavales!*

TARRAGONA, 8 de Abril de 1973

Participació dels grups de mims i de folk en les festes de Dow-Unquinesa. 8 d'abril de 1973.

Josep-Enric Abelló i Josepa Roselló foren els padrins de la coral Boixerica.

Actuació de la coral Boixerica al local social.

PROXIM CONCERT

LLUIS SANCHEZ GRANIA
VIOLINISTA

MARIA CANELA
PIANISTA

IMP. VALLVADGU - Alta s. - editor, 14-Nova Dep. L. F. 261-72 Edita: Centre Lectura

CONCERT

a càrrec de la

CORAL BOIXERICA

DE TARRAGONA

Director

FRANCESC RIUS

Dimecres, dia 20 de Febrer 1972 Tàrrida a les 7

La Coral Boixerica:

1967 Neix la Coral al Club de Joves, de Tarragona. Director i fundador Mn. Josep Gil.

1968 Francesc Rius es fa càrrec de la direcció de la Coral. Mn. Gil deixa de participar-hi activament. Durant aquest any i el següent, la Coral progressa molt lentament, molta gent deixa la Coral i entra molta gent nova; els concerts són pocs i el treball es fa primordialment de cara a dintre.

1970 Després d'una reorganització, la Coral comença el canvi que l'ha portada al seu nivell actual: intensificació dels assaigs, més concerts, creació d'una Coral Infantil. Inici del moviment coral a les comarques tarragonenes, participació en aplècs i trobades conjuntes de diferents corals, etc.

1971 Es fa el primer aplèc coral de les comarques tarragonenes. La Coral participa a la Trobada Internacional de Corals, organitzada pel moviment francès «A Cœur Jolé». Tétex Chorales a Vaison la Romaine.

1972 La Coral Infantil (uns 70 cantaires, nens i nenes) segueix el seu treball. S'hi crea una secció anomenada un grup de flautes dolces.

Programa

DANÇO POPULAR ESPANYOLA

Tarazona (Cuenca)
Lorena y Calalio (Astúries)
Canción de Baile (Lluc)
A la Manita (Andalusia)
Camp de Brenol (Catalunya)
Margarideta (Catalunya)

Selecció feta de les «Dieu cançons populars per a cor i guitarra», de M. Oltra (1922).

POLIFONIA ESPANYOLA RENAISSANTISTA

Tres morillas m'enamoren Anònim s. XV (Cançoner Palacio)
Si tus penas no pruebo F. Guerrero (1528-1599)
Por la pueña, Juana Anònim s. XVI (Cançoner Torti)
Muchos van d'amar heridos Anònim s. XV (Cançoner Palacio)
Ay, Luna que reluces Anònim s. XV (Cançoner Uppsala)
Mi libertad en soiego J. del Encina (1469-1529)

MUSICA D'ARA

Peter Noster Stravinsky (1882-1971)
A hymn to the virgin Britten (1913)
Madrigal Tallabull (1888-1964)
Mario (de West Side Story) Bernstein (1918)
Summer Time Gershwin (1898-1937)
D'un temps, d'un país Raimon (1940) / Oltra (1922)

Programa del concert de la coral Boixerica al Centre de Lectura de Reus.

Mobles de Tarragona
FABRICACIO PROPIA
FACILITATS DE
PAGAMENT
Major, 1 Telef. 20 34 10
≡ TARRAGONA ≡

I SETMANA DEL
"CLUB DE JOVES"
AGUPACIO DRAMATICA

Homes i No
de Manuel de Pedrolo

Dia: 13 de Juliol de 1968
Hora: 11 de la nit
Lloc: Voltes Romanes
C/ de St. Armengol.

Editor: Club de Joves, Bida, Peixateria 19
Imp. Ramón, - Trinquet Vell 5, Tarragona D. L. T. 1.941 - 1.968

El grup de teatre es donà a conèixer amb *Homes i no*, de Manuel de Pedrolo. Aquest programa correspon a la representació que tingué lloc el 13 de juliol de 1968.

AGRUPACIÓ DRAMÀTICA DEL CLUB DE JOVES

MANUEL DE PEDROLO, va néixer a l'Aranyó (La Segarra) l'any 1918. L'any 1949 publicava la seva primera obra: «Estant en el món», una col·lecció de poemes. A més de la poesia, Pedroló cultiva la narració breu, la novel·la i el teatre. Ha estat distingit entre d'altres amb els premis: Victor Català, Joanot Martorell i Lluís Santamària.

Com a dramaturg es va donar a conèixer el 1957 amb «Cruma» (Premi Santamària). Les seves obres teatrals més importants són «Homes i No», «Tècnica de Cambra», «Darrera versió, per arà»; «Situació bis»; i «Algú a l'altre cap de peça». Entre la resta de la seva producció literària hi sobresurten «Cendra per Martina» i els seus contes «Crèdits humans» i la seva obra darrera publicada «Totes les bèsties de càrrega». En la totalitat de la seva obra es pot trobar el simbolisme existencial que plana continuament sobre el seu teatre.

«Homes i No», és la tragèdia de la lluita inútil per transcendir el límits a que està condemnada la condició humana.

Dins el teatre de l'absurd l'obra de Pedroló s'ens apareix com una de les aportacions més importants i més personals, capaç d'oferir-nos per si sol tota una excepció de l'home, de la vida i de la mort.

“HOMES I NO”

de Manuel de Pedroló

Investigació en dos actes, amb el següent repartiment per ordre d'intervenció:

BRET	<i>Esteve Guardiola</i>
FABI	<i>Antoni Sanahuja</i>
ELIANA	<i>M.ª dels Angels Marrugat</i>
SELENA	<i>Anna M.ª Balaña</i>
NO	<i>Modest Andreu</i>
FEDA	<i>Amadeu Sans</i>
SORNE	<i>Rosa M. Raspall</i>

Apunts:

F. Rius, M. Colet i J. Segovia

Lluminotècnia i efectes:

A. Libano, J. Grau i J. Moix

Direcció:

Ramon N. Dolç

Atrezzo: SIMO

Maquillatge: *M. A. Vilcu i J. M. Llorens*

Autoritzada majors 18 anys.

El grup de teatre es donà a conèixer amb *Homes i no*, de Manuel de Pedroló

Es perillós fer-se esperar, de Josep M. Espinàs, fou la segona obra representada pel grup de teatre. Programa del 3 de març de 1968.

Agrupació Dramàtica del Club de Joves

JOSEP Me ESPINÀS, va néixer a Barcelona el 7 de març de 1927. Cursà la carrera de Lletres i en els seus anys d'estudiant s'inicià en el conreu de les lletres. En l'"Antologia poètica Universitària" de 1949, s'inclou el seu nom entre els poetes seleccionats. La prosa, però, va temptar-lo amb més força i s'inicià en el periodisme. El seu primer article li valgué el premi Guimerà en el concurs de treball periodístic convocat per Editorial Selecta l'any 1949, en ocasió del vint-i-cinquè aniversari de la mort del gran tràgic. Pot dir-se que és un home de la paraula, un home de paraula i un poeta amb tanta consciència del que és viu, del tremolar de la realitat, que l'avergonyeix d'escriure en vers. Per això en sentir-se apte per a l'expressió, va dedicar-se preferentment a la novel·la. Escriu en un cafè, però no és escriptor de cafè. Es tracta de no quedar-se a casa, d'evitar el perill de ser escriptor d'un mateix.

El 1953 aconseguia el Premi Joanot Martorell amb "Com ganivets o flames", i el 1961 s'enduia amb "L'últim replà", el premi Sant Jordi. "El gaudí", "Dotze bumerangs", "La trampa", "Tots som iguals", "L'home de la guitarra", "Combat de nit", "Vestir-se per morir", etc. han anat engruixint l'obra literària d'Espinàs. El 1956 guanyà amb "Cita de narradors", el premi Yxart, juntament amb altres quatre prosistes catalans, i el premi Victor Català de 1958 amb el llibre de contes "Varietés", "Ciutats de Catalunya", "Viatge al Pirineu de Lleida" i "Carrers de Barcelona", entre d'altres, ens donen també una visió del viatger atent i del segaç periodista. La seva producció teatral comença amb "Es perillós fer-se esperar" obra que planteja un problema ple d'humanitat amb atractiu modern. De Finterès d'aquesta obra, n'és una prova que, encara inèdita, fou adaptada al cinema amb el títol de "Distrito Quinto", dirigida per Juli Coll i protagonitzada per Albert Closas. L'inquietut de Josep Me Espinàs, el porta a incorporar-se a la nova cançó catalana. Embarcat en el grup dels "Setze jutges", del que és un dels peoners junt amb Remei Margarit, Miquel Porter, Delfi Abella, i el poeta Lluís Serrahima, tradueix i canta les cançons de Brassens, i després ha començat a escriure les seves pròpies lletres i músiques, que ha interpretat fent un esforç per acompanyar-se amb la guitarra.

Totes les inquietuts han trobat en ell l'exponent, i tots els seus escrits han trobat una càlida acollida: de jurats, de crítiques, de públic. No es necessita pas més requisits per poder assegurar que la producció literària i per tant la teatral, de Josep Me Espinàs té una gran qualitat.

"Es perillós fer-se esperar"

de Josep Me Espinàs

Comèdia dramàtica, en tres actes, amb el següent repartiment per ordre d'intervenció:

ANDREU	<i>Esteve Guardiola</i>
MARTA	<i>Anna M.ª Balañó</i>
JERONI	<i>Modesl Andreu</i>
EL BLEDA	<i>Albert Libano</i>
TINA	<i>Rosa M.ª Raspall</i>
EL SENYOR VINYES	<i>Miquel Angel Vileu</i>
JOAN	<i>Joan Raspall</i>

Apunts:	<i>Antoni Sanahuja i Jaume Segovia</i>
Lluminotècnia i efectes:	<i>J. Moix i J. Grau</i>
Maquillatge:	<i>M.ª J. Llorens i A. Gras</i>
Direcció:	<i>Ramon N. Dolç</i>

Autoritzada majors de 18 anys.

Es perillós fer-se esperar, de Josep M. Espinàs, fou la segona obra representada pel grup de teatre.

AGRUPACIO DRAMATICA
DEL
"CLUB DE JOVES"

"EL DESERT
DELS DIES"

DE M.^o AURELIA CAPMANY

Auditori de RADIO TARRAGONA
Dia 12 de gener de 1969
a les 7 de la tarda

D. L. 8 - T. 1969 - U. GUARDIAS-TARRAGONA - Edita Club de Joves

El desert dels dies, de M. Aurèlia Capmany, formà part del repertori del grup de teatre. Programa de la representació feta a l'auditori de Radio Tarragona el 12 de gener de 1969.

M.ª AURELIA CAPMANY ha estrenat quatre obres: «Tu i l'hipòcrita», «El desert dels dies», «Dos quarts de cinc» i ara mateix «Vent de garbí i una mica de por». M.ª A. Capmany arribava al teatre després d'una llarga experiència de novel·lista. I es plantejava en plena maduresa literària, el fet teatral. Després d'haver intentat diverses tècniques, diverses actituds creacionals en el camp de la novel·la amb consciència de domini del fet novel·lístic i un absolut desconeixement del fet teatral, M.ª A. Capmany empenia la «imprevisible aventura humana» que és el teatre, amb honestat i resolució. En «Tu i l'hipòcrita» M.ª A. Capmany ens diu que la hipocresia no consisteix tan a mentir o amagar la veritat sabuda com, i en això hi ha la seva crítica, a construir-se a si mateix segons un patró establert, que creu que ha de servir, encara que és un patró en el qual profundament no creu. L'obra és una peça extraordinàriament divertida, amena i d'una admirable fluïdesa. «Dos quarts de cinc» és una obra menor que va ser estrenada a la T. V. i després per la E. A. D. A. C. La seva darrera obra «Vent de garbí i una mica de por» qualificada per Salvador Espriu com un sàinet profund, serà, sens dubte, una fita en el nostre teatre. Partint d'unes molt concretes realitats nostres, M.ª A. Capmany es planteja certes fórmules del teatre objectiu i aconsegueix un to testimonial i crític que l'allunya de certa actitud estetitzant del nostre sàinet.

En «El desert dels dies» es planteja el fenomen teatral d'una manera més rigorosa. En aquest cas s'inspirava en una novel·la seva anterior: «Ara», però malgrat marcades imperfeccions de construcció, aconsegueix a la vegada, una peça testimonial i un to d'elevat teatre poètic. Només li fariem retret d'uns clíxés de llenguatge personals que potser en la novel·la tenien justificació, però que posats al teatre fan massa literari el context de l'obra. «El desert dels dies», construïda en tres actes i un apíleg, planteja la situació de l'heroi, que ha oblidat el seu passat -tema giradoucià també recollit per Anouilh.- En l'obra però, el personatge es construeix, per poder subsistir, un passat inventat i hi acomoda el present. Retrobem, doncs, el tema de la hipocresia; el passat autèntic, però, vindrà a trucar a la porta de l'hipòcrita, per fer-lo tornar a la realitat. L'obra servint-se d'una situació vagament simbòlica, fa referència directa i immediata a la circumstància viscuda per una generació que havia d'oblidar el seu passat per a tenir dret a viure.

M.ª A. Capmany, és directora escènica, actriu i profesora d'història del teatre de l'E.A.D.A.C.

R. S.

AGRUPACIÓ DRAMÀTICA DEL «CLUB DE JOVES»

"EL DESERT DELS DIES"

DE M.ª AURELIA CAPMANY

Comèdia dramàtica en tres actes i apíleg, amb el següent repartiment per ordre d'intervenció:

HOME 1 ^{er} .	<i>Pere Vergés</i>
TAVERNER	<i>Francesc Princep</i>
HOME 2 ^{on} .	<i>Jaume Segòvia</i>
HOME 3 ^{er}	<i>Miquel B. Colet</i>
LA ROSSA	<i>M.ª Dolors Sol</i>
JUGADOR	<i>Joan Raspall</i>
ELOI	<i>Esteve Guardiola</i>
DANIEL	<i>Francesc Rius</i>
TOMAS	<i>Amadeu Sans</i>
LIA	<i>Rosa M.ª Raspall</i>
LA DONA	<i>Anna M.ª Felando</i>
SR. CAROP	<i>Emili Guillemat</i>
MONICA	<i>Magda Martínez</i>
LA MARE DE MARTINA	<i>Anna M.ª Balanyà</i>
MARTINA	<i>M.ª Lluïsa Seritjol</i>
ALFRED	<i>Antoni Sanahuja</i>
L'ONCLE MIQUEL	<i>Miquel A. Fileu</i>

Apunt:	<i>Modest Andreu</i>
Maquillatge i Perruqueria	<i>LLORT</i>
Direcció:	<i>Ramon N. Dolç</i>

Autoritzada majors 18 anys.

El desert dels dies, de M. Aurèlia Capmany, formà part del repertori del grup de teatre.

AGRUPACIO DRAMATICA DEL "CLUB DE JOVES"
GRUP DE CAMBRA I ASSAIG

"TOT ESPERANT GODOT"
((Premi Mundial de Teatre de la critica anglesa, 1.955)
de **SAMUEL BECKETT**
(Premi Nobel de Literatura 1.969)

Lloc: Auditorium de RADIO TARRAGONA.
Dia: 23 de Novembre de 1969.
Hora: Dos quarts de set de la tarda.

Programa de la representació de *Tot esperant Godot*, representada el 23 de novembre de 1969.

Programa del III Certamen Literari. 1970.

Programa de la I Setmana del Club, celebrada entre els dies 6 i 14 de juliol de 1968.

En la I Setmana del Club, el juliol de 1968, s'invità l'alcalde Ricardo Vilar a participar en els actes.

Desfilada de models en la II Setmana del Club. Juliol de 1969.

Raimon oferí un recital dins dels actes de la II Setmana del Club. 10 de juliol de 1969.

Quico Pi de la Serra també actuà en la II Setmana del Club. 10 de juliol de 1969.

Assistents al festival “Cançons d’avui”. 11 de juliol de 1968.

Guillermina Motta actuà en el festival “Cançons d’avui”. 11 de juliol de 1968.

Marià Alberó també estigué present al festival “Cançons d’avui”. 11 de juliol de 1968.

Xavier Ribalta fou un dels cantants de “Cançons d’avui”. 11 de juliol de 1968.

DIA 5 DE SETEMBRE A 24 DE 11 NIT

AUDITORIUM DE TARRAGONA

EXTRAORDINARI RECITAL DE
CANÇO CATALANA PER:

LLUIS LLACH

disc club | DISCOS
ALTA FIDELIDAD
INSTRUMENTOS MUSICALES

TARRAGONA Hermanos Landa, 4 - Tel. 20 47 73
LLORET DE MAR Rectoria, 3 - Tel. 33 42 53

Edició Club de Joves - D. L. T. 28/75 - José Piqués

Cartell de l'actuació de Lluís Llach. 5 de setembre de 1970.

CLUB DE JOVES - TARRAGONA

Bajada Pescadería, 17

Ciclo de Charlas de Iniciación a la Educación Sexual

por el Dr. D. JAIME FONTANET TORRES

días
5, 7 y 9 de mayo

A las 8'30 de la tarde, en el local Social del Club

Después de cada sesión se establecerá un
pequeño coloquio sobre el tema tratado

Las charlas irán acompañadas
de la proyección de diapositivas

Autorizado mayores 18 años

PASTOR PUBLICIDAD
C/da Pescadería, 17 - Tarragona

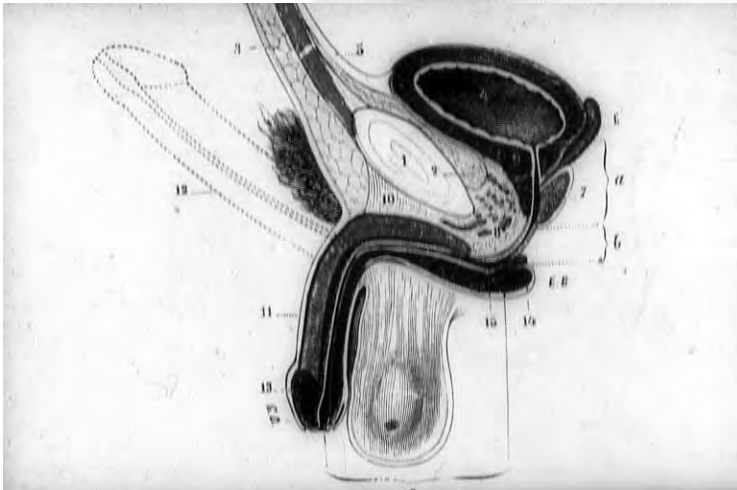
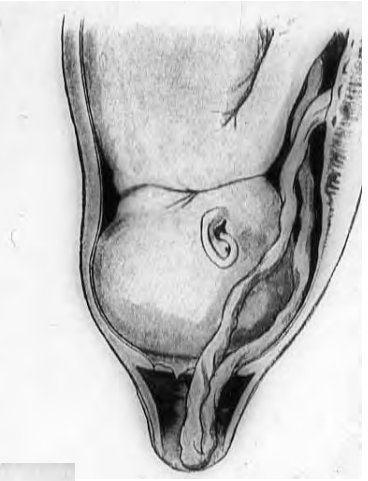
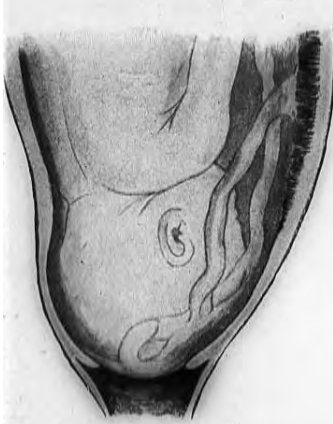
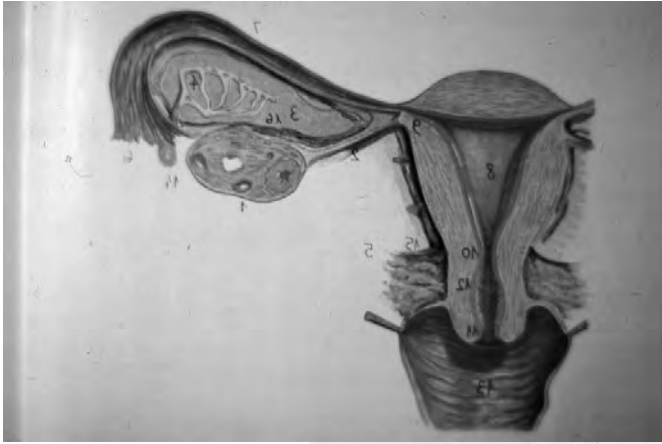
Imp. de Torre y Jové - San Jaume, 14 - Tarragona - E.L.T. (14014) - Edita Club de Joves - Tarragona

gin

BOLS

liqueurs

Cartell del Cicle d'iniciació a l'educació sexual. Maig de 1969.

Diapositives utilitzades pel Dr. Fontanet en el Cicle d'iniciació a l'educació sexual. Maig de 1969.

MOLTS DEPENEN DE TU!

Assisteix a les xerrades de socorrisme
que a càrrec dels eminents Doctors de la
CREU ROJA ESPANYOLA te ofereix el
CLUB DE JOVES DE TARRAGONA

Dia 6 d'Abril
Exposició i introducció (Dr. JOAN GIRBES)

Dia 10 d'Abril
Primeres cures a les ferides y fractures (Dr. RAFAEL OROZCO)

Dia 13 d'Abril
Reanimació (Dr. MANUEL ALONSO)

Dia 17 d'Abril
Assistència al part imprevist (Dr. JAUME FONTANET)

Totes aquestes xerrades començaràn puntualment
a 2/4 de 9 del vespre
estatge social Baixada Peixateria, núm. 19

Optica - Ortopedia

BUDESCA

H. Landa, 2 TARRAGONA

Editor: Club de Joves Publicitat ECGA, Generación 82. Tarr. Baixa. C/abr. Peixateria, 19. P. L.T. 40-1804

Cartell de les xerrades de socorrisme.

DISSABTES CULTURALS BELIANES

Cinema Casal
de Belianes, a les 10 nit

Cicle de Conferències del
27 de setembre fins el 31 d'octubre

Dissabte, 27 setembre
Una panoràmica de la cultura catalana
per Maria Aurèlia Campmany i Farnés, Escriptors.

Dissabte, 4 octubre
Present i futur econòmic de les nostres comarques
per Eugeni Giralt i Quintana, Economista.

Dissabte, 11 octubre
Problemes de l'ensenyament avui
per Marta Mata i Garriga, Pedagoga, Directora de l'escola «Rosa Sensau».

Dissabte, 18 octubre
La premsa espanyola avui
per Pere Oriol-Costa i Badia, Periodista, Sub-Director de Tele-Express.

Dissabte, 25 octubre
El cooperativisme en els nostres dies
per Josep Vidal i Riandau, Pagès de la Cooperativa de El Vendrell.

Divendres, 31 octubre
La joventut en el món rural
per Joan Reventós i Carner, Advocat, Ponent del cicle: «Les Terceres Vies a Europa».

ORGANITZEN: LES ENTITATS LOCALS: Ajuntament, Parròquia, Orfeó Belianès, Cinema Cultural, Cooperativa, Comitè de Regans i
Germania del Sòcol.

Vivers BELIAPLANT
Cooperativa de plantiu d'Ametllers
ESPECIALITATS EXPERIMENTADES DE FLORACIO TARDANA I DEL PAIS
Consulteu-nos

Telèfon 33 01 44 **BELIANES** (Lleida)

Edita: Club de Joves - Belianes. Imprimeix: SALA RIGUES - Font. 29 - Bellpuig. 1975

Cartell del cicle de conferències organitzat per la delegació de Belianes.

TORREDEMBARRA

Cicle de conferències

Gener de 1976, a les 8 tarda

Dia 10.- A la biblioteca de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis

“Congrés de cultura catalana”

a càrrec de JOSEP-RAFEL MACAO

Dia 17.- També a la biblioteca

“La dona a Catalunya”

per M.ª AURÈLIA CAPMANY (escriptora)

Dia 24.- Al saló d'actes de la Caixa d'Estalvis Provincial de Tarragona

Xerrada amb diapositives per ANTONI GELABERT (professor d'art)

“L'art romànic català”

Durant el mes de febrer es celebrarà la segona part d'aquest cicle de conferències amb PI DE LA SERRA, ANTONI BATISTA, PERE PORTABELLA i TERESA PÀMIES.

Organitza: CLUB DE JOVES

Francesc Ramon Boronat

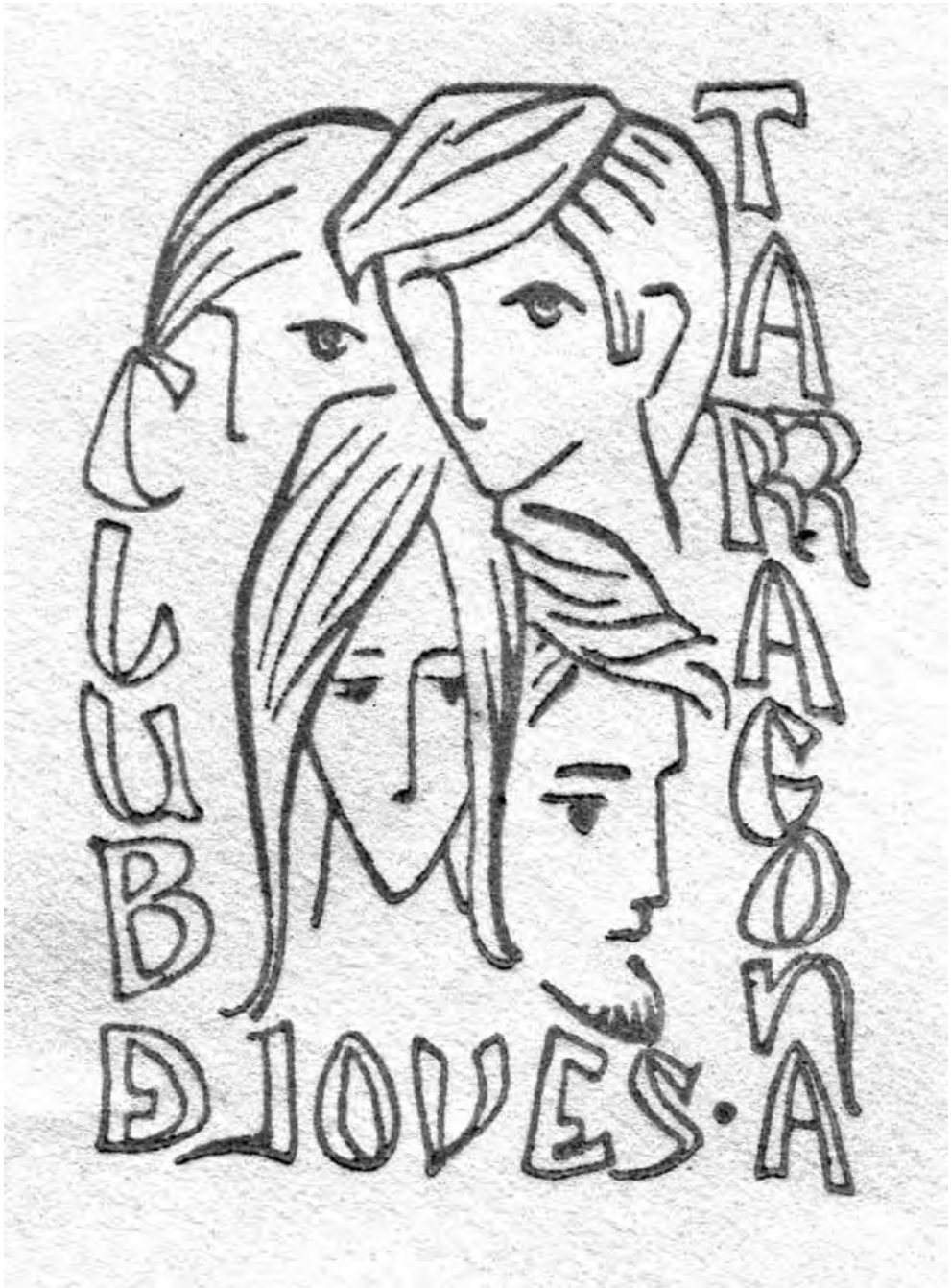
Electricitat i Fontaneria
Objectes de Regal
Electrodomèstics i Parament

NOTA: obtindran un descompte del 10% en OBJECTES DE REGAL I PARAMENT.

Av. Diagonal, 9 - [Oró, Belllúcia]

TORREDEMBARRA

Cartell del cicle de conferències organitzat per la delegació de Torredembarra. Gener de 1976.

Anagrama del Club.

Índex sistemàtic

PRÒLEG.....	9
INTRODUCCIÓ.....	13
LA TARRAGONA DEL CLUB DE JOVES (1965–1976).....	15
Demografia.....	17
Evolució urbana.....	18
Activitats econòmiques.....	21
La industrialització.....	21
L'activitat portuària.....	21
Turisme.....	22
Societat i cultura.....	23
Entitats creades abans de 1965.....	23
Entitats creades del 1965 al 1975.....	28
Esdeveniments diversos.....	29
Aspectes polítics.....	33
EL CLUB DE JOVES.....	37
Els antecedents.....	39
La fundació.....	40
El Club abans dels estatuts.....	43

Els estatuts	44
El local social	48
Administració del Club	52
Els socis	54
Les seccions	57
Colla sardanista Romaní	57
Secció d'Esports	58
Secció d'Excursionisme	59
Secció de Filatèlia	60
Grup de Folk	60
Secció de Música	61
Secció de Teatre	63
Els concursos literaris	66
Les setmanes del Club de Joves	68
Activitats realitzades fora del local social	70
La celebració del 5è aniversari	71
Altres activitats	72
El Club com a centre d'acollida	74
Les delegacions del Club de Joves	75
A TALL DE CLOENDA	79
BIBLIOGRAFIA	83
APÈNDIX DOCUMENTAL	87
Els estatuts del Club de Joves	89
Títol I	89
Títol II	90

Título III	90
Título IV	92
Título V	94
Título VI	97
Título VII	98
Relació alfabètica dels socis del Club de Joves	99
ANNEX FOTOGRÀFIC.	107

El Club de Joves fou profitós per a Tarragona i s'incardinà positivament en la vida local de què formà part, ara bé, a despit d'això, l'inexorable pas del temps l'ha semiesborrat de la memòria col·lectiva, fins al punt que avui en dia el seu nom no diu res a la majoria de tarragonins, especialment als no el conegueren.

Alguns dels exjoves de cos, que no pas d'esperit, que van promoure l'entitat com l'Àngel Conesa o l'Emili Guillamet, eren conscients que el seu oblit comportava la pèrdua d'un capítol de la història contemporània de la ciutat i decidiren impulsar la seva recuperació, iniciant la recopilació i sistematització de materials, testimonis i records a fi de documentar el que fou l'associació, des de la seva constitució fins a la seva desaparició. El resultat de tots aquests esforços i col·laboracions són les pàgines que segueixen, escrites per fixar el que fou el Club de Joves i evitar d'aquesta manera que el seu pas per la realitat ciutadana no deixés cap rastre.

El treball que ha resultat de tot plegat es presenta dividit en dues parts: I. La Tarragona del Club de Joves (1966-1976) i II. El Club de Joves. La primera pretén situar el lector en el medi físic i humà en què naixé, creixé i desaparegué el Club, mentre que la segona és la història de l'entitat pròpiament dita i intenta explicar el que fou l'associació des del seu naixement fins a la seva dissolució. S'inclouen, finalment, en apèndix documental, els estatuts del Club i la relació de socis.

Cercle d'Estudis Històrics i Socials
Guillem Oliver del Camp de Tarragona